

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2024

Äänekosken kaupunki

Hallintokatu 4

44100 ÄÄNEKOSKI

Y-tunnus 2045520-5

1 TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1 Tilinpäätössäännökset.....	5
1.2 Tilinpäätöskokonaisuus.....	5
1.3 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.3.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.3.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	8
1.3.3 Äänekosken kaupungin organisaatio.....	12
1.3.4 Muut ei taloudelliset asiat	12
1.3.5 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	12
1.3.6 Kaupungin henkilöstö	20
1.3.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista.....	20
1.3.8 Ympäristötekijät.....	26
1.4 Kaupunkistrategia.....	28
1.5 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	30
1.6 Tillikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	36
1.6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	36
1.7 Toiminnan rahoitus.....	40
1.8 Rahoitusasema ja sen muutokset	43
1.9 Kokonaistulot ja -menot	46
1.10 Kuntakonsernin toiminta ja sen talous.....	46
1.10.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	46
1.10.2 Konsernirakenteen muutokset.....	47
1.10.3 Konsernin toiminnanohjaus.....	47
1.10.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	51
1.10.5 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	51
1.10.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	51
1.10.6.1 Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3).....	53
1.10.6.2 Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8).....	55
1.10.6.3 Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1).....	56
1.10.6.4 Äänekosken kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1).....	58

1.10.6.5	Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9).....	60
1.10.6.6	Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr (Y-tunnus 0849102-7).....	62
1.10.6.7	Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr (Y-tunnus 0177464-9).....	64
1.10.6.8	Suolahden Vanhain- ja vammaistenkisäätiö sr (Y-tunnus 0289066-8).....	66
1.10.6.9	Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7).....	68
1.10.6.10	Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9).....	69
1.10.6.11	Kiinteistösaakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1).....	70
1.10.6.12	SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2).....	71
1.10.7	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	71
1.11	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	73
1.11.1	Tilikauden tuloksen käsittely.....	73
1.11.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	73
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	74
2.1	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen.....	74
2.1.1	Käyttötalouden toteutuminen.....	74
2.1.2	Tuloskortti (kaupunki).....	75
2.1.3	Tuloskortit (toimialakohtaiset).....	75
2.1.3.1	Keskushallinto (elinvoima).....	75
2.1.3.2	Opetus ja kasvatus.....	76
2.1.3.3	Kulttuuri ja liikunta.....	76
2.1.3.4	Kaupunkirakenne ja ympäristö.....	76
2.1.4	Tarkastuslautakunta.....	77
2.1.5	Kaupunginhallitus.....	77
2.1.5.1	Hallintopalvelut.....	79
2.1.5.2	Talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut.....	79
2.1.5.3	Henkilöstöpalvelut.....	79
2.1.5.4	Elinvoimayksikkö.....	80
2.1.5.5	Maankäyttö.....	83
2.1.5.6	Muu toiminta.....	83
2.1.6	Opetus- ja kasvatustalokunta.....	84
2.1.6.1	Lasten, perheiden ja nuorten palvelut.....	87
2.1.6.2	Opetuspalvelut.....	89
2.1.7	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta.....	91
2.1.7.1	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut.....	92
2.1.8	Kaupunkirakennelautakunta.....	102

2.1.8.1	Kaupunkirakennepalvelut.....	103
2.1.8.2	Ruokapalvelut	104
2.1.9	Ympäristölautakunta	105
2.1.9.1	Ympäristövalvonta	106
2.1.9.2	Ympäristöterveydenhuolto.....	107
2.1.9.3	Maaseutuasiat.....	108
2.2	Tuloslaskelman toteutuminen	108
2.3	Investointien toteutuminen	109
2.3.1	Erilliskohteet.....	109
2.3.2	Nippukohteet.....	110
2.3.3	Investoinnit yhteensä.....	110
2.4	Rahoitusosan toteutuminen.....	111
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	112
3.1	Tuloslaskelma.....	112
3.2	Rahoituslaskelma.....	113
3.3	Tase.....	114
3.4	Konsernilaskelmat.....	115
3.4.1	Konsernituloslaskelma	115
3.4.2	Konsernirahoituslaskelma	116
3.4.3	Konsernitase	117
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	118
4.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	118
4.2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	118
4.3	Konsernitiilipäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	119
4.4	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	120
4.5	Tasetta koskevat liitetiedot	123
4.5.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	123
4.5.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	126
4.6	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot 128	
4.7	Henkilöstä, tilitarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot.....	130
4.8	Muut eriytetyt laskelmat	131
5	LUETTELOT JA SELVITYKSET	132
6	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	133

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsittävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

1.2 Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

1.3 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.3.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Olisi hienoa, jos olisin voinut aloittaa tämän katsauksen sillä, että maailmassa on tilanne rauhallinen ja viimevuosien levottomuudet ovat ohi. Valitettavasti tilanne ei ole mennyt parempaan suuntaan, vaan Ukrainassa soditaan edelleen, Gazan alueen tilanne on sekasortoinen ja Taiwanin tilanne on jännittynyt. Suomen turvallisuustilanne on onneksi pysynyt rauhallisena lukuun ottamatta useita epäselviä kaapeli-rikkoja Itämeren alueella. Inflaatio on hiukan madaltanut ja korot tulleet jonkin verran alaspäin, joten taloudessa on havaittavissa hienoista nousua.

Valtiosallolla velkaantumista ei ole saatu taittumaan ja vaikea tilanne etenkin rakennusalalla on lisännyt konkurssien määrää Suomessa ja sitä kautta myös työttömyys on lisääntynyt. Pitkät lakkosumat kielivät tyytymättömyyttä eikä helpotusta ole lähiaikoina näköpiirissä. Keski-Suomessa kunnat tekivät olosuhteisiin nähden kohtuullisia tuloksia, mutta liian monessa kunnassa on jouduttu nostamaan veroja kulu-
jen kattamiseksi. Hyvinvointialue jatkoi alijäämäistä polkuaan ja vuoden 2024 tilinpäätöksen jälkeen

kertynyttä alijäämää on jo yli 250 miljoonaa euroa. Voisi päätellä, että sote-uudistus oli pannukakku. Tavoitteet olivat kunnianhimoisia, mutta toteutuksessa ja lainsäädännössä tehtiin erittäin suuria virheitä. Valitettavasti sote-uudistuksen epäonnistuminen heijastuu suoraan kuntien valtionosuuksiin ja Äänekosken osalta olemme tässä suuri häviöjä. Valtionosuusuudistuksen, missä mm. sote-vaikutukset piti eliminoida, oli määrä tulla voimaan vuoden 2025 alussa, mutta uudistusyritys epäonnistui karkeasti. Koko valtionosuusjärjestelmä on tällä hetkellä aivan sekaisin ja epäoikeudenmukainen. Toivottavasti tämä asia korjataan pikaisesti.

Maailman megatrendit näkyvät myös Äänekoskella. Syntyvyys on romahtanut, muuttoliike maakuntakeskuksiin jatkuu eikä yksittäinen kunta voi näihin asioihin juurikaan vaikuttaa. Loppuvuodesta 2024 saimme kuulla negatiivisia uutisia Metsä Woodilta vaneritehtaan asteittaisen alasajon myötä ja heti sen perään Valtra ilmoitti irtisanomisistaan. Nämä uutiset järkyttivät luonnollisesti irtisanottuja ja irtisanomisuhan alaisina olevia ihmisiä ja samalla kaupunki totesi olevansa äkillisen rakennemuutoksen kourissa. Kaupunki perusti välittömästi rakennemuutostyöryhmän (Äänekosken kaupunki, TEM, Keski-Suomen maakuntaliitto, ELY-keskus, Metsä Wood, Valtra) miettimään keinoja tilanteen korjaamiseksi. Varsin pian sovimme myös tapaamisia eri ministereiden kanssa ja olemme siitä lähtien tehneet laajasti vaikuttamistyötä tilanteesta toipumiseksi. Tilanne ei näytä ehkä niin synkältä, kuin ensin luulimme. Lähivuosina teollisuuden investoinnit Äänekoskelle tuovat runsaasti työpaikkoja, mutta lähimmät pari vuotta voivat olla tässä suhteessa haasteellisia. Kaupunki on hakenut alkuvuodesta 2025 Keski-Suomen maakuntaliitolta 160 000 € rahoitusta paikallisen äkillisen rakennemuutoksen tilanteeseen.

Valtiosatolla kuntatalouden vuoden 2024 tunnuslukuja voidaan pitää kohtalaisina. Toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla olleen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi väli vuosien jälkeen kasvuun.

Äänekosken kaupungin taloudellinen tulos vuodelta 2024 oli hyvä. Tulos oli 2,7 M€ ylijäämäinen ja kaupungilla on tilinpäätöshetkellä kertynyttä ylijäämää yhteensä 10,3 M€. Hyvä tulos johtui pitkälti hyvästä verotuotosta, talouskurista toimialoilla ja kaupungin säästötoimista.

Kaupungin investoinnit jatkuivat suhteellisen korkealla tasolla ja investointimenot olivat yhteensä noin 3,1 miljoonaa euroa. Lisäksi leasingrahoituksella jatkettiin aikaisempina vuosina käynnistettyjä rakennushankkeita. Suurin yksittäinen investointikohde oli Koulunmäen yhtenäiskoulun yläaste- ja musiikkiopistorakennus, jonka rakentaminen jatkuu vielä vuoden 2025 alkukeväälle saakka. Yhteensä tähän koulurakennukseen on varattu 21 M€. Toinen suurempi investointi oli Koiviston koulun yhteyteen valmistunut päiväkotitoiminta (2,4 M€).

Kaupungin elinkeinoelämälle olisi tärkeää saada 4-tie (Vehniä – Hirvaskangas) moottoritietasoisiksi lähivuosina. Joukkoliikenne Äänekoski-Jyväskylä välillä on vilkastunut, kun kaupunki liittyi Jyväskylän joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueeseen.

Asukasluku jatkoi hienoista laskuaan, suurimpina tekijöinä kuntien välinen nettomuutto (-233 henkilöä) sekä kuolleisuuden enemmyys verrattuna syntyvyyteen (-164 henkilöä). Nettomaahanmuutto oli puolestaan positiivisen puolella (+153 henkilöä).

Kaupungin työttömyysprosentti oli edellisen vuoden tapaan joulukuussa erittäin korkea (17,4 %). Joulukuun luku sinänsä ei kerro koko vuoden tilannetta. Äänekosken korkeaa työttömyyslukua nostaa loppuvuoden lomautukset suurteollisuudessa.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 1,1 miljoonaa euroa, mikä on yhtä paljon kuin edellisenä vuonna.

Vuonna 2024 kaupunkia työllisti ja kuormitti runsaasti valmistautuminen Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen aloittamiseen vuoden 2025 alusta. Äänekosken kaupungilla on järjestämisvastuu alueesta, johon kuuluu 13 kuntaa (Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski). Valmistelut onnistuivat erinomaisesti ja työllisyysalue on aloittanut toimintansa suunnitellusti.

Sodat ja epävakaa tilanne maailmalla, valtionosuusuudistuksen lykkääminen, hyvinvointialueiden alijäämien lisääntyminen ja valtion velan kasvaminen aiheuttavat kuntatalouteen mittavia paineita, ja tämä näkyy myös Äänekosken kaupungin taloudessa. Vuoden 2025 talousarvionne on alijäämäinen, mutta kertyneellä ylijäämällä uskomme kattavamme lähivuosien tulevat alijäämät ja tulevaisuuden näkymät ovat kuitenkin positiiviset.

Vuosi 2024 oli työntäyteinen ja vivahteikas. Kaupunkimme selvisi vuodesta kunnialla niin talouden kuin palveluidenkin näkökulmasta, mistä kiitokset niin asukkaille, yrittäjille, kaupungin työntekijöille kuin poliittisille päättäjille. Vaikka elämme epävarmuuden aikoja, niin uskon ja luotan, että Äänekoski selviää näistä vaikeista ajoista kunnialla.

Kiitos kuluneesta vuodesta 2024 ja toivotan kaikille mukavaa ja positiivista vuotta 2025.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

1.3.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2024 valtuusto kokoontui kuusi kertaa ja käsitteli yhteensä 87 asiaa.

Valtuuston puheenjohtajistoon ajalla 1.1.-23.9. kuuluivat puheenjohtaja Henna Penttinen (kesk), I varapuheenjohtaja Seppo Ruotsalainen (sd), II varapuheenjohtaja Marko Laitinen (malt), III varapuheenjohtaja Piia Flink-Liimatainen (kd) ja IV varapuheenjohtaja Riikka Happo (malt).

Valtuuston puheenjohtajistoon ajalla 23.9.-31.12. kuuluivat puheenjohtaja Jari Halttunen (kesk), I varapuheenjohtaja Seppo Ruotsalainen (sd), II varapuheenjohtaja Marko Laitinen (malt), III varapuheenjohtaja Piia Flink-Liimatainen (kd) ja IV varapuheenjohtaja Riikka Happo (malt).

Valtuustossa on 43 jäsentä. Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpanot) ajalla 1.1.-31.12. olivat seuraavat:

Äänekosken Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, 11 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kivimäki Ville
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Paajanen Jorma
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

Keskustan valtuustoryhmä Äänekoski, 8 paikkaa

- Halttunen Jari
- Huhta Marjatta
- Lindell Leila
- Maukonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Penttinen Henna
- Piilonen Harri
- Välimäki Nina

Vasemmistoliiton Äänekosken valtuustoryhmä, 6 paikkaa

- Hartikka Pasi
- Holopainen Simo
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Rautiainen Sinikka
- Virtanen Matti

Äänekosken Perussuomalaisten valtuustoryhmä, 5 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Lax Lauri
- Peltomäki Antti
- Tuominen Marke
- Virtanen Petra

Äänekosken maltilliset -valtuustoryhmä, 5 paikkaa

- Happo Riikka
- Kolari Marja
- Laitinen Marko
- Rautiainen Marjo
- Turunen Tiia

Kokoomuksen valtuustoryhmä, 4 paikkaa

- Jämsén Olli (15.4. lukien, tuli valtuutetuksi eron saaneen Mikko Somiskan tilalle)
- Kiviranta Jorma
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja
- Somiska Mikko (15.4. saakka, sai pyynnöstään eron)

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, 2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Vihreä valtuustoryhmä, 2 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tuikka Kimmo

Valtuuston pöytäkirjanpitäjänä toimi hallintojohtaja Aleks Heikkilä.

Nuorisovaltuuston edustajana valtuuston kokouksiin osallistui Veera Kinnunen.

Valtuusto käsitteli vuonna 2024 muun muassa seuraavat asiat:

- Yritystonttien esirakentaminen, lisämääräraha (kv 15.4.)
- Hyvinvointikertomuksen vuosittainen raportti vuodelta 2023 (kv 15.4.)
- Koulunmäen yhtenäiskoulun ympäristön asemakaavan muutos (kv 15.4.)
- Häränvirranpuiston asemakaavan muutos (kv 15.4.)
- Karhunlähteen pohjoisosan asemakaavan muutos (kv 15.4.)
- Puruntien yritystonttien asemakaavan muutos, Hirvaskangas (kv 15.4.)
- Irtisanoutuminen opetus- ja kasvatusjohtajan virasta (kv 15.4.)
- Opetus- ja kasvatusjohtajan viran täyttäminen (kv 15.4.)
- Vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (kv 10.6.)
- Investointiosan lisämääräraha Muhluniemen teiden rakentamiseen (kv 10.6.)
- Suolahden uimahallin peruskorjaushanke / Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös valtionavusta (kv 10.6.)
- Valtuutettujen lukumäärä valtuuston toimikaudella 2025-2029 (kv 10.6.)
- Lisämääräraha Asemakadun koulun ja ns. Valintatalon purkamiseen (kv 9.9.)
- Työllisyysaluejohtajan viran täyttäminen (kv 23.9.)

- Irtisanoutuminen henkilöstöjohtajan virasta (kv 23.9.)
- Kukkulan ja lähiympäristön asemakaavan muutos (kv 23.9.)
- Lisämääräraha yritystonttien esirakentamiseen (kv 23.9.)
- Tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2025 (kv 11.11.)
- Uusiutuvan energian strategia (kv 11.11.)
- Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-sopimus v. 2024-2035 (kv 11.11.)
- Asemakaavan muutos Viiskulmasta Äänekosken sillalle (kv 9.12.)
- Kotoutumisohjelma ja siitä laadittava asiakirja (kv 9.12.)
- Suolahden uimahallin peruskorjauksen kokonaiskustannusarviomuutos (kv 9.12.)
- Vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2027 (kv 9.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vuonna 2024 kaupunginhallitus kokoontui 23 kertaa ja käsitteli yhteensä 340 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajistoon ajalla 1.1.-23.9. kuuluivat puheenjohtaja Kari Kiiskinen (sd), I varapuheenjohtaja Jari Halttunen (kesk) ja II varapuheenjohtaja Matti Virtanen (vas).

Ajalla 23.9.-31.12. puheenjohtajistoon kuuluivat puheenjohtaja Kari Kiiskinen (sd), I varapuheenjohtaja Anna-Riitta Pentinpuro (kesk) ja II varapuheenjohtaja Matti Virtanen (vas).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen ja pöytäkirjanpitäjänä hallintojohtaja Alekski Heikkilä.

Nuorisovaltuuston edustajana kaupunginhallituksen kokouksiin osallistui ajalla 1.1.-30.6. Iita Hyyrönmäki ja ajalla 27.8.-31.12. Jonna Hyyrönmäki.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet ajalla 1.1.-31.12. olivat seuraavat:

2 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Vertainen Johanna

2 paikkaa

- Halttunen Jari (23.9. saakka)
- Huhta Marjatta (23.9. lukien)
- Pentinpuro Anna-Riitta

vasemmisto

2 paikkaa

- Martins Sirpa
- Virtanen Matti

2 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Tuominen Marke

KOKOOMUS 1 paikka

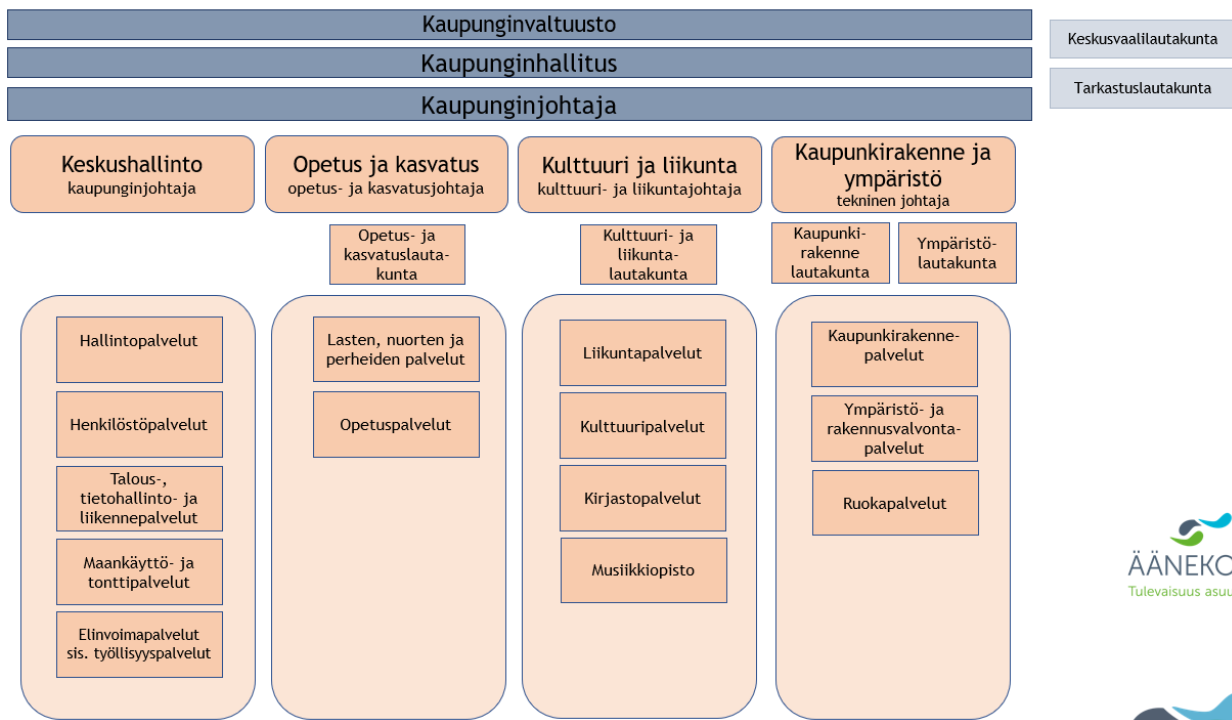
- Lunttila Tommi

Kaupunginhallitus käsitteli vuonna 2024 muun muassa seuraavat asiat:

- Keski-Suomen hyvinvointialueen hakemus korkeimmalle hallinto-oikeudelle Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksen 17.6.2022 (9 §) purkamiseksi / Lausunnon antaminen (kh 19.2.)
- Suolahtisalin käyttäminen / Käyttöoikeussopimuksen irtisanominen / Matti Virtasen kunnallisvalitus / Lausunnon antaminen (kh 19.2.)
- Rakennuksen lunastusvelvollisuuteen liittyvä riitaisuus / Lunastuksen toimeenpanoa koskeva sopimus (kh 19.2.)
- Yritystonttien hinnoittelu / Kotakennäs I ja Myllyrinne (kh 11.3.)
- Viheralueen asumisen tonttien hinnoittelu / Muhluniemi (kh 11.3.)
- Asumisen tonttien hintakampanja vuodelle 2024 (kh 11.3.)
- Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden monikanavainen palveluverkko / Lausunnon antaminen (kh 25.3.)
- SS-Jäähalli Oy:n purkaminen / Saatavien anteeksi antaminen (kh 20.5.)
- Äänekosken kaupungin henkilökuljetukset 2024-2026 (2027-2028) (kh 20.5.)
- Ääneseudun Asumus Oy:n lainojen konvertointi pääomalainoiksi (kh 3.6.)
- Keski-Suomen vammaispuvelusäätiö sr:n sääntöjen muuttaminen (kh 3.6.)
- Matkailun yhteistoimintasopimus Keski-Suomessa Visit Jyväskylä Regionin kanssa (kh 17.6.)
- Äänekosken kaupungin 2. kaupunginosan korttelissa 323 tontilla nro 3 sijaitsevan liikerakennuksen ja varastorakennuksen myynti (kh 17.6.)
- SS-Jäähalli Oy:n purkaminen / Selvitysmiehen kertomus, lopputilitys ja yhtiön purkautuminen (kh 19.8.)
- Päätösten vaikutusten ennakoarvointimenettelyn muuttaminen (kh 2.9.)
- Suostumus sulautumiselle / Äänekosken Asumispuvelusäätiö sr (kh 16.9.)
- Kiuassuon tuulivoimahanke, Äänekoski ja Laukaa, YVA-ohjelma / Lausunnon antaminen (kh 16.9.)
- Aluevalitus Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksestä 13.6.2023 (50 §) / Selitys hallinto-oikeudelle (kh 7.10.)
- Keski-Suomen hyvinvointialueen kunnallisvalitus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksestä 17.6.2022 (9 §) / Selitys hallinto-oikeudelle (kh 7.10.)
- Kiintiöpakolaisten, tilapäistä suojelua saavien ja turvapaikanhakijoiden kuntapaikkojen lukumäärät v. 2024-2025 (kh 7.10.)
- Maantien 642 (Äänekoskentie) sillan uusiminen ja liittymäjärjestelyt, tiesuunnitelma / Lausunnon antaminen (kh 21.10.)
- Valtatien 4 parantaminen välillä Vehniä-Äänekoski, rinnakkaistien linjaaminen / Lausunnon antaminen (kh 21.10.)
- Rakennuksen lunastusvelvollisuuteen liittyvä riitaisuus / Hovioikeuden päätös (kh 4.11.)
- Virkojen perustaminen Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen tehtäviin (kh 18.11.)

- Henkilöstöpäällikön viran täyttäminen (kh 18.11.)
- Toivo Parantaisen taidemuseosäitiö sr:n omaisuuden vastaanottaminen (kh 25.11.)
- Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen koskien työvoimapalveluiden toiminnan uudelleenjärjestelyjä (kh 16.12.)
- Henkilöliikennesuunnitelma (kh 16.12.)

1.3.3 Äänekosken kaupungin organisaatio

1.3.4 Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.3.5 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Maailmantalouden näkymät ovat varovaisen positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopoliittisista haasteista. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalityöiden kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä, mutta Saksan teollisuuden vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa luovat epävarmuutta ja ovat heikentäneet kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa vahva työllisyystilanne ylläpitää yksityistä kulutusta, vaikka erittäin nopea kasvu hidastuukin ennustejaksolla. Kiinassa viennin elpyminen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat taloutta, mutta kotimaisen kysynnän heikkous ja deflaation uhka varjostavat näkymiä. Keskeinen uhka maailmantalouden kasvulle on Yhdysvaltojen tuleva kauppapolitiikka ja muiden maiden vastaus siihen. Yhdysvaltojen tullien nostolla olisi negatiivisia vaikutuksia etupäässä sen omaan

talouteen. Vastatoimet ja kauppasodan eskaloituminen sen sijaan heikentäisivät koko maailmantalouden kasvua.

Maailmantalouden kasvu on pysytellyt melko vahvana monista epävarmuustekijöistä huolimatta, ja näkymä lähivuosina on varovaisen toiveikas. Maailmantalous kasvaa 3,1 prosenttia vuonna 2025, ja kasvu hidastuu 2,9 prosenttiin 2025 ja edelleen 2,8 prosenttiin 2026.

Euroalueen pidempään jatkunut hitaan kasvun vaihe päättyy kasvun elpymiseen vuonna 2025, kun inflaation hidastuminen ja melko vahva nimellispalkkakehitys tukevat yksityisen kulutuksen elpymistä. Tähän viittaa kuluttajien luottamuksen koheneminen viimeisen kahden vuoden aikana. Monenlaiset haasteet kuitenkin varjostavat näkymiä, päällimmäisenä Saksan teollisuuden vaikea tilanne. Euroalueen tilannetta vaikeuttavat myös haastava geopoliittinen tilanne sekä poliittinen tilanne Saksassa ja Ranskassa. Sen sijaan eteläisen Euroopan melko hyvät näkymät kannattelevat euroalueen elpymistä. Euroalueen kasvu elpyy vuoden 2024 0,8 prosentista 1,2 prosenttiin 2025 ja edelleen 1,3 prosenttiin 2026.

Maailmanlaajuisten rahoitusmarkkinoiden tilanne on säilynyt yllättävän vakaana erilaisten jännitteiden kasvusta huolimatta. Osakemarkkinat ovat etenkin Yhdysvalloissa nousseet vahvasti kuluvana vuonna. Lyhyet markkinakorot ovat laskeneet inflaation hidastuttua ja rahapolitiikan kevennyttyä laajalti. Keskuspankkien odotetaan jatkavan ohjauskorkojen alentamista myös vuonna 2025. Valtionlainojen markkinoilla koroilla ei ole ollut selvää suuntaa tämän vuoden aikana pois lukien Ranskassa, jossa korot ovat nousseet kesästä 2024 alkaen.

Suomen talouskehitys

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden 2024 aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja vuonna 2024 myös yksityinen kulutus väheni. Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027. Työttömyysaste oli 8,9 % vuoden 2024 lopussa. Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2025. Vuosina 2026–2027 työllisyys paranee talouden vahvistuessa, ja työttömyysaste laskee vuoden 2025 8,4 prosentista 7,4 prosenttiin vuonna 2027.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 4,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Heikko talouden suhdanne heijastuu julkiseen talouteen monin tavoin, minkä lisäksi viime vuosien nopea inflaatio kasvatti menoja tuntuvasti vielä vuonna 2024. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämä on 3,5 prosenttia ja 2,0 prosenttia vuonna 2029. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 82 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 87 prosentin vuonna 2029. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan 1,5 % suhteessa BKT:hen.

Tilastokeskuksen mukaan kuluttajahintojen vuosimuutos oli 0,7 % joulukuussa 2024. Marraskuussa inflaatio oli 1,0 %. Inflaation hidastuminen marraskuusta joulukuulle johtui muun muassa asuntolainojen keskikoron ja sähkön hinnan laskusta. Inflaatio pysyy lähivuosina maltillisena. Veronkorotukset, kuten arvonlisäveron ja tupakkaveron nousut, nostavat kuluttajahintoja ja hidastavat inflaation laskua. Näiden välillisten veromuutosten vaikutus inflaatioon on vuosina 2025–2027 kumulatiivisesti yli prosenttiyksikön. Tästä huolimatta inflaatio säilyy hitaana, ja se on keskimäärin 1,5 prosenttia vuosina 2024–2027. Palveluiden hintojen nousu ylläpitää inflaatiota, mutta muuten hintapaineet ovat varsin maltilliset. Eriyisesti energian hintojen lasku ja korkojen aleneminen tukevat inflaation hidastumista.

(Lähde: VM/taloudellinen katsaus, talvi 2024)

Pääministeri Petteri Orpo asetti syksyllä 2024 Kasvuriihi -hankkeen ideoimaan kestäväää talouskasvua edistäviä toimenpiteitä. Varman toimitusjohtajan Risto Murron johdolla toiminut työryhmä luovutti loppuraporttinsa pääministerille 28.2.2025. Raportti sisältää yhteensä 41 toimenpide-ehdotusta seuraavista teemoista: Ihmiset ja osaaminen, kasvuyritysten toimintaedellytykset, energiamarkkinat ja puhas, vihreä siirtymä ja puolustusteollisuus. Maan hallitus käsittelee ehdotuksia maaliskuun seminaarissa sekä puoliväliriihessä huhtikuun lopulla. Puoliväliriihen vaikutukset kuntatalouteen jää nähtäväksi.

(Lähde: VM:n tiedote 28.2.2025)

Kuntatalous

Kuntatalouden tarkastelu perustuu Kuntaliiton tilinpäätösanalyysiin vuodelta 2024. Kuntaliitto on laatinut tilinpäätösanalyysin kuntien ja kuntayhtymien valtiolle raporttoimien tilinpäätösennusteiden perusteella.

Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Näyttää siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Kuntien tilinpäätökset olivat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoden 2023 verrattuna.

Kuluja laski myös kuntien työttömyysvakuutusmaksujen aleneminen. Lisäksi kuntien menot työttömyysturvan rahoittamiseen pienenevät vielä, vaikka pitkäaikaistyöttömyys nousi vuoden lopussa jo kovaa vauhtia.

Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset, jotka nousivat 470 miljoonaan euroon. Kuntien lainakannan korkokustannus kehittyi markkinakorkojen nousua maltillisemmin. Korkokulujen kasvua suojasivat pääosin kiinteäkorkoiset lainat sekä rahoitusmarkkinainstrumentit. Kiinteäkorkoisten lainojen korontarkistukset todennäköisesti nostavat korkokuluja lähivuosina.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Energiayhtiöiden osuuksien myynti Mikkelissä, vesilaitoksen yhtiöittäminen Tampereella sekä Helsingin ja Espoon positiiviset tulokset kattoivat koko maan tuloksesta yli 70 prosenttia. Heikoimman tuloksen kuntajoukkoon sijoittuu useita isoja ja keskisuuria kaupunkeja. Euroääräisesti heikoimmat tulokset tehtiin Vantaalla, Haminassa ja Lahdessa. Asukaskohtaisissa tarkasteluissa heikoimpaan ääripäähän nousee sen sijaan pienempiä kuntia.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuvat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

Mittavat investointipaineet sekä kustannuskehityksen hallinta haastavat tulevinakin vuosina kuntatalouden näkymiä ja rakenteellisesta alijäämästä on vaikea päästä eroon. Kuntien talous on entistä riippuvaisempi myös yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä. Myös kuntakonsernien talouden merkitys korostuu.

(Lähde: Kuntaliitto)

Toimintaympäristön kehitys

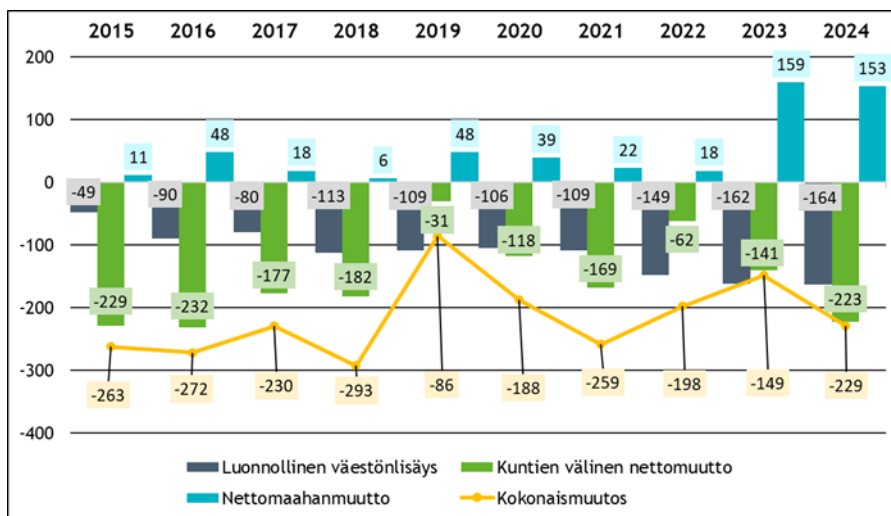
Väestönkehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuoden 2024 lopussa 17 742 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 229 henkilöä.

ÄÄNEKOSKEN VÄKILUVUN KEHITYS 2015-2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asukasluku 31.12.	19 646	19 374	19 144	18 851	18 765	18 577	18 318	18 120	17 971	17 742
Muutos %	-1,3 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,5 %	-1,0 %	-1,4 %	-1,1 %	-0,8 %	-1,3 %
Muutos (asukasta)	-263	-272	-230	-293	-86	-188	-259	-198	-149	-229

VÄESTÖNMUUTOKSET 2015-2024

Keski-Suomen väestömäärä kasvoi ennakkotietojen mukaan 884 henkilöllä vuoden 2024 aikana. Maahanmuutto jatkui voimakkaana lisäten väestöä 2 411 henkilöllä. Maahanmuuttajien määrään vaikuttaa edelleen ukrainalaisten mahdollisuus hakea kotikuntaa vuoden maassa olon jälkeen. Maan sisäisessä muuttoliikkeessä vain neljä Keski-Suomen kuntaa (Muurame, Uurainen, Luhanka ja Karstula) sai muuttovoittoa ja koko maakunnan tasolla päädyttiin reippaaseen muuttotappioon (-635). Luonnollinen väestömuutos oli vahvasti miinuksella (-868). Syntyneiden määrä ylitti kuolleiden määrän kolmessa kunnassa (Jyväskylä, Laukaa ja Uurainen).

(Lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys

Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 321 700 vuoden 2024 lopussa, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 24 000 enemmän. Työttömien määrä nousi marraskuusta 29 200:lla. Työttömyyden kasvu joulukuussa on myös jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräiden ammatillisten koulujen päättymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,0 prosenttia, eli 0,8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2023 lopussa.

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2024 lopussa 18 195 työtöntä työnhakijaa mikä on 2 484 (3,3 %) enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Työttömien työnhakijoiden osuus maakunnan työvoimasta oli joulukuussa 14,5 prosenttia kun se vuosi sitten oli 14,1 %.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 17,4 % (17,4 %). Työvoiman määrä oli Äänekoskella joulukuun 2024 lopussa 7 698 (7 792).

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 342 mikä oli 11 vähemmän, kuin vuotta aikaisemmin (1 353). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä kasvoi edellisvuodesta 55 henkilöllä ollen vuoden lopussa 308. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys kasvoi. Heitä oli vuoden lopussa 541 (507). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 176 (186).

Työttömiin työnhakijoihin lasketaan myös kokoaikaisesti lomautetut. Työttömistä työnhakijoista oli vuoden lopussa lomautettuja 360 (359). Lomautettujen osuus työvoimasta oli vuoden 2024 lopussa 4,7 % ja työttömistä työnhakijoista 26,8 %.

Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2024 lopussa 51 (64).

Äänekoski maksoi vuonna 2024 kuntien osarahoittamasta työmarkkinatuesta kuntaosuutta noin 1,2 miljoonaa euroa, mikä on 1,8 % edellisvuotta enemmän.

Viimeisimmän Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Äänekoskella tammikuun 2025 lopussa 15,2 %. Lomautettuna oli 150 henkilöä ja lomautettujen osuus työvoimasta oli 2,0 %.

TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN LOPUSSA

Työttömyysaste 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Äänekoski	20,4 %	19,5 %	15,5 %	14,0 %	16,8 %	19,2 %	14,0 %	12,4 %	17,4 %	17,4 %
Keski-Suomi	18,0 %	17,0 %	13,8 %	12,4 %	12,5 %	15,6 %	12,9 %	12,2 %	14,1 %	14,5 %
Koko maa	14,4 %	13,6 %	11,2 %	9,7 %	9,8 %	13,6 %	10,5 %	9,9 %	11,2 %	12,0 %

Äänekosken kaupungin talouden kehitys

Äänekosken kaupungin talous on toteutunut ylijäämäisenä useana vuonna vuosia 2019 ja 2022 lukuun ottamatta. Vuonna 2024 tilikauden tulos oli 2,7 milj. euroa ylijäämäinen ja kaupungilla on taseessa kertynyttä ylijäämää 10,3 milj. euroa vuoden 2024 lopussa. Lainakanta laski 7,2 milj. euroa vuonna 2024 ja oli 65,9 milj. euroa. Leasingvuokravastuiden määrä oli 56,7 milj. euroa vuoden lopussa.

TALouden KEHITYS VUOSINA 2015 – 2024

1 000 €	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintatulot (u+s)	25 557	25 318	28 102	23 934	25 253	23 364	26 759	26 456	17 087	17 505
Toimintamenot (u+s)	-133 300	-133 950	-134 991	-134 440	-137 355	-140 629	-148 056	-158 315	-67 109	-66 379
Toimintakate	-107 707	-108 623	-106 874	-110 502	-112 060	-117 254	-121 281	-131 859	-50 022	-48 874
Verotulot	73 089	74 434	76 696	75 054	73 572	74 847	81 295	79 489	45 953	48 126
Valtionosuudet	40 389	44 484	44 660	43 160	42 963	51 751	49 850	52 253	15 594	10 139
Rahoitustulot ja -menot	1 418	2 468	1 678	1 819	1 738	1 733	1 158	338	2 248	1 649
Vuosikate	7 189	12 765	16 160	9 530	6 212	11 076	11 022	221	13 773	11 040
Poistot	-6 764	-6 988	-8 580	-8 840	-7 152	-8 599	-8 953	-8 241	-9 216	-8 286
Tilikauden yli- /alijäämä	444	5 797	7 600	610	-920	2 491	2 083	-8 006	4 571	2 685
Kertynyt yli- /alijäämä	-5 536	261	7 860	8 470	7 550	10 042	11 012	3 006	7 577	10 262
Vero-%	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	8,86	9,4
Lainakanta	83 050	72 004	68 288	64 572	78 224	74 135	71 257	73 312	73 168	65 924
Nettoinvestoinnit	4 846	6 264	4 815	10 754	14 716	8 393	7 818	12 359	6 037	2 610

Vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio oli 0,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuoden 2024 ylijäämäistä tulosta selittää verotulojen ennakoitua parempi kertymä. Verotulot toteutuivat 2,2 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota paremmin. Verotuloissa kunnallisverotuotto ylitti alkuperäisen talousarvion 1,3 miljoonalla eurolla. Kiinteistöverotuotto ylittyi 0,5 miljoonaa euroa ja yhteisöverotuotto ylitti

alkuperäisen talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla. Lisäksi rahoitustuottoja kertyi 0,4 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota enemmän.

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Myyntituottoja kirjattiin 0,8 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Myyntituotoissa korvaukset valtiolta (kotouttaminen) kasvoivat 0,4 milj. euroa ja muut yhteistoimintakorvaukset (Te-valmistelu) olivat 0,5 milj. euroa.

Tuet ja avustukset vähenivät 1,2 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna. Merkittävimmät tekijät ovat palkkatuen väheneminen 0,2 milj. euroa sekä hanketulojen vähennys 0,8 milj. euroa.

Verotulot kasvoivat 2,2 miljoonaa (4,7 %) euroa vuonna 2024. Kunnallisveron tuotto kasvoi noin 0,9 miljoonaa euroa (2,6 %) edellisvuodesta. Tuloveroprosentti oli 9,4 (8,86).

Yhteisöveron tuotto oli 6,6 miljoonaa euroa ja kertymä oli 0,1 miljoonaa euroa (-2,2 %) edellisvuotta heikompi. Kuntaryhmän osuus verovuoden 2024 yhteisöverosta oli 23,69 prosenttia ja valtion 76,31 prosenttia. Verovuoden 2023 kuntaosuus oli 23,91 prosenttia ja valtion osuus 76,09 %.

Kiinteistöveron tuotto kasvoi 1,5 miljoonaa euroa (24,4 %) vuonna 2024. Vuodelle 2024 korotettiin yleisen kiinteistöveroprosentin alaisia maa-alueiden ja rakennusten veroprosentteja 0,2 %. Vakituisten asuinrakennusten ja muiden rakennusten kiinteistöveroprosentteja korotettiin 0,1 % ja rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti nousi 0,2 %.

Valtionosuuksien määrä oli 10,1 milj. euroa vuonna 2024. Valtionosuudet vähenivät 5,5 milj. euroa (-35,0 %) vuoteen 2023 verrattuna. Peruspalvelujen valtionosuus väheni 8,1 milj. euroa. Vähennyksen merkittävin tekijä oli sote-erien muutos -7,5 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus oli 2,5 milj. euroa edellisvuotta suurempi ja Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus 0,1 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2023. Veromenetysten korvaus oli vuoden 2023 tasossa.

Osinkotuloja kirjattiin 1,4 miljoonaa euroa vuonna 2024, mikä on 0,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Korkotuloja kirjattiin 1,0 miljoonaa euroa (2023: 1,0 milj. €).

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 0,6 miljoonaa euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 0,3 miljoonaa euroa. Kaavoitustappioita kirjattiin vastaavasti 0,7 miljoonaa euroa vuonna 2024 (2023: 45 700 euroa). Kaavoittamisen nettovaikutus kaupungin vuoden 2024 tuloslaskelmaan oli -0,1 miljoonaa euroa (2023: 0,3 milj. euroa).

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Kaupunki investoi yhteensä 3,1 miljoonalla eurolla vuonna 2024. Talonrakennuskohteisiin käytettiin 0,9 miljoonaa euroa ja liikenneväyliin ja siltoihin investoitiin noin 0,9 miljoonaa euroa. Lisäksi investoitiin lukuisiin pienempiin kohteisiin. Leasingrahoituksella jatkettiin Koulunmäen yhtenäiskoulun C-osan rakentamista ja Koiviston päiväkotä valmistui vuonna 2024.

Vuoden 2024 aikana hyväksyttiin seitsemän asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat asemakaavan muutos Viiskulmasta Äänekosken sillalle, Häränvirranpuiston asemakaavan muutos sekä Koulumäen yhtenäiskoulun asemakaavan muutos. Lisäksi Kaupunginhallitus käynnisti Kiuassuon tuulivoima-alueen osayleiskaavan laatimisen.

Suurimmat yrityshankkeet vuoden aikana olivat Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen sekä uuden voimansiirtolinjan valmistuminen, Metsä Groupin Kerto LVL-tehtaan, Metsä Fibren ja Andritzin ligniinipilotlaitoksen ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentaminen. Lisäksi syksyllä avautunut Puuilo toi vireyttä Kotakennään alueelle.

Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat teemapuiston valmistuminen, Frisbeegolf alueen rakentamisen käynnistäminen ja Kotakennäs I:n kehittäminen.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuonna monin eri keinoin. Suurimmat kampanjat olivat "Kasva kanssamme" ja "Kodiksi Äänekoski" kampanja, joka oli esillä monikanavaisesti muun muassa verkossa, radiossa ja sosiaalisessa mediassa. Näiden toimenpiteiden avulla houkuteltiin Äänekoskella työssäkäyviä sekä muualla asuvia muuttamaan kaupunkiin. Business Äänekosken visuaalista ilmettä uudistettiin ja muotoiltiin helpommin lähestyttäväksi. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset, asiantuntija-artikkelit sekä tapahtumat.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvouden talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 11 talousarviomuutosta (pykälää), joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli -0,8 miljoonaa euroa ja rahoitusosaan 1,1 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli -0,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualueetasolla tarkastuslautakunnan, opetus- ja kasvatustalouden, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan, kaupunkirakennelautakunnan ja ympäristölautakunnan osalta. Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Kaupungin organisaatio on jaettu 15 eri vastuualueeseen, joista 9 on sitovia valtuustoon nähden. Sitovan tason vastuualueilla lisätalousarviot huomioiden talousarvio ylitettiin 1 vastuualueen osalta ja alitettiin 8 vastuualueen osalta. Keskushallinnon osalta sitovuustaso on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta) ja talousarvio alitettiin.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) talousarvion ylityksiä ei ollut.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) sitovan tason talousarvion alituksia oli 4 kpl (lasten, perheiden ja nuorten palvelut, opetuspalvelut, kulttuuri- ja liikuntapalvelut ja kaupunkirakennepalvelut).

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 2, talousarvion toteutuminen.

Olellaiset toiminnan ja talouden muutokset tilinkauden päättymisen jälkeen

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025 alkaen. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025 ja vastuukuntana toimii Äänekosken kaupunki. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen kuuluu lisäksi Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen ja Viitasaari. Äänekosken kaupungin palvelukseen siirtyi muutoksen myötä yhteensä noin 66+1 henkilöä. Työllisyysalueen budjetti on noin 7,8 milj. euroa ja se rahoitetaan kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisilla maksusuoksilla. Lisäksi työllisyysalue vastaa valtiolta jääneistä maksatustehtävistä vuodelta 2024, jotka valtio korvaa osittain 20.3.2025 saadun päätöksen perusteella. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen määrärahasidonnat ovat noin 1,9 miljoonaa euroa ja korvauksen määrä on noin 1,7 miljoonaa euroa, joten korvaus ei kata kaikkia sidontoja. Puuttuva osa tulee kattaa yhteistoiminta-alueen kuntien kesken aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Vuoden 2024 lopussa Metsä Wood ilmoitti vaneritehtaiden alasajosta vuoden 2026 loppuun mennessä. Tehtaiden lopettaminen kohdistuu 376 henkilöön. Metsä Group pyrkii tarjoamaan työtä muista omista yksiköistään. Lisäksi Valtran muutosneuvotteluiden päätteeksi henkilöstö väheni yhteensä 65 henkilöllä vuonna 2024.

Kaupunginhallitus on käynnistänyt keväällä 2025 suunnitelmat konserniyhtiöiden talouden tervehdyttämiseksi.

Arvio todennäköisestä kehityksestä

Kaupungin vuoden 2025 talousarvion vuosikate on 6,1 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos alijäämäinen 2,2 milj. euroa. Valtionosuuksien määrä on Valtiovarainministeriön 19.12.2024 päätöksen mukaan 11,5 milj. euroa, joka on 0,6 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2025 hyväksytyssä talousarviossa. Yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2025 vahvistettiin tammikuussa ja jako-osuus väheni 35 % vuoteen 2024 verrattuna. Jako-osuuden lasku vähentää kaupungin yhteisöverotuloja merkittävästi. Mikäli taloustilanne ei kohene, talouden tasapainottamistoimenpiteitä tulee arvioida ja mahdollisesti lisätä.

Taloussuunnitelman perusteella vuosien 2026-2027 tulos näyttäisi muodostuvan myös alijäämäisiksi. Taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja haasteita. Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset uudet valtionosuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen sekä ja investointien toteuttamiseen budjetoidun mukaisesti. Tasapainottamissuunnitelman toteutuminen on avainasemassa tasapainoisen taloustilanteen säilyttämiseksi. Vuoden 2027 alusta voimaan tuleva valtionosuusuudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi kaupungin talouteen. Uudistuksen tarkempaa talousvaikutusta on tässä vaiheessa vaikea ennustaa. Lisäksi vuoden 2025 alusta voimaan tulleen TE-uudistuksen vaikutukset talouteen jää nähtäväksi.

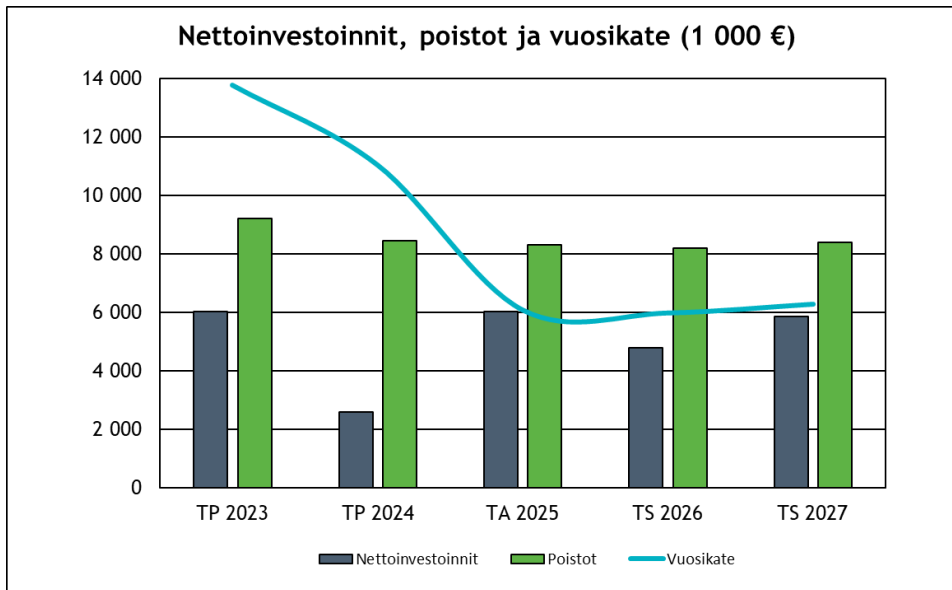
Työttömyysaste on pysynyt korkealla tasolla. Korkea työttömyysaste aiheuttaa kunnallisverotuoton laskua sekä lisää kaupungin työttömyysturvavastuita ja palvelujen tarvetta. 1.1.2025 aloittaneen työllisyysalueen tavoitteena on saada työ ja tekijät kohtaamaan ja siten työttömyysaste laskemaan.

Kaupunki kirjasi vuoden 2022 tilinpäätöksessä tulosvaikutteisesti 1,84 miljoonaa euron varauksen sairaanhoitopiiriin 24,0 miljoonan euron alijäämistä sairaanhoitopiiriin peruttua alijäämän kattamisen peruspääomaa vastaan. Kaupunginhallitus on valittanut Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 tekemästä päätöksestä hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on vielä tämän tilinpäätöksen laatimisen hetkellä kesken. Mikäli hallinto-oikeuden päätös on kaupungin kannalta negatiivinen, kaupungille tulee maksettavaksi 1,84 miljoonaa euroa.

Kaupungilla on käynnissä joidenkin sotekiinteistöjen myyntiprosessi. Mikäli myynti toteutuu, sillä on merkittävä vaikutus talouteen.

Geopoliittinen tilanne on tuonut suurta epävarmuutta Suomen lähivuosien talouskehitykseen ja tilanne elää jatkuvasti. Talousvaikutukset riippuvat tilanteen laajuudesta ja kestosta, joita ei vielä tiedetä.

NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2023 – 2027

1.3.6 Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 648 (697) henkilöä, joista vakinaisten osuus on 501 (507) henkilöä ja määräaikaisten sekä sijaisten ja työllistettyjen 147 (190) henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä vähentyi 49 henkilöä. Syksyllä 2023 käynnistyneen talouden vakauttamisohjelman mukaisesti määräaikaisen henkilöstön ja työllistettyjen rekrytointia vähennettiin vuonna 2024. Määräaikainen henkilöstö muodostui pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 77,3 % (72,7).

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2024 lopussa oli opetus- ja kasvatustoimiala, jossa päätömisestä henkilöstöstä työskenteli 70,8 % (69,3). Keskushallinnossa työskenteli 11,0 % (12,9), kulttuuri- ja liikuntatoimessa 8,2 % (8,0) sekä kaupunkirakenne- ja ympäristötoimialalla 10,0 % (9,8).

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2024 olivat 27,0 milj. euroa (2023: 27,4) ja palkkojen sivukulut 6,4 milj. euroa (2023: 7,2).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2024 henkilöstöraportista.

1.3.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työn vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi toteutetaan työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti kaikilla kaupungin työpaikoilla 3 vuoden välein. Työn vaarojen selvittäminen ja riskien arviointi (RVA) tehdään WPro-järjestelmässä.

Vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi tulee päivittää myös silloin, jos työssä tai työpaikan olosuhteissa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on pienentynyt 7,1 milj. euroa vuoden 2023 tasosta. Korkokulut kasvoivat vuoden 2023 tasosta noin 43 t€ euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 26,5 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2024 lopussa noin 39,4 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2024 yhteensä 65,9 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskkorko oli 0,799 % (0,737 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 13,80 % ja kiinteäkorkoisia oli 86,20 %.

Kaupungin lainasalkku, joka koostuu sekä pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista on korkosuojattu yhteensä 34,0 miljoonaan euroon saakka.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor – sidonnaisia lainoja 0,0 (0,0) miljoonaa euroa, 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 1,6 (1,6) miljoonaa euroa ja koronvaihtosopimus-korko 10 v -sidonnaisia lainoja 3,8 (4,1). Lisäksi kiinteäkorkoisia lainoja oli 34,0 (36,3) miljoonaa euroa.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2024 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2024 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2024 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 26,5 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 18,4 (18,4) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 37,6 (38,4) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 1,6 (1,8) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetyt 7,0 (7,5) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetyt 24,7 (24,5) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Kaupungilla on leasingrahoituksella toteutettuja koulu- ja päiväkotinvestointeja. Leasingvastuiden määrä oli 56,7 miljoonaa euroa vuoden 2024 lopussa. Vuoden 2025 aikana tulee kahden kohteen osalta sopimuksen korko tarkistettavaksi ja lainanhoitokulut tulevat muuttumaan markkinakoron mukaiseksi. Korkomarkkinoiden tilanne on hyvin riippuvainen maailmantalouden tilanteesta, joten korkovaihtelut saattavat muuttua hyvinkin nopeasti.

Äänekosken kaupunki on taannut säätiöiden ja yhdistysten palveluntuotantokiinteistöjen rakennuslainoja. Mikäli hyvinvointialue luopuu terveystalouksien varten rakennetuista kiinteistöistä ennenaikaisesti, kiinteistöjen omistajille syntyy merkittäviä taloudellisia menetyksiä ja kustannuksia. Vuokratulojen poistuessa säätiöt ja yhdistykset saattavat ajautua maksukyvyttömäksi ja lainojen takausvastuu realisoituvat kaupungin maksettavaksi.

Äänekosken kaupungilla on Sumiaisten kunnan vuonna 2005 myöntämä takaus Sumiaisten Vanhaintukiry:n 1,0 miljoonan euron lainalle. Takausvastuu 31.12.2024 on 144.903,84 euroa. Hyvinvointialue on irtisanonut vuokrasopimuksen. Tilasta on vielä puolet vuokrattu Attendo Oy:lle.

Hyvinvointialueuudistus

Voimaanpanolain 22 §:n nojalla kaupungin ja hyvinvointialueen välillä on lakiin perustuva vuokrasuhde 1.1.2023 lukien ja 31.12.2025 saakka ja mahdollisesti vielä 31.12.2026 saakka. Tämän kolmen tai mahdollisesti neljän vuoden mittaisen siirtymäkauden jälkeen hyvinvointialueella ei ole enää velvollisuutta vuokrata näitä kiinteistöjä ja toimitiloja eikä niistä maksettavan vuokran määrää säännellä lailla tai asetuksella.

Siirtymäkauden jälkeen kaupunki ei voi enää toimia hyvinvointialueen vuokranantajana. Vuokraustointiminta on yhtiöitettävä siirtymäkauden jälkeen. Yhtiöittämisvelvollisuus merkitsee käytännössä, että

kaupungin tulee myydä tai muulla tavoin luovuttaa kiinteistöjen ja toimitilojen omistus esimerkiksi ole-massa olevalle tai uudelle tytäryhtiölleen, joka tämän jälkeen voi tarjota niitä hyvinvointialueen vuok-rattavaksi.

Kaupungin omistamien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen euromääräinen arvo on merkittävä.

Keski-Suomen hyvinvointialue ilmoitti 16.12.2024, että he eivät tule käyttämään kuntien ja Keski-Suo-men hyvinvointialueen välisissä 31.12.2025 saakka voimassa olevissa määräaikaisissa vuokrasopimuk-sissa, (616/2021) 22 §:n 2 momentin mukaista mahdollisuutta pidentää vuokra-aikaa optiovuodella 1.1.2026- 31.12.2026. Kaupunki on neuvotellut Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa uusista vuok-rasopimuksista ja tavoitteena on, että vuokrasopimukset on allekirjoitettu toukokuun 2025 loppuun mennessä.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa. Työtapaturmavakuutukset hoi-detaan IF vahinkovakuutusyhtiö Oyj:n kanssa ja omaisuus- ja vahinkovakuutukset hoidetaan Pohjola Va-kuutus Oy:n kanssa. Kaupungin toiminnassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, joten vakuutukset tullaan kilpailuttamaan vuoden 2025 aikana.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituk-sen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOISTUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

Riita-asia, maanvuokrasopimuksen lunastusehtoon liittyvä riitaisuus

Vuonna 2024 jatkettiin Äänekosken Suolahdessa sijaitsevan liikerakennuksen lunastamista kaupungin omaisuudeksi koskevan asian käsittelyä. Kyseessä on vuonna 1987 valmistunut, pääasiassa autoalan yritystoimintaan käytettyä hallitilaa käsittävä rakennus. Rakennus sijaitsee kaupungin omistamalla lii-ke-tontilla. Maanvuokrasopimus oli tehty määräajaksi 1.11.1986-30.9.2022.

Maanvuokrasopimuksessa oli sovittu kaupungin velvollisuudesta vuokrasuhteen päättyessä lunastaa tontilla olevat vuokralaisen rakennukset. Kaupungin ja vuokralaisina olleen Heikki ja Helena Hilpisen kesken syntyi vuonna 2022 riitaisuutta lunastussumman laskentaperusteista ja summan euromääräi-sestä suuruudesta. Osapuolten näkemysten välillä oli jopa 11-kertainen ero ja asiaa ei saatu neuvottelui-n sovittua.

Heikki ja Helena Hilpinen nostivat asiassa kanteen Keski-Suomen kärjäoikeudessa 16.1.2023. Kanteen pääasiallisena sisältönä oli, että he vaativat kärjäoikeutta vahvistamaan sopimuksen mukainen lunas-tussumman olevan 693 000 euroa ja velvoittamaan vastaajana olevan kaupungin suorittamaan summan heille.

Kärjäoikeuden valmisteluistunto pidettiin elokuussa ja pääkäsittely marras-joulukuussa 2023. Kärjä-oikeus julisti tuomion 1.12.2023. Kaupunki voitti jutun kokonaisuudessaan, sillä kärjäoikeus hyväksyi sopimuksen lunastusehdon tulkinnaksi kaupungin esittämän tulkinnan ja sopimuksen mukaiseksi lu-nastushinnaksi kaupungin esittämän määrän 110 429,40 euroa. Heikki ja Helena Hilpinen velvoitettiin suorittamaan kaupungille oikeudenkäyntikulukorvausta 50 666,40 euroa.

Heikki ja Helena Hilpinen ilmoittivat tyytymättömyyttä tuomioon ja valittivat siitä Vaasan hovioikeuteen 2.1.2024. Hovioikeus antoi 18.10.2024 asiassa päätöksen, jonka mukaan valituksen käsittelemiseksi tar-vittavaa jatkokäsittelylupaa ei myönnetä ja kärjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.

Heikki ja Helena Hilpinen jättivät 17.12.2024 asiassa valituslupahakemuksen korkeimpaan oikeuteen. Tilinpäätöksen laatimisaikana tiedossa ollut arvio valitusluvan käsittelyajasta oli 4-6 kk.

Tammi-helmikuussa 2024 osapuolten kesken neuvoteltiin lunastuksen toteuttamisesta jo ennen kuin lunastushinnasta ja sen määräytymisestä on lainvoimainen tuomioistuinratkaisu. Kaupunginhallitus hyväksyi lunastuksen toteuttamista koskevan sopimuksen 19.2.2024. Sopimus allekirjoitettiin ja lunastushinta suoritettiin Heikki ja Helena Hilpille maaliskuussa 2024, josta alkaen rakennus on ollut kaupungin omistuksessa.

Vuoden 2024 syksyllä jatkettiin rakennukseen ja sen tonttiin kohdistuvaa, maaperän pilaantumista koskevaa selvittelyä. Kaupungin teettämien tutkimusten mukaan maaperässä on jossakin määrin öljyhiilivedyistä johtuvaa pilaantumista.

Rikosasia, kaupungin omaisuuden näpistäminen

Elokuussa 2024 tuli ilmi kaupungin omaisuuteen kohdistunut näpistys. Mieshenkilö otti haltuunsa Äänekosken kaupunginkirjaston pääkirjaston rahalippaan, rikkoi sen ja otti haltuunsa lippaassa olleet kolikot ja setelit. Poliisin suorittaman esitutinnan jälkeen virallinen syyttäjä nosti asiassa syytteen kyseistä henkilöä vastaan Keski-Suomen käräjäoikeudessa 10.10.2024. Kaupunki yhtyi asianomistajana syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja lisäksi vaati vahingonkorvausta ja oikeudenkäyntikulukorvausta.

Tilinpäätöksen laatimisaikana asiaa ei ollut vielä käsitelty käräjäoikeudessa, vaan se oli määrä ratkaista kirjallisessa menettelyssä helmikuussa tai istunnossa maaliskuussa 2025.

Hallintolainkäyttöasiat

Hallintoriita-asia, kuntien välinen kustannusten jako lastensuojeluasiassa

Ylöjärven kaupungin ja Äänekosken kaupungin välillä oli Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa vireillä hallintoriita, jossa ensiksi mainittu vaatii Äänekosken kaupunkia korvaamaan lastensuojelun jälkihuollosta aiheutuneita kustannuksia erään henkilön osalta. Asiasta syntyi erimielisyyttä tammikuussa 2021 ja Ylöjärven kaupunki pani hallintoriitahakemuksen vireille huhtikuussa 2022. Äänekosken kaupunki vastasi hakemukseen heinäkuussa 2022.

Hallinto-oikeus teki asiassa päätöksen 26.6.2024. Se hyväksyi hakemuksen ja velvoitti Äänekosken kaupungin maksamaan Ylöjärven kaupungille kyseisen henkilön jälkihuollon kustannukset ajalta 1.1.2020-20.3.2022.

Hallinto-oikeuden päätöksestä ei valitettu, joten se tuli lainvoimaiseksi. Äänekosken kaupunki maksoi 7.8.2024 Ylöjärven kaupungille 25 223,80 euroa ja asian vireilläolo päättyi.

Hallintoriita-asia, kuntien ja hyvinvointialueen välinen kustannusten jako lastensuojeluasiassa

Kaupunginhallitus päätti 17.6.2024, että kaupunki panee hallintoriitahakemuksen vireille Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa Keski-Suomen hyvinvointialuetta vastaan. Asiassa on kyse lastensuojelulain mukaan avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettujen tai jälkihuollossa olevien lasten varhaiskasvatuksen kustannuksista.

Kaupunki vaatii hallinto-oikeutta vahvistamaan, että Keski-Suomen hyvinvointialue on vuonna 2023 voimassa olleen lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin perusteella velvollinen maksamaan sanotun lain mukaan tekemillään päätöksillä avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettujen tai jälkihuollossa olevien lasten varhaiskasvatuksen palveluista ja tukitoimista kunnille ajalla 1.1.-31.12.2023 aiheutuneet kustannukset ja velvoittaa hyvinvointialueen korvaamaan hakijakunnille nämä kustannukset.

Kaupunki teki hallintoriitahakemuksen yhdessä useiden muiden keskisuomalaisten ja myös eräiden pirkanmaalaisten kuntien kanssa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Aluevalitusasia, hyvinvointialueen päätös

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 tekemästä päätöksestä, joka koski Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöstä ja toimintakertomus vuodelta 2022. Kaupunki vaati aluevaltuuston päätöksen kumoamista sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja aluevaltuusto on ylittänyt toimivaltansa siten kuin valitusasiakirjoissa tarkemmin esitetään.

Asiassa on kyse Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 tekemästä ja normaalissa järjestyksessä lainvoimaiseksi tulleesta päätöksestä alentaa kuntayhtymän peruspääomaa. Asiasta on muodostunut kiistaa kuntayhtymän jäsenenä olleiden kuntien ja hyvinvointialueen kesken sen johdosta, että hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 13.6.2023 jättää sanotun päätöksen täytäntöön panematta. Kaupunki teki aluevalituksen yhdessä useiden muiden keskisuomalaisten kuntien kanssa.

Kaupunginhallitus päätti 7.10.2024 asiaa koskevasta selityksestään hallinto-oikeudelle.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Asiakokonaisuuteen liittyy hyvinvointialueen korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireille panema ylimääräinen muutoksenhaku ja sen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen tekemä kunnallisvalitus (ks. seuraavat kohdat).

Ylimääräinen muutoksenhakuasia, hyvinvointialueen hakemus

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus päätti 20.6.2023 hakea korkeimmalta hallinto-oikeudelta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 tekemän ja kuntayhtymän peruspääoman alentamista koskevan päätöksen purkamista (ylimääräinen muutoksenhaku). Hyvinvointialueen mukaan kuntayhtymän valtuuston päätös on lainvastainen, päätöstä ei ole annettu tiedoksi hyvinvointialueelle ja yleinen etu vaatii päätöksen purkamista.

Kaupunginhallitus päätti 19.2.2024 asiaa koskevasta lausunnostaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kaupunki ei hyväksynyt hyvinvointialueen esittämiä vaatimuksia ja näkemyksiä.

Asian käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Asiakokonaisuuteen liittyy kaupungin ja useiden muiden Keski-Suomen kuntien Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa vireille panema aluevalitus ja hyvinvointialueen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen tekemä kunnallisvalitus (ks. edellinen ja seuraava kohta).

Kunnallisvalitusasia, hyvinvointialueen valitus

Keski-Suomen hyvinvointialue teki 26.7.2024 Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kunnallisvalituksen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemästä, kuntayhtymän peruspääoman alentamista koskevasta päätöksestä.

Valituskirjelmän perusteella voidaan sanoa, että valitus kohdistuu erityisesti, muttei yksinomaan Viita-saaren kaupungin talous- ja tietohallintojohtajan 28.6.2024 hyvinvointialueelle toimittamaan

tiedoksiantoon, jolla hän antoi hyvinvointialueelle tiedoksi kuntayhtymän valtuuston sanotun päätöksen muutoksenhakuohjeineen.

Hyvinvointialueen mukaan sanottu viranhaltija ei voi antaa tiedoksi yli kaksi vuotta päätöksenteon jälkeen jo lakanneen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöstä toimi- ja puhevallan puuttumisen ja alkuperäisen päätöksen tehneen organisaation lakkaamisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti 7.10.2024 asiaa koskevasta selityksestään hallinto-oikeudelle. Kaupunki ei hyväksynyt hyvinvointialueen esittämiä vaatimuksia ja näkemyksiä. Selitystä valmisteltiin yhdessä useiden muiden keskisuomalaisien kuntien kanssa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Asiakokonaisuuteen liittyy kaupungin ja useiden muiden Keski-Suomen kuntien Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa vireille panema aluevalitus ja hyvinvointialueen korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireille panema ylimääräinen muutoksenhaku (ks. edelliset kohdat).

Kunnallisvalitusasia, Suolahtisalin käyttöoikeussopimuksen irtisanominen

Kaupunginhallitus päätti 6.11.2023 luopua Suolahtisalin käyttöoikeudesta ja irtisanoa yksityisen kiinteistönomistajan kanssa voimassa olleet käyttöoikeus- ja yhteistoimintasopimukset. Matti Virtanen teki päätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka kaupunginhallitus hylkäsi 18.12.2023. Virtanen valitti oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 23.1.2024.

Kaupunginhallitus päätti 19.2.2024 asiaa koskevasta lausunnostaan hallinto-oikeudelle.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Kunnallisvalitusasia, liike- ja varastorakennusten myyminen Äänekosken keskustassa

Kaupunginhallitus päätti 17.6.2024 myydä Äänekosken keskustassa sijaitsevan liikerakennuksen ja varastorakennuksen ja antaa näiden tontin vuokralle rakennuksista ostotarjouksen tehneelle yksityiselle yritykselle. Kyseinen yritys, vähittäiskaupan alalla toimiva osakeyhtiö, on kaupunginhallituksen 21.9.2020 tekemän päätöksen ja sen perusteella tehdyn liikehuoneiston vuokrasopimuksen mukaisesti ollut vuokralla rakennuksissa.

Samalla alalla toimivan kilpailevan osakeyhtiön yrittäjä Anssi Paavilainen teki myyntipäätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka kaupunginhallitus hylkäsi 2.9.2024. Paavilainen valitti oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 7.10.2024.

Kaupunginhallitus päätti 4.11.2024 asiaa koskevasta lausunnostaan hallinto-oikeudelle.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa oli tilinpäätöksen laatimisaikana kesken ja käsittelyajasta ei ollut käytettävissä arviota.

Markkinaoikeus

Koivuranta Oy on 17.11.2023 tehnyt valituksen markkinaoikeuteen kuljetuskilpailutuksesta. Valituksessaan Koivuranta Oy vaatii, että markkinaoikeus kumoaa valituksen alaiset päätökset koskien Äänekosken kaupungin hankintapäätöstä 485/02.07.00/2023 ja velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheelliset päätöksensä. Markkinaoikeus on hylännyt valituksen ratkaisussaan 279/2024 (dnro 467/2024) ja velvoittanut Koivuranta Oy:n korvaamaan Äänekosken kaupungin oikeudenkäyntikulut. Ratkaisu on lainvoimainen.

C2 SmartLight Oy on 25.11.2024 tehnyt valituksen markkinaoikeuteen katuvalaistuksen saneerauspalveluita koskevassa asiassa. Valituksessaan C2 SmartLight Oy on vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa valituksenalaisen hankintapäätöksen 7.11.2024 § 76 (dnro 489/02.07.00/2024), kieltää hankintayksikköä tekemästä hankintasopimusta ja velvoittaa hankintayksikön korjaamaan menettelynsä. Valittaja on toissijaisesti vaatinut, että markkinaoikeus määrää hankintayksikön maksamaan sille hyvitysmaksuna 156 363 euroa. Lisäksi valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön korvaamaan sen arvonlisäverottomat oikeudenkäyntikulut. Markkinaoikeus on hylännyt valituksen ratkaisussaan 123/2025 (dnro 695/2024) ja velvoittanut C2 SmartLight Oy:n korvaamaan Äänekosken kaupungin oikeudenkäyntikulut. Markkinaoikeuden ratkaisu saa lainvoiman huhtikuun 2025 aikana edellyttäen, että ratkaisua koskien ei haeta muutoksenhakuoikeutta korkeimmasta hallinto-oikeudesta tai muutoksenhakuoikeutta ei myönnetä.

1.3.8 Ympäristökijät

Ympäristöllä tarkoitetaan niitä fyysisiä, sosiaalisia ja kulttuuritekijöitä, jotka kuuluvat luontoon tai rakennettuun ympäristöön ja joiden kanssa ihminen on vuorovaikutuksessa. Ympäristö nähdään ennen kaikkea ihmisen elinympäristönä, jonka tilaan ja laatuun ihmisen toiminta vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käyttöä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävästä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Kunta voi saada ympäristömenojen vastineeksi ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätehuolto- ja jätevesi-maksut, ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset, öljysuojarahastolta saadut korvaukset öljyvahingoista ja niiden torjumisesta sekä ympäristön ennallistamisesta aiheutuneista kustannuksista sekä korvaukset ja avustukset torjuntakaluston hankintaan ja torjuntavalmiuden ylläpitoon, pilaantuneiden maiden kunnostukseen saadut avustukset, ympäristöinvestointien rahoitusosuudet ja -avustukset ym. ympäristötulot.

Ulkoilman- ja ilmastonuojelu

Äänekosken kaupunki osallistuu ilmanlaadun yhteistarkkailuun energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa. Ilmatieteen laitos vastaa ilmanlaadunmittauksista ja vuonna 2024 oli voimassa sopimuskausi 2020-2024. Mittausasemalla mitataan jatkuvatoimisilla automaattisilla analysaattoreilla typen oksidien (NO, NO₂ ja NO_x), halkaisijaltaan alle 10 µm:n suuruisten hengitettävien hiukkasten (PM₁₀), rikkidioksidin (SO₂) ja haisevien rikkiyhdisteiden (TRS) pitoisuuksia. Ilmanlaadun mittausten tavoitteena on

kartoittaa ilmansaasteiden pitoisuustasoja ja hetkellistä vaihtelua. Tulokset raportoidaan vuosittain ja reaaliaikainen seuranta on nähtävissä Äänekosken kaupungin kotisivuilla.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy ylläpitää vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta ympäristölupien mukaisesti ja osallistuu mm. Äänekoski – Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun. Äänekosken Energia Oy:n jätevedenpuhdistamojen toimintaa tarkkailua valvoo ELY -keskus. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätevesien käsittelyä haja-asutusalueilla sekä vesihuoltolainmukaisia velvoitteita. Vuonna 2024 jätevesivalvontaa on priorisoitu pohjavesialueille ja ilmoitusperäisiin tarkastuksiin.

Jätehuolto

Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena. Kaupungin jätehuollon järjestämistä vastuu on Sammakkokangas Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomaistehtävät kuntien yhteisellä toimielimellä Sydän-Suomen jätelautakunnalla.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Maaperän ja pohjavedensuojelu kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttaville toiminnoille tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa ja vesitalousloushankkeisiin vesilain mukainen lupa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöluvallisten toimijoiden toimintaa vuonna 2020 päivitetyn valvontaohjeen ja -suunnitelman mukaisesti. Lisäksi maa-ainesluvallisten toimijoiden toimintaa valvotaan säännöllisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo myös roskaantuneita kiinteistöjä ja epäasiallista varastointia sekä johtaa öljyvahinkojen jälkitorjuntaa.

Melun ja värinän torjunta

Ympäristönsuojelulain mukaan tietyistä ympäristöhaittaa aiheuttavista kertaluonteisista toiminnoista on tehtävä ilmoitus ympäristölupaviranomaiselle tai valvontaviranomaiselle. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen käsitteli vuonna 2024 yhteensä 15 kappaletta tilapäistä melua tai värinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojeleminen

Äänekosken kaupunki tukee avustuksilla alueellaan tehtäviä vesistöjen tilaa parantavia hankkeita. Vuonna 2024 kaupunki myönsi avustuksen Jurvon seudun vesiensuojeluyhdistys ry:lle valuma-aluekunnostuksen esiselvityshankkeeseen sekä Syvälahden kyläyhdistys ry:lle Liminganpuron valuma-alueen vesienhallintakohteiden rakentamiseen.

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022-2027. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on mukana Ääne-seudun edustajana Keski-Suomen ELY-keskuksen organisoimassa vesienhoidon yhteistyöryhmässä.

Yleinen ympäristöhallinto

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialueille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon.

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alastaan toimialaa sekä vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristövalvonnan viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristövalvonnan viranhaltijat (ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta) käyvät koulutustilaisuuksissa koulutustarpeiden mukaan.

Ympäristövastuuvaukset ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätyt tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätyt alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatuja voimassa olevia vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 34 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 736 550 euroa.

1.4 Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 14.3.2022 kaupunkistrategian (Äänekoski-ilmio) vuosille 2022 - 2028. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta. Ilmiö on todellisen ajattelu- ja toimintatavan muutoksen tulos.

Äänekosken aktivoitavat arvot:

- Olemme tasapuolisia ja oikeudenmukaisia
  - Kohtelemme työkavereita, asukkaita ja alueen yrityksiä tasapuolisesti. Olemme kannustavia ja rakentavia. Palvelemme päätöksillä jokaista. Olemme toiminnassamme oikeudenmukaisia ja noudatamme demokratian periaatteita.
- Toimimme kestävästi

- Huolehdimme ympäristöstämme niin, että voimme jättää sen tuleville sukupolville parempana. Toimimme luontoa säästävästi, taloutta kehittäen, sujuvaa yhteistyötä ja aitoa äänekoskelaisuutta vahvistaen.
- Haemme aktiivisesti uusia ja innovatiivisia ratkaisuja
  - Seuraamme ympäristöä ja sen kehitystä. Kyseenalaistamme vanhoja toimintatapoja. Oivallamme ja uudistamme. Kehitämme omaa ja työyhteisömme innovatiivisuutta ja uudistumiskykyä.

Äänekoski-ilmion missio 2028:

- Muodostamme alueen yritysten, yhteisöjen ja julkisten toimijoiden kanssa hyvän elämän alustan ja turvaverkon, jonka päälle asukkaamme voivat rakentaa itsensä näköistä elämää tänään ja huomenna.
- Hyvän elämän alusta koostuu ympäristöstä, puhtaasta luonnosta, palveluista ja sosiaalisuudesta sekä vahvoista panostuksistamme lapsiin ja nuoriin.
- Äänekoskella on tilaa kehittyä ja kehittää. Asukkailla on vapaus valita elämänsä suunta kaikkialla Äänekoskella.

Äänekoski-ilmion visio 2028:

- Vuonna 2028 Äänekoski on tyylistään tunnettu, kokoaan vaikuttavampi kestävä kehityksen ja hyvän elämän pikkujättiläinen. Meillä kaikki tukee toimivaa arkea.
- Äänekoski toimii yritystensä tukena globaalilla pelikentällä, mutta on silti inhimillisesti läsnä. Luomme ilmiötä, joka perustuu eri toimijoiden väliseen osallistavaan yhteistyöhön ja näyttää mallia muulle Suomelle.

Äänekoski-ilmion kolme ulottuvuutta ja tavoitetta ovat:

- Hyvä elämä
  - Meillä jokainen ottaa vastuun paremmasta huomisesta. Me toimimme alustana asukkaidemme hyvälle ja omannäköiselle elämälle sekä elinikäiselle kehittymiselle huomioiden erityisesti lapset ja nuoret.
  - Tavoitteena on, että meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset.
- Kestävä ympäristö
  - Teemme ja tuemme kestävä kehitystä kaikessa toiminnassamme.
  - Tavoitteena on, että olemme hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.
- Vaikuttavat elinkeinot
  - Mahdollistamme kansainvälisen biokiertoalouden ekosysteemin, älykkään liiketoiminnan ja yrittäjyyden kehittymisen. Olemme edelläkävijä lasten ja nuorten yrittäjyyskasvatuksessa.
  - Tavoitteena on, että olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna.

Edellä mainittuja kolmea ulottuvuutta mitataan valtuustoon nähden sitovilla vuosikohtaisilla mittareilla ja niille asetetuilla tavoitteilla. Tulokortit mittareineen ja tavoitteineen on esitetty tilinpäätöksen luvussa 2 ”Talousarvion toteutuminen”.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat. Toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- vapaa-aikaohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma
- hankintaohjelma
- asunto-ohjelma
- palveluohjelma
- omistajapolitiikka
- kylien ja taajamien kehittämisohjelma
- matkailuohjelma
- kulttuuri- ja liikuntaohjelma
- opetus- ja kasvatustoimialan palveluohjelma
- ympäristö- ja ilmasto-ohjelma
- henkilöstöpoliittiset linjaukset
- kotoutumisohjelma

1.5 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 11.12.2023 (§ 86) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeen, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohje on voimassa 18.12.2023 lukien toistaiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on

sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvontaa ja riskienhallintaa vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa ollelle toimielimelle.
- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös taloussäännössä. Äänekosken kaupungin taloussääntö kumottiin hallintosäännön muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2017 § 53. Hallintosäännön muuttamisen perusteena oli kuntalain (410/2015) päätöksenteko- ja hallintomenettelyjä koskevien säännöksiä voimaantulo 1.6.2017 alkaen. Uuteen hallintosääntöön on lisätty talouden hoitoon liittyvien päätöksiä ja vastuiden määrittelyt sekä keskeiset talouden hoidon säännöt, jotka aikaisemmin ovat olleet kumotussa taloussäännössä. Hallintosäännön hyväksynnän jälkeen päivitettiin talousohje ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa (2.10.2017 § 291). Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehyksen mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella:

- Kohteet arviointiin asteikolla 1 – 4. Yhteenvetona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat valvontaympäristön ja seurannan osa-alueilla.
- Toimialat päivittävät/laativat toimialojen puuttuvat ohjeet asianmukaisiksi.
- Kaupungilla on käytössä vuoden 2020 aikana laaditut Kuntamittarit. Toimialojen esihenkilöille on järjestetty vuoden 2024 aikana koulutus Power-Bi -järjestelmän käyttöön reaaliaikaisen talousseurannan parantamiseksi.

Alla on esitetty koonnot toimialoittain arviointien vuoden 2024 tuloksista:

Toimiala:	Keskushallinto	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,79	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,75	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,84	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,81	Erinomainen

Toimiala:	Opetus ja kasvat	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,68	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,76	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,71	Erinomainen

Toimiala:

Kulttuuri- ja liikunta

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,68	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,75	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,80	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 3,33	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,73	Erinomainen

Toimiala:

Kaupunkirakenne- ja ympäristö

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,36	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,73	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,33	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,60	Erinomainen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa selonteissa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2024 talousarviossa vastuualuetasolla sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin yhden (1) vastualueen osalta ja yli 100 000 euron ylityksiä ei ollut. Vastaavasti määräraha-alituksia oli (8) kahdeksalla sitovan tason vastuualueella, ja niistä yli 100 000 euron alituksia oli (4) neljä. Keskushallinnon (pl. tarkastuslautakunta) alaisten vastuualueiden (sitova taso) talousarvio toteutui ylijäämäisenä.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seurantaa ja ennakkointia on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Talusojohtaja on laatinut osavuosikatsaukset kausista 1-3, 1-6 ja 1-9 ja ne on annettu tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä on tapahtunut sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määritetty sekä asiatarkastajat että hyväksyjät vastuualueittain.

Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa.

Äänekosken kaupungissa on käytössä toimialakohtaiset tietoturva- ja tietosujoaosaamisen valmennus- ja koulutusohjelmat varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa, sekä koko henkilöstön yleinen tietoturva- ja tietosuojakoulutusohjelma. Kaikkien kaupungin työntekijöiden on kerran kalenterivuodessa osoitettava hallitsevansa riittävät tiedot tietoturva- ja tietosuoja- asioista suorittamalla testit Navisec Flex -ohjelmassa. Uudet työntekijät tekevät testit sekä hyväksyvät tietoturva- ja tietosuojasitoumuksen kahden viikon kuluessa työsuhteen alkamisesta. Myös tietosuojavastaavat on nimetty.

Riskienhallinnan järjestäminen

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 11.12.2023 (§ 86) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeen, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohje on voimassa 18.12.2023 lukien toistaiseksi. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatioitasoilla sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikuttavuus. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleellisimmat kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2024 aikana. Yhteenvedona todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi ja seurattaviksi riskeiksi tunnistettiin alla mainitut:

- **Hyvinvointialueiden talouden ja toiminnan ongelmat.** Yhteistyön tiivistäminen sekä kiinteistöjen myynti ja yhtiöittäminen.
- **Sota/muut kriisit Suomen lähialueilla.** Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja kriisin suorat vaikutukset Suomeen sekä globaalit riskit ja heijastusvaikutukset. Riskiin varaudutaan päivittämällä valmiussuunnitelmia ja tehdään mahdollisia varautumistoimenpiteitä.
- **Suuren työllistäjän toiminnan loppumien.** Valtion tukien hakeminen, muutosturvakoulutukset ja aktiivinen edunvalvonta.

- **Soteuudistuksen vaikutus verotukseen ja valtionosuuksiin.** Edunvalvontatyö ja talouden vakauttamistoimet.
- **Valtionosuusleikkaukset.** Edunvalvontatyö, talouden vakauttamistoimet ja toimintojen sopeuttaminen.
- **Lainan/vakuuden/takauksen saajan taloudelliset vaikeudet.** Toimiva konserniohjaus ja -ohjeistus.
- **Kyber-hyökkäykset.** Valmiussuunnitelmien päivitys, hankinnat ja prosessien hionta.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

1.6 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2024	2023	Muutos, €	Muutos -%
Toimintatuotot	14 404	13 938	466	3,3
Toimintakulut	-63 278	-63 960	682	-1,1
Toimintakate	-48 874	-50 022	1 148	-2,3
Verotulot	48 126	45 953	2 174	4,7
Valtionosuudet	10 139	15 594	-5 455	-35,0
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 013	979	33	3,4
Muut rahoitustuotot	1 606	2 155	-549	-25,5
Korkokulut	-925	-882	-43	4,9
Muut rahoituskulut	-45	-5	-40	866,5
Vuosikate	11 040	13 773	-2 733	-19,8
Poistot ja arvonalentumiset		-9 216	931	-10,1
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 286			
Arvonalentumiset	-84			
Tilikauden tulos	2 671	4 557	-1 886	-41,4
Tilinpäätössiirrot	14	14	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 685	4 571	-1 886	-41,3

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	22,76	21,79
Vuosikate / Poistot, %	133,25	149,44
Vuosikate, euroa / asukas	622	766
Asukasmäärä 31.12.	17 742	17 971

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista: = $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Toimintatuotot olivat vuoden 2024 tilinpäätöksessä 14,4 milj. euroa, ja ne kasvoivat 0,5 milj. euroa (3,3 %) vuodesta 2023.

Toimintatuotoista myyntituotot kasvoivat 0,8 milj. euroa (40,4 %), maksutuotot lisääntyivät 0,3 milj. euroa (15,8 %), tuet ja avustukset vähenivät 1,2 milj. euroa (-39,4 %) ja muut toimintatuotot kasvoivat 0,5 milj. euroa (3,3 %).

Tilikauden 2024 toimintakulut olivat 63,3 milj. euroa ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 milj. euroa (-1,1 %).

Toimintakuluista palvelujen ostot kasvoivat 0,9 milj. euroa (5,9 %), avustukset vähenivät 0,2 milj. euroa (-7,1 %) ja muut toimintakulut kasvoivat 0,9 milj. euroa (25,8 %). Henkilöstömenot laskivat puolestaan noin 1,3 milj. euroa (-3,6 %) ja aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 1,1 milj. euroa edellisvuotta vähemmän (-14,7 %).

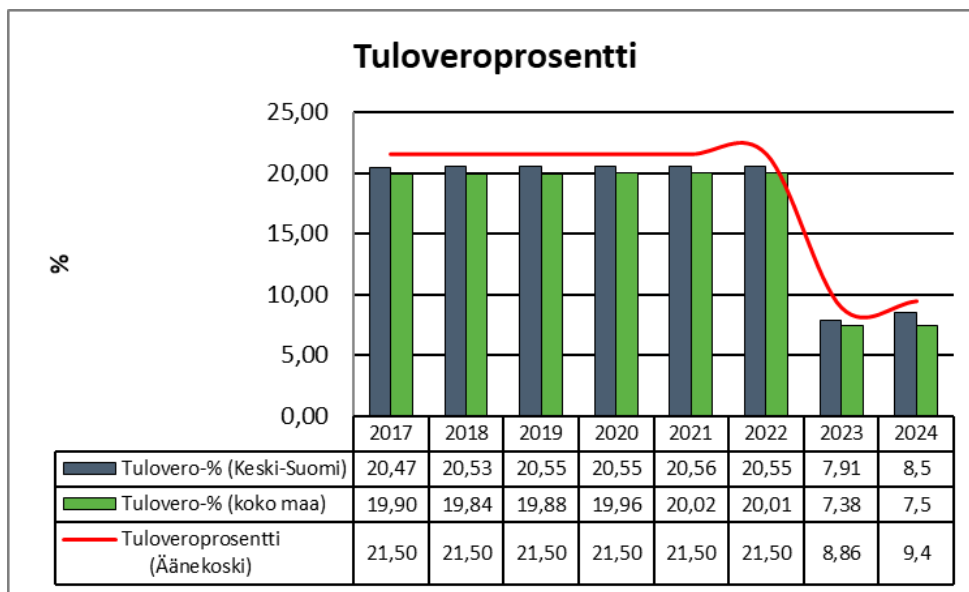
Tilikauden 2024 toimintakate oli -48,9 milj. euroa (2023: -50,0 milj. euroa), joten se pieneni 1,1 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kaupungin verotulot kasvoivat 2,2 milj. euroa (4,7 %) vuonna 2024. Kunnallisveron kertymä oli 34,0 milj. euroa ja se oli 0,9 milj. euroa (2,6 %) edellisvuotta parempi. Yhteisöveron kertymä laski 0,1 milj. euroa (-2,2 %) ja kiinteistöveron kertymä oli 1,5 milj. euroa (24,4 %) edellisvuotta parempi.

Valtionosuudet vähenivät 5,5 milj. euroa (-35,0 %) edellisvuodesta. Peruspalvelujen valtionosuus väheni ilman sote-eriä ja tasausta 0,6 milj. euroa. Sote-erät vähensivät valtionosuutta 7,5 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus kasvoi 2,5 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna ja veromenetysten korvausten määrä väheni 0,05 milj. euroa. OKM:n valtionosuusrahoitus oli 0,1 milj. euroa edellisvuotta suurempi.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laski 22,09 prosentista 21,92 prosenttiin vuonna 2024. Kunnat saivat vuonna 2024 valtionosuuksia yhteensä noin 3,4 mrd. euroa. Vähennys vuoteen 2023 oli noin 235 milj. euroa. Romahduksen syynä oli sote-siirtolaskelmien valmistuminen, mikä johti kuntien valtionosuuksien pysyvään 500 milj. euron lisävähennykseen. Sote-vähennyksen vaikutusta kompensoitiin 192 milj. euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä, joka peritään kunnilta valtionosuusvähennyksenä vuosina 2025-2027.

TULOVEROPROSENTIN KEHITYS

VEROTULOJEN KEHITYS

Verotulojen kehitys, 1 000 €	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnallisvero	62 984	61 072	60 452	61 432	63 994	64 347	33 160	34 011
Yhteisövero	8 990	9 154	8 023	8 519	11 933	9 705	6 770	6 621
Kiinteistövero	4 722	4 827	5 096	4 896	5 367	5 438	6 024	7 494
Verotulot yhteensä	76 696	75 054	73 572	74 847	81 295	79 489	45 953	48 126
Muutos edelliseen vuoteen (%)	3,0 %	-2,1 %	-2,0 %	1,7 %	8,6 %	-2,2 %	-42,2 %	4,7 %

Vuonna 2024 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 1,0 milj. euroa, mikä on 33 500 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

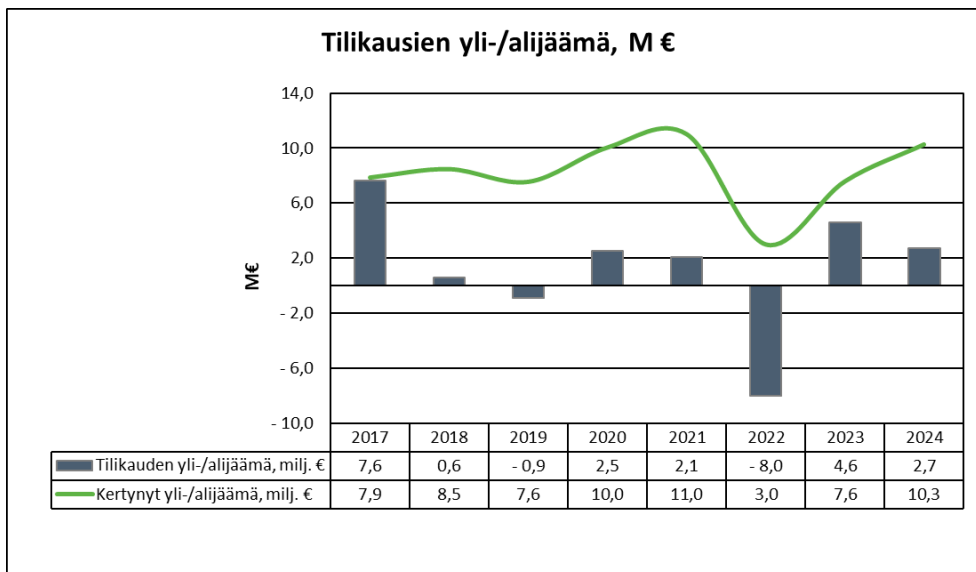
Muita rahoitustuottoja kertyi noin 1,6 milj. euroa, mikä on 0,5 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Korkokulut olivat noin 0,9 milj. euroa ja ne olivat 42 900 euroa edellisvuotta suuremmat. Tilinpäätös-vuonna 2024 pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskiporkko oli 0,799 % (0,737) prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 8,3 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Lisäpoistoja ei tehty ja edellisvuonna niitä tehtiin 0,9 milj. euroa. Arvonalentumisia kirjattiin 0,1 milj. euroa ja edellisvuonna arvonalentumisia ei kirjattu.

Tilikauden ylijäämä oli 2,7 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 2,8 milj. euroa parempi ja vuodesta 2023 tulos heikkeni 1,9 milj. euroa.

TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ KEHITYS

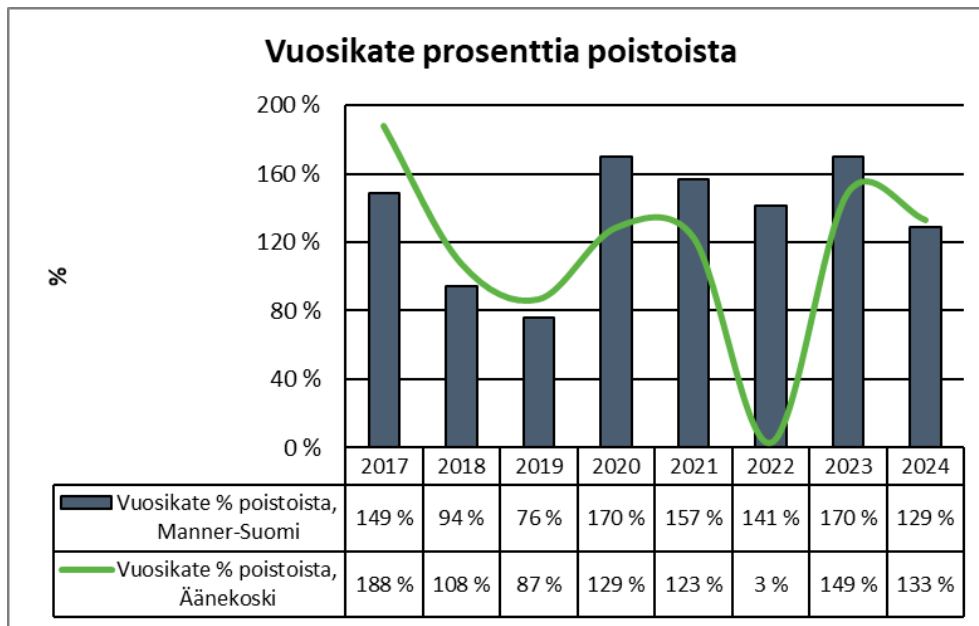
Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhen-nyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 11,0 milj. euroa ja se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 2,7 milj. euroa (-19,8 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate oli 133 prosenttia poistoista, kun luku edellisenä vuonna oli 149 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulorahoitus oli riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Taivoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2024 vuosikate per asukas oli 622 euroa ja investointien omahankintameno oli 164 euroa/asukas.

1.7 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään tilikauden aikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa toiminnan vaikutusta rahavaroihin. Rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2024	2023	Muutos, €	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	11 040	13 773	-2 733	-19,8
Tulorahoituksen korjauserät	-86	33	-120	-358,9
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 054	-6 367	3 313	-52,0
Rahoitusosuudet investointeihin	152	93	59	63,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	292	237	55	23,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 344	7 769	574	7,4
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-3	0	-3	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	52	0	52	0,0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944	-2 944	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 300	2 800	-7 100	-253,6
Oman pääoman muutokset	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset	366	-7 952	8 318	-104,6
Rahoituksen rahavirta	-6 829	-8 097	1 267	-15,7
Rahavarojen muutos	1 514	-327	1 842	-562,6
Rahavarat 31.12.	3 467	1 952		
Rahavarat 1.1.	1 952	2 280		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	14 884	-3 046		
Investointien tulorahoitus, %	380,41	219,52		
Laskennallinen lainanhoitokate	1,31	1,46		
Kassan riittävyys, pv	18,01	9,61		
Asukasmäärä 31.12.	17 742	17 971		

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tilinpäätöksessä 2024 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulorahoitus oli 8,3 milj. euroa, eli 0,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023.

Investointien määrä vuonna 2024 oli rahoituslaskelmassa 3,1 milj. euroa eli 3,3 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin noin 0,2 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,3 milj. euroa.

Vuonna 2024 vuosikate oli 11,0 milj. euroa ja investointien omahankintameno oli 2,9 milj. euroa. Antolainoja lyhennettiin 0,1 milj. euroa ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,9 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu. Lyhytaikaisten lainojen määrä väheni 4,3 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 8,3 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli -6,8 milj. euroa. Kaupungin rahavarat lisääntyivät täten 1,5 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 3,5 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

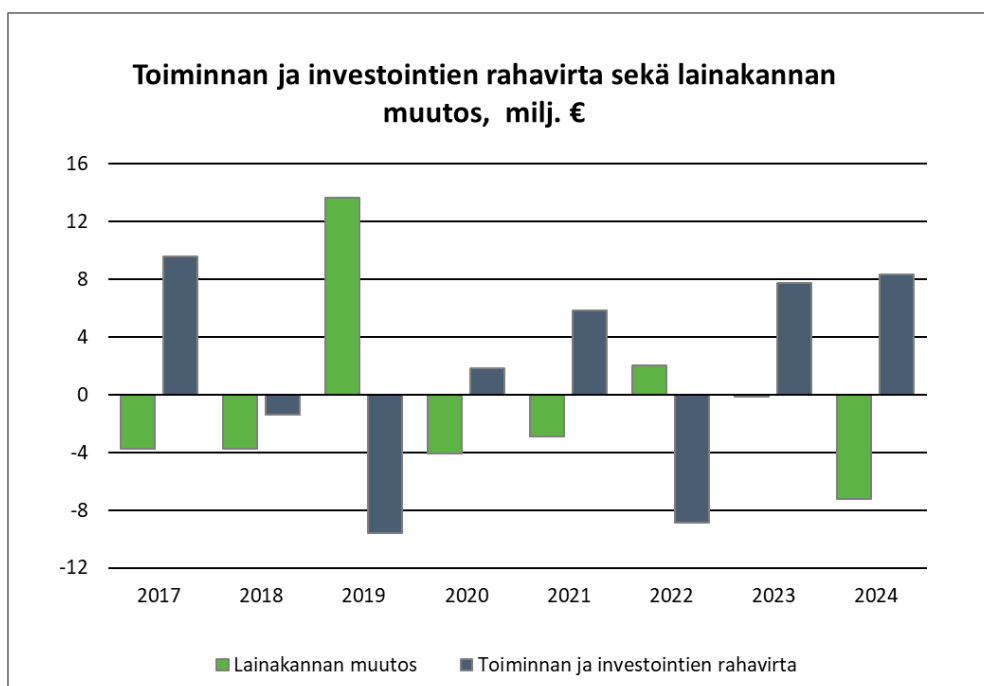
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi **toiminnan ja investointien rahavirta** itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätös- ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätös- ja neljän edellisen vuoden kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin 14,9 milj. euroa positiivinen.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 380,41 %, joten tulorahoitus riitti kattamaan investointien rahoitustarpeet.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoidaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,31, kun se edellisenä vuonna oli 1,46.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2024 yhteensä 18,01 päivää. Kassan riittävyys nousi edelliseen vuoteen verrattuna 8,40 päivää.

1.8 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €					
VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT	155 998	161 938	A OMA PÄÄOMA	88 428	85 743
I Aineettomat hyödykkeet	137	231	I Peruspääoma	77 999	77 999
1. Aineettomat oikeudet	0	13	II Arvonkorotusrahasasto		
2. Tietokoneohjelmistot	25	43	III Muut omat rahastot	167	167
3. Muut pitkävaikuttiset menot	112	176	IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	7 577	3 006
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	2 685	4 571
II Aineelliset hyödykkeet	117 076	122 789	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	65	79
1. Maa- ja vesialueet	27 255	27 304	1. Poistoero	65	79
2. Rakennukset	72 350	75 693	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 198	16 834	C PAKOLLISET VARAUKSET	2 063	2 281
4. Koneet ja kalusto	694	877	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161	2. Muut pakolliset varaukset	2 063	2 281
6. Ennakkomaksut ja keskenen. hank.	419	1 920	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	310	407
III Sijoitukset	38 785	38 917	1. Valtion toimeksiannot		
1. Osakkeet ja osuudet	19 915	19 998	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	310	407
3. Muut lainasaamiset	18 351	18 403	E VIERAS PÄÄOMA	73 830	82 216
4. Muut saamiset	519	516	I Pitkäaikainen	36 486	39 430
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	36 480	39 424
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 699	8 789	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	0	0	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	6	6
2. Keskenäiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	37 345	42 786
4. Muu vaihto-omaisuus			1. Joukkovelkakirjalainat	26 500	30 800
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 944	2 944
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	2	1
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	3 567	4 359
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	613	604
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	3 719	4 078
Lyhytaikaiset saamiset	5 232	6 836	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	164 697	170 727
1. Myyntisaamiset	2 356	3 195			
2. Lainasaamiset	163	233	TASEEN TUNNUSLUVUT:	2024	2023
3. Muut saamiset	1 505	1 643	Omavaraisuusaste, %	54,98	51,61
4. Siirtosaamiset	1 208	1 765	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	101,60	108,92
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 262	7 577
1. Osakkeet ja osuudet			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	578	422
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.			Lainakanta 31.12., 1000 €	65 924	73 168
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainakanta 31.12., €/asukas	3 716	4 071
4. Muut arvopaperit			Lainasaamiset, 1000 €	18 351	18 403
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 467	1 952	Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	124 832	122 507
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 036	6 817
			Asukasmäärä 31.12.	17 742	17 971
VASTAAVAA YHTEENSÄ	164 697	170 727	TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT		

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	54,98	51,61
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	101,60	108,92
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 262	7 577
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	578	422
Lainakanta 31.12., 1000 €	65 924	73 168
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 716	4 071
Lainasaamiset, 1000 €	18 351	18 403
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	124 832	122 507
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 036	6 817
Asukasmäärä 31.12.	17 742	17 971

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) /

(koko pääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot) /

omavaraisuus

Kaupungin taseen loppusumma oli 164,7 milj. euroa ja se väheni 6,0 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääristä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

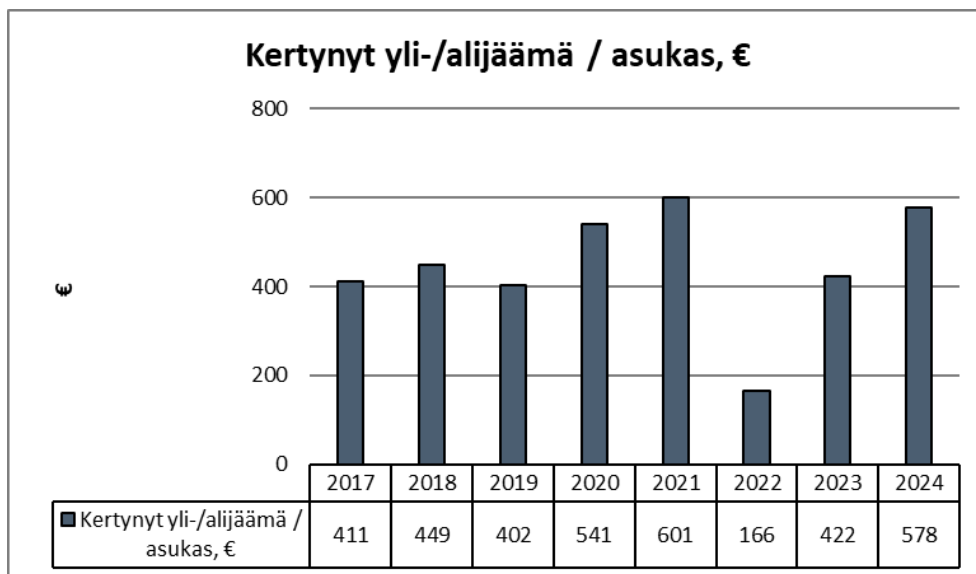
Äänekosken kaupungin vuoden 2024 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 54,98 %, kun se vuoden 2023 lopussa oli 51,61 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2024 oli 101,60 % ja 108,92 % vuonna 2023 eli suhdeluku hieman parani.

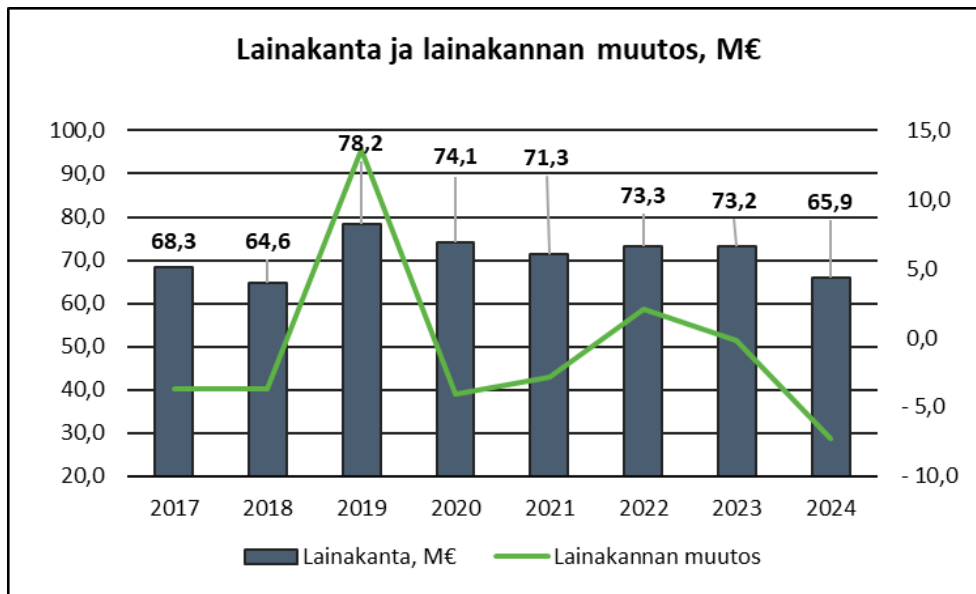
Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 10,3 miljoonaa euroa (2023: ylijäämä 7,6 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 578 euroa/asukas (2023: ylijäämä 422 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHDEN

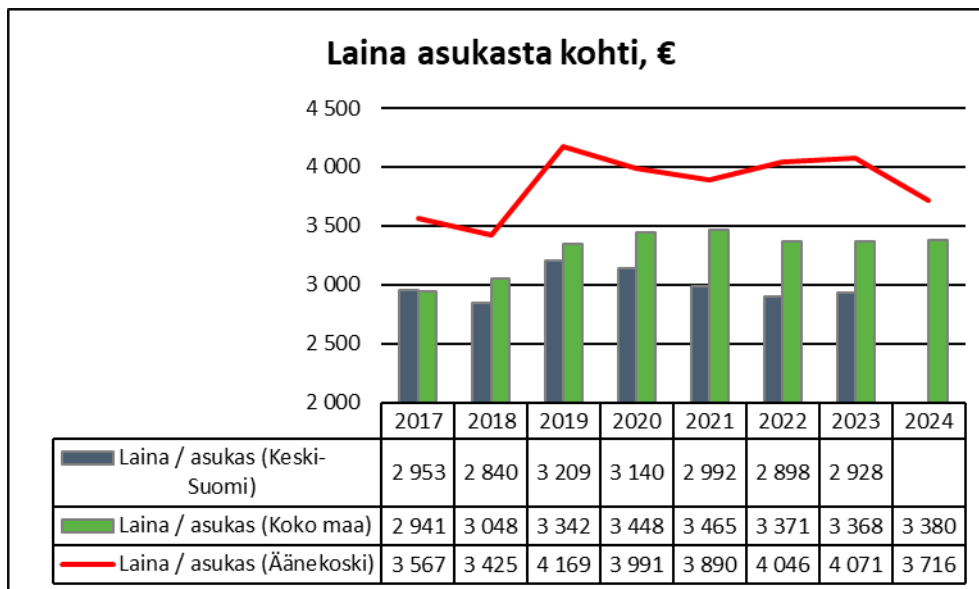

Kaupungin lainakanta oli 65,9 milj. euroa ja lainakanta väheni noin 7,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

NETTOVELAN KEHITYS 2023 – 2024

	2024	2023
Lainakanta	65 924	73 168
Antolainat	18 351	18 403
Nettovelka:	47 572	54 765
Nettovelka / asukas €	2 681	3 047

1.9 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €				
TULOT, 1000 €			MENOT, 1000 €	
Toiminta		%	Toiminta	%
Toimintatuotot	14 404	19,2 %	Toimintakulut	63 278 85,6 %
Verotulot	48 126	64,1 %	Korkokulut	925 1,3 %
Valtionosuudet	10 139	13,5 %	Muut rahoituskulut	45 0,1 %
Korkotuotot	1 013	1,3 %		
Muut rahoitustuotot	1 606	2,1 %		
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-723	-1,0 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-855 -1,2 %
hyödykkeiden myyntivoitot			Pakollisten varausten muutos	218 0,3 %
Investoinnit			Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	152	0,2 %	Investointimenot	3 054 4,1 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	292	0,4 %		
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	52	0,1 %	Antolainasaamisten lisäykset	3 0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 944 4,0 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	4 300 5,8 %
Oman pääoman lisäykset		0,0 %	Oman pääoman vähennykset	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	75 059	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	73 911 100,0 %

1.10 Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

1.10.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

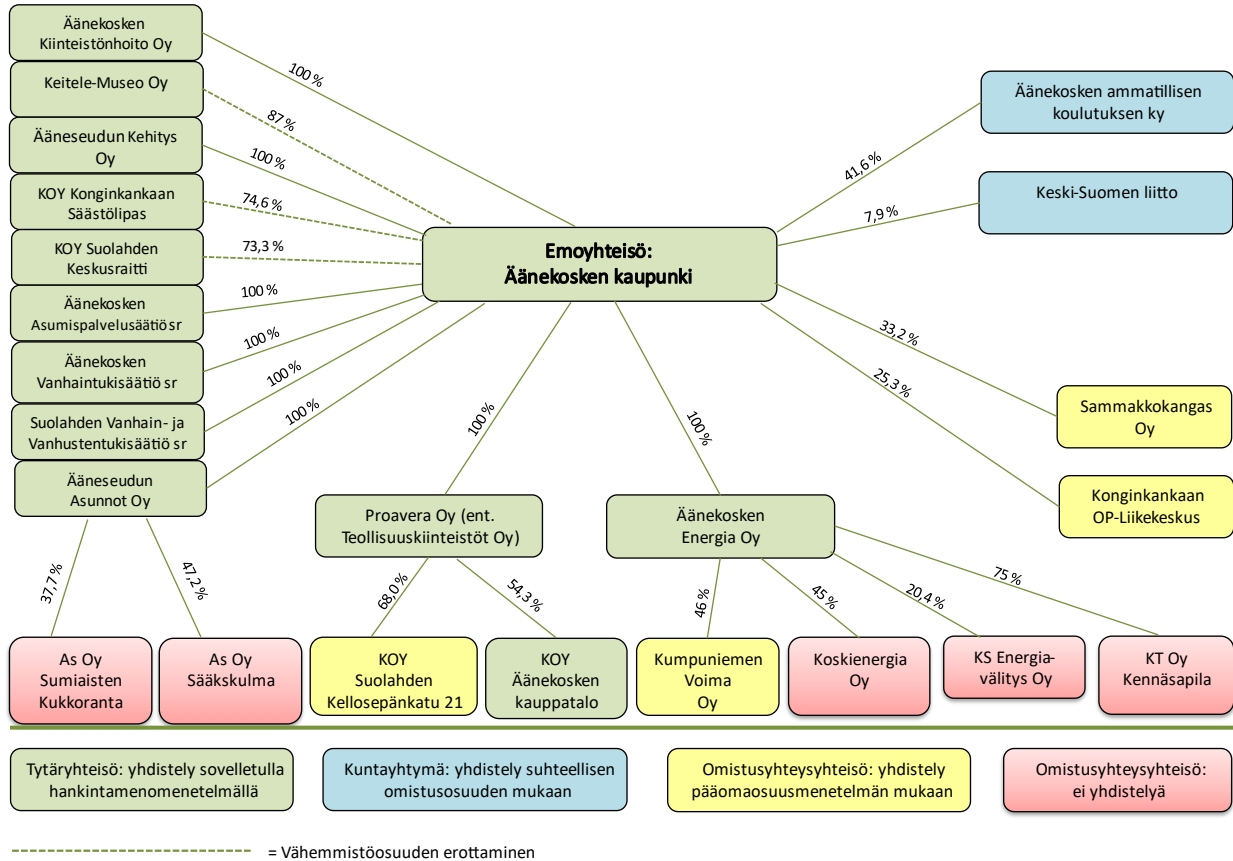
Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta.

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

1. kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
2. konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
3. tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
4. velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
5. konsernin sisäisistä palveluista;
6. kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
7. kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KOSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2024

1.10.2 Konsernirakenteen muutokset

Äänekosken kaupunginhallituksen päätöksellä 15.1.2024 aloitettiin säätiöiden sulautumisprosessi, jossa Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr ja Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr sulautuvat Äänekosken Asumispalvelusäätiöön. Sulautuminen tehtiin siten, että kyseessä oli absorptiosulautuminen, jossa vastaanottavana säätiönä oli Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Säätiöiden sulautuminen merkittiin säätiörekisteriin 31.12.2024, jolloin Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr ja Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr lopettivat toimintansa. Lopetettujen säätiöiden toimintaa jatkaa 1.1.2025 alkaen Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr ja Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr on yhdistelty tytäryhteisöinä kaupungin konsernitilinpäätöksessä.

1.10.3 Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menettelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin konserniohje on hyväksytty valtuuston 14.6.2021 (61 §) tekemällä päätöksellä ja se on voimassa 1.7.2021 lukein toistaiseksi.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapoliittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista ja yhtiöiden liike-toiminnan on oltava kannattavaa.
2. Toimivan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttaminen
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen
4. Konserniyhtiöiden on laadittava suunnitelma vuoden 2024 aikana päästöjä pienentämiseksi
5. Konserniyhtiöiden tulee aktiivisesti etsiä toimenpiteitä energiankulutuksen pienentämiseksi

Konsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät yhtiöt Äänekosken Energia Oy, Ääneseudun Asunnot Oy, Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja Proavera Oy.

Edellä mainittujen yhtiöiden toiminta tukee pääsääntöisesti kaupunkistrategian toteutumista, mutta liiketoiminta ei ole kannattavaa Proavera Oy:n osalta. Yhtiöllä on jo useamman vuoden ollut taloudellisia haasteita kannattamattomien liiketoimintojen seurauksena. Kaupunginhallitus on käynnistänyt Proavera Oy:n talouden tervehdyttämistoimet vuoden 2024 aikana ja jatkaa niitä kevään 2025 aikana. Kiinteistöhoito Oy tuottaa infrapalvelut omistajalle strategisen kumppanuuden mallilla ja toimintaa on tehostettu omistajaohjauksen mukaisesti.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta on toteutettu omistajan ohjeiden mukaisesti. Äänekosken Energia Oy:n osalta tehdään lisäksi sisäinen tarkastus hallituksen päättämistä asioista.

Konsernin ja kaupunginhallituksen välistä omistajaohjausta on kehitetty aktiivisesti ja avoimesti. Konsernityöryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja käsitellyt niin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan kuin yhtiökohtaisten tavoitteiden toteumaan kokouksissaan.

Yhtiöt seuraavat vuosittain omaa energian kulutustaan ja vertaavat omaa toimintaansa keskivertovuoden kulutukseen ja etsivät aktiivisesti toimenpiteitä päästöjä ja energiankulutuksen pienentämiseksi. Äänekosken Energia Oy:n tavoitteena on sähkön ja lämmön osalta päästöttömyys. Proavera Oy:ssä päästöjen pienentäminen olisi vaatinut investointeja, mutta niitä ei ole voitu toteuttaa yhtiön heikosta taloudellisesta tilanteesta johtuen. Jäähalli tuottaa kuitenkin koko ajan enemmän hiilinegatiivista energiaa kaupungille, sitä on myös mahdollista kasvattaa tulevaisuudessa.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
  - Tavoite toteutui. Käyttöaste oli vuoden vaihteessa 93 %.
2. Yhtiön toiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa
  - Tavoite toteutui.
3. Vedenkulutuksen pienentäminen (vedenkulutus alle 120 l/vrk/hlö)
  - Tavoite toteutui. Toteutunut vedenkulutus oli noin 120 l/vrk/hlö

Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1 700 000 euroa
  - Tavoite ei toteutunut. Liikevoitto oli 1,2 miljoonaa euroa.
2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan 2 000 000 euroa (osingot, korot ja takauspalkkiot)
  - Tavoite toteutui. Kaupungille on tuloutettu 2 000 000 euroa.
3. Sähköstä vähintään 90 % on tuotettu päästöttömällä tuotannolla
  - Tavoite toteutui. Osuusyhtiöistä tuotettu sähkö on 93 % päästöttömää.
4. Kaukolämmöstä yli 99,6 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
  - Tavoite toteutui. Kaukolämmöstä 99,6 % on tuotettu uusiutuvilla puupohjaisilla polttoaineilla.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Strategisen kumppanuuden vahvistaminen
  - Tavoite toteutui.
2. Valtuuston asettaman säästötavoitteen saavuttaminen strategisesta kumppanuussopimuksesta
  - Tavoite toteutui.
3. Työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentäminen
  - Tavoite ei toteutunut. Sairauspoissaolot pysyivät vuoden 2023 tasolla.
4. Toiminnasta aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen alentaminen
  - Tavoite toteutui. Polttoaineenkulutus pieneni.

Äänekosken Kehitys Oy

1. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta
  - Tavoite toteutui. Hankkeista kerrottu tarkemmin kohdassa 2.6.6.4.

Proavera Oy

1. Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
  - Tavoite toteutui.
2. Ajoneuvojen CO₂-päästöjen alentaminen
  - Tavoite toteutui. Polttoaineen kulutus väheni. Vuoden 2024 osalta jäähallin suunniteltua lauhdelämmön tuotantoa ei saavutettu teknisestä viasta johtuen. Jäähallilla kuitenkin hiilinegatiivista energiaa tuotetaan koulukeskukseen koko ajan enemmän.
3. Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen
  - Tavoite toteutui.
4. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite ei toteutunut. Liiketulos oli tappiollinen.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite toteutui.
2. Tarjoaa äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
  - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 95 %
  - Tavoite toteutui.
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
  - Tavoite toteutui.

Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite ei toteutunut.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
  - Tavoite toteutui. Hoitokulut olleet kohtuulliset. Tavoitteena on ollut kerätä varoja tuleviin korjauksiin. Pääomakulut ovat olleet kohtuulliset.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
  - Tavoite ei toteutunut merkittävässä laajuudessa. Kaupungin hallinnassa olevat tilat, 418 m² 1. kerroksessa ja 129 m² kellarikerroksessa, ovat pääosin hyväkuntoiset. Niistä on vuokrattuna vuodesta 2023 alkaen 1. kerroksessa 209,5 m²:n liikehuoneistotilat. Loput tiloista on tyhjiillään. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen
  - Tavoite toteutui osittain.
2. Energiatalouden kehittäminen, säästökohteiden kartoitus ja käytön tehostaminen
  - Tavoite toteutui osittain.
3. Rakennusten kunnon ylläpito
  - Tavoite toteutui.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty
- hyväksyy konserniohjeen
- päättää kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinoitua ja seuranta
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai – edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- nimittää tytäryhteisöjen yhtiökokousten kokousedustajan
- päättää edustajista hallitukseen tai vastaaviin elimiin

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

1.10.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 1.10.3. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 14.6.2021. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

1.10.5 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 2.6.6.1 – 2.6.6.12 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

1.10.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.8.6.1 – 2.8.6.12 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 9. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu ohjeen kohdassa 7.2.

Kaupunki on kilpailuttanut vakuutukset vuoden 2019 alussa, ja kilpailutukseen on myös osallistunut osa konserniyhtiöistä.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kymmenen käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 – 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kurranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma + varaukset}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 – 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitusaseman vuosittaista kehitystä. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kurranttius ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$$

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 – 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

Vieras pääoma x 100
Liikevaihto (12 kk)

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 – 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

1.10.6.1 Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 089 (1 089) asuntoa, joista 34 (34) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet olivat ajalla 1.1.2024-31.12.2024 yhtiön varsinaiset jäsenet olivat Ojajärvi Anniina (pj), Pentinpuro Anna-Riitta (vpj), Hokkanen Marko, Piilonen Harri, Kinnunen Tomi, Lax Marko, Raitanen Leena Erkki Pääkkönen (asukasedustaja) ja Maire Tiuhonen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana kahdeksan (8) kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 4.6.2024. Kokouksessa oli edustettuna yhtiön koko osakekanta ja Äänekosken kaupunkia edusti kokouksissa kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Mika Karvonen. Tilintarkastajana toimi BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisön vastuunalaiseksi nimettynä tilintarkastajana toimii Tuomo Sirviö, HT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin kaksikymmentä (23).

Yhtiön omissa kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 088 (1089) asuinhuoneistoa ja 2 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 60 325 m²(64.070,0) m², josta liikehuoneistot 111,0 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keiteleentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osakehuoneistoja on yhteensä 34 kpl. Katvelankatu 15:sta purkamisesta päätettiin tilikaudella 2023, mutta purun toteuttaminen siirtyi vuoden 2025 puolelle.

Asuntojen taloudellinen käyttöaste oli tilikauden lopussa noin 93 %, vuoden 2023 lopussa n 94 %, vuoden 2022 lopussa 90 %. Yhtiön asuntoihin on asutettu Ukrainan kriisin johdosta hiukan alle 300 asukasta edellisten tilikausien aikana. Tilikauden aikana vastaanottokeskuspalvelut ovat päättyneet. Yhtiö päässyt irtautumaan sitä rajoittavasta koronvaihtosopimuksesta vuonna 2024. Osakehuoneistojen lunnastuksen vuoksi annettu laina on konvertoitu pääomalainaksi.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 2,6 milj. (2,3) euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä n. 0,46 milj. eurolla (0,44).

Arvio tulevasta kehityksestä

Riippuen kaupungin väestökehityksestä on yhtiön harkittava mahdollisia lisätoimia kiinteistökannan suhteen. Vuonna 2022 yhtiö on ottanut uudelleen käyttöön vuokraustoimintaan 45 asuntoa Kyminkatu 1:stä ja 3:sta. Teollisuuden investointien odotetaan alkavan lähitulevaisuudessa, joten yhtiö varautuu uudelleen käyttöönottamaan Harjusenkadun 23-25 rakennukset ja etsimme uutta käyttöä Kyminkatu 1:n ja 3:n rakennuksille. Teollisuuden rakentamisen hiljentyminen ja vastaanottokeskuspalveluiden päättyminen vuoden 2024 aikana näkyy yhtiön käyttöastetta ja tulosta alentavana tekijänä loppuvuodesta. Vuonna 2025 rakentamisen odotetaan jälleen kiihtyvän ja lisäävän vuokra-asuntojen kysyntää.

Väestökehityksen jatkuessa negatiivisena tulee lisää toimenpiteitä kohdistumaan Kyminkadulle, Puistokadulle, Harjusenkadulle ja muihin erikseen päätettäviin kohteisiin, kuten Kaarnatielle ja muihin alhaisen käyttöasteen kohteisiin. Peruskorjausta ja hissien rakentamista tulee harkita jatkossa kohteisiin, joihin jatkossakin tulee olemaan kysyntää.

Omistajapoliittinen asiakirja on käsitelty yhtiön hallituksessa ja Ääneseudun Asunnot Oy:tä koskevat velvoitteet on toimeenpantu.

Tulevaisuudessa on mietittävä keinoja käyttö- ja ylläpitokulujen alentamiseksi joko kilpailuttamalla toimijoita tai ottamalla tehtäviä omaksi toiminnaksi. Toimenpiteiden tulee tähdätä omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja parhaassa tapauksessa, niiden arvon korottamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys, jota pyritään kasvattamaan lisäämällä markkinointia vuokra-asuntojen osalta. Omistaja on siirtänyt osakehuoneistojen lunastuksen johdosta otettuja lainoja pääomalainoiksi, joten yhtiö pystyy tekemään alaskirjauksia, jos asuntojen vuokra-aste ei nouse riittävästi vuosien 2025-2027 aikana.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonnaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimus ja lainoja tullaan järjestelemään pitkäaikaisina lainoina. Vuonna 2023 korkosuojaussopimuksesta on ollut pientä hyötyä korkojen noustessa ja korkohyöty on poistunut vuoden 2024 aikana. Tuloksellisuuden parantaminen vaatii käyttöasteen parantamista jatkuvasti yli 90 %:n.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	7 121	7 115	-6	99,9 %
Liikevoitto	990	855	-135	86,4 %
Tilikauden voitto / tappio	-86	-331	-245	384,9 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	29 563	29 222	-341	98,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	703	679	-24	96,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 266	29 901	-365	98,8 %
Oma pääoma	327	996	669	304,6 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	20 710	11 841	-8 869	57,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	9 229	17 064	7 835	184,9 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 266	29 901	-365	98,8 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	13,9 %	12,0 %		
Omavaraisuusaste	1,1 %	3,3 %		
Current Ratio	0,1	0,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	420,4 %	406,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on hyvä, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja sekä suhteellinen velkaantuneisuus erittäin suuri.

1.10.6.2 Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön myynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähköntuotannosta vesivoiman osuus oli 70 %, ydinvoiman osuus 19 %, tuulivoiman osuus 8 %, puupohjaisten osuus 3 % ja muun hankinnan osuus 1 %. Kaukolämmön tuotannosta noin 99 % on tuotettu biopolttoaineilla.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana työsuhteissa keskimäärin 37 henkilöä (37 henkilöä). 31.12.2024 palveluksessa oli 35 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (34 henkilöä). Yhtiön maksamat palkat ja palkkiot tilikaudelta olivat 2 358 340 euroa (2 105 526 euroa).

Sähkön siirtomäärä oli 113,8 GWh/a, joka nousi 3 % edellisestä vuodesta. Sähkön myynti laski 12 % edelliseen vuoteen verrattuna myynnin alueellisesta rajaamisesta ja leudosta loppuvuodesta johtuen. Kaukolämmön kulutus oli 136,7 GWh/a, joka laski 3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vesiliiketoiminnassa veden kulutus nousi vajaan prosentin edellisen vuoden tasoon nähden.

Sähköliiketoiminnassa sähkön hankintakustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna heijastuen samalla myyntihintoihin. Valtakunnallisesti lisääntynyt sääriippuvainen sähköntuotanto on kasvattanut sähköyhtiöiden tasekustannuksia, jonka vuoksi kokonaishankintakustannuksissa ollaan edelleen korkeammalla tasolla kuin aikaisempina vuosina. Sähkönmyyntisopimusten myyntialue rajattiin alkuvuonna omalle verkkoalueelle ja kevästä eteenpäin Äänekosken kaupungin alueelle sähkön toimitusvarmuuden turvaamiseksi. Lämpöliiketoiminnassa liikevoittoon vaikutti kohonneet hankintakustannukset. Kaukolämpö tuotettiin noin 99 %:sti puupohjaisilla biopolttoaineilla. Sähkön siirron liiketoiminnan tulokehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminnan liikevoittoon vaikutti erityisesti korkeasta investointiasteesta ja verkoston korjausvelasta aiheutuvat rahoituskustannukset.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Koskienergian vesivoimatuotanto oli normaalitasolla ja edellisenä vuonna valmistunut Kuhankosken uusi voimalaitos toimii hyvin. Olkiluoto 3 ydinvoimala oli poissa tuotannosta neljä vuorokautta keväällä toteutetun vuosihuollon lisäksi. KS Energiavälitys Oy omistuksesta irtaannuttiin 1.4.2024.

Äänekosken vedenkäsittelylaitoksen investointi otettiin käyttöön kesällä 2024.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopussa 42 785 721 euroa (38 399 994 euroa). Pitkäaikaisia ja lyhytaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 1 600 420 euroa. Korollisen rahoituksen nettomuutos tilikaudella oli + 4 399 579 euroa.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupungin pääomalainan 13 200 000 euroa korko on kirjattu täysimääräisenä yhtiön tulokseen.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (puheenjohtaja), Leila Lindell (varapuheenjohtaja), Jari Halttunen, Simo Holopainen, Marko Laitinen, Tiina Liimatainen ja Eila Nurmi. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Herranen.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena Marko Tiilikainen KHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiö myi Koskienergia Oy:n osakkeista 5 % nykyisille osakkaille 1.1.2025. Yhtiö liittyi Suomen Voima Oy:n osakkaaksi 1.1.2025 alkaen ja omistaa 3,5 % yleisomistuksen yhtiöstä.

Pörssisähkön hinnan arvioidaan laskevan loppukevään aikana, hinnan vaihtelut lisääntyvät sääriippuvaisen tuotannon kasvun takia. Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan alkuvuoden aikana normaalilla tasolla lumisen talven takia. Kaukolämmön liiketoimintaan vaikuttaa Kumpuniemen Voima Oy:n jatkosuunnitelmat. Veden liiketoiminnoissa ei ole odotettavissa muutoksia.

Riskien hallinnan järjestäminen

Liiketoimintaympäristöön vaikuttavat ennakoimattomasti ja nopeasti turvallisuustilanteen muutokset, energiapoliittiset sekä sähkömarkkinoiden toimintaan vaikuttavat päätökset.

Myyntisaamisiin liittyviä luottotappioriskejä hallitaan yhdenmukaisella luottopoliitikalla ja tehokkaalla perintätoimella.

Sähkönhankinnan hintariskiä suojataan osakkuusyhtiöistä hankittavalla omalla tuotannolla. Vesivarastojen tilanne oli normaali. Pörssisähkön hintapiikit lisääntyvät sääriippuvaisen tuotannon kasvaessa ja säädettävän tuotannon merkitys tulee kasvamaan.

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille. Green Card sertifikaatti auditoitiin marraskuussa.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	30 494	29 292	-1 202	96,1 %
Liikevoitto	4 811	1 226	-3 585	25,5 %
Tilikauden voitto / tappio	1 797	1 227	-570	68,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	60 161	63 611	3 450	105,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	13 508	11 279	-2 229	83,5 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	73 670	74 890	1 220	101,7 %
Oma pääoma	6 354	6 403	49	100,8 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	12 773	10 992	-1 781	86,1 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	45 554	45 526	-28	99,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	8 989	11 969	2 980	133,1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	73 670	74 890	1 220	101,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	15,8 %	4,2 %		
Omavaraisuusaste	26,0 %	23,2 %		
Current Ratio	1,5	0,9		
Suhteellinen velkaantuneisuus	178,9 %	196,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko. Vakavaraisuus on tyydyttävällä tasolla ja mak-suvalmius ovat heikko. Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

1.10.6.3 Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiön pääasiallinen toiminta tilivuonna 2024 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva-, tekniset- (sähkö, remontti ja LVIAS) ja siivouspalveluita omistajalle.

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2024 oli 6 265 790,71 €. Liikevaihto laski verrattuna edelliseen tilikauteen 8,84 %. Tuloksellisesti yhtiö toteutti omistajan tavoitteen selvästi.

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet ajalla 1.1.2024 - 31.12.2024 Lauri Lax (pj.), Johanna Vertainen (vpj.), Tiia Turunen, Pentti Piilonen, Erkki Vilen ja Nina Välimäki.

Hallitus kokoontui tilikaudella 12 kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli yksi.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastusyhteisö oli BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Tuomo Sirviö, HT.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuonna strategisen kumppanuuden ja toiminnan kannattavuuden kehitys jatkui merkittävänä. Kohonnut inflaatio ja palkankorotustasot aiheuttivat merkittävää kustannusnousua toimintavuonna. Omistaja asetti yhtiölle myös ylimääräisen 300 000 euron säästötavoitteen, jonka yhtiö saavutti. Yhtiö pystyi myös näyttämään myös valtuustokauden mittaisen säästötavoitteen toteutumisen. Vuosisopimushinta on laskenut 1,2 M€ ja kumulatiivisesti säästöä on kertynyt yli 4 M€. Yhtiössä siirryttiin osassa toimintoja moniosaja mallin, jonka tulokset ovat rohkaisevia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.9.2019 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään inhouse-aseman mukaiseksi konserniyhtiöksi.

Tulevan toimintavuoden aikana toiminnassa keskitytään strategisen kumppanuuden kehittämiseen ja toteuttamiseen, sekä kehitetään yhtiön sisäisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista kustannus- ja tulosseurantaa. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta konkreettiseen kunnossapitotyöhön, toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja palkkakulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon. Myös moniosaja mallin kehitystä jatketaan.

Yhtiön tavoite on vuonna 2025 täyttää omistajan asettamat tavoitteet.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on toimintojen uudelleenjärjestelyn toteuttaminen kannattavasti, sekä yhtiön sisäisen kannattavuuden parannus. Tavoitteena on rakentaa omistajan kanssa yhteistyössä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla Äänekosken kaupunki ja yhtiö selkeästi erottuu kuntakentässä strategisen toimintamallin kehittäjänä.

Seuraavien vuosien aikana digitalisaatio mahdollistaa uusien työmenetelmien ja laitteiden kautta tehokkuuden parannusta suhteessa käytettävään resurssiin.

Yhtiön näkökulma eteenpäin on haastava, mutta positiivinen, suurimpana tavoitteena on toimia kannattavasti, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1.1-31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	6 820	6 266	-554	91,9 %
Liikevoitto	6	28	22	473,2 %
Tilikauden voitto / tappio	5	28	23	569,7 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	669	561	-108	83,9 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	1 993	1 999	6	100,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 662	2 560	-102	96,2 %
Oma pääoma	1 465	1 493	28	101,9 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 197	1 067	-130	89,2 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 662	2 560	-102	96,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	0,1 %	0,4 %		
Omavaraisuusaste	55,0 %	58,3 %		
Current Ratio	1,7	1,9		
Suhteellinen velkaantuneisuus	17,5 %	17,0 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko. Vakavaraisuus on hyvällä tasolla ja maksuvalmius ovat kohtalainen. Suhteellinen velkaantuneisuus on hyvällä tasolla.

1.10.6.4 Äänekosken kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2024 on 35 000 euroa. Taseen loppusumma on 299.060,59 euroa. Yhtiön tulos 7.339,56 euroa.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittymistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämisprojekteja ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. – 31.12.2024 olivat Nina Välimäki (pj.) 4.9.2024 asti, Leila Lindell 4.9.2024 alkaen, Jorma Paajanen, Päivi Heikkinen, Antti Peltomäki ja Jemo Kettunen.

Äänekosken Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana HT, Tuomo Sirviö. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana, muuten vakinaista henkilökuntaa ei ole. Määräaikaista henkilökuntaa ei ollut.

Toimintavuonna 2024 Äänekoski on korkean biokiertoalouden ja uudistuvan teollisuuden vahvuuksiin tukeutuva kaupunki, jossa yritysten TKI-panostukset ovat maakunnan/maan korkeinta tasoa. Vuoden 2024 aikana panokset nousivat edelleen voimakkaasti TKI:n osalta. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä, mikä vahvistuu tulevaisuudessa vielä lisää. Metsä Groupin biotuotetehaan käynnistyminen 2017 oheistoimintoinen tuo alueelle jatkuvasti uusia investointeja vahvistaen Äänekosken asemaa biokiertoalouden maailman luokan keskittymänä. Valtran jo toteutuneet suuret laajennukset ja kaavaprosessin eteneminen heidän tuleviin tarpeisiin tuovat tulevina vuosina lisää

työpaikkoja ja TKI-panoksia. Myös muut toimijat lisäävät investointipanoksiaan alueella, mikä takaa toimintaympäristön positiivista kehitystä tuleville vuosille.

Vuonna 2024 Äänekoski kohtasi viennin hiipumisen ja taantumana lisäksi myös kovan rakennemuutostuutisen. Metsä Wood kertoi lokakuussa lopettavansa Suolahden vaneritehtaiden tuotannon vuoden 2026 loppuun mennessä. Uutisen myötä uhatuksi tuli 376 työpaikkaa. Seuraavana päivänä Agco / Valtra uutisoi yhteistoimintaneuvottelujen käynnistymisestä globaalisti koskien toimihenkilöitä. Valtran Suolahden tehtaalta neuvottelujen lopuksi 36 henkilöä irtisanottiin. Äänekosken kaupunki perusti nopeasti rakennemuutosryhmän sopimaan yhteistyössä toiminnoista tilanteen helpottamiseksi. Tässä muutostilanteessa myös yhtiön rooli korostuu mahdollisten uusien hankkeiden kautta.

Toimintavuonna 2024 pääpaino kehitysyhtiön toimissa kohdistettiin kumppanuushankkeisiin sekä toiminnan kehittämiseen ja profiloimiseen. Kehitysyhtiö on mukana Jyväskylän Yliopiston Kriittiset raaka-aineet kierto-ohjelmassa sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun Teollisen puurakentamisen hankkeessa.

Äänekosken kaupunginhallitus perusti syksyn aikana elinvoimatyöryhmän miettimään Äänekosken elinvoimatyön roolitusta ja organisointia sekä samalla linjaamaan yhtiön tulevaa toimintaa. Mietinnön tulokset valmistuivat loppuvuonna. Keskustelut ja päätökset toimintojen linjaamisesta jatkuu vuoden 2025 aikana.

Äänekosken Kehitys Oy on mukana Salon vetämässä Ekoteollisuuspuistoverkostossa. Verkostoon kuuluu alueensa kiertotalouden edelläkävijöitä ekoteollisuuspuistoista. Verkoston tehtävänä on vaihtaa kiertotalouden parhaita käytäntöjä sekä seurata alan kehitystä Suomessa ja maailmalla. Verkostossa kootaan alueellisia ja kansallisia voimavaroja ja osaamista kehittäviä kumppanuuksia kansalliseksi osaamisalustaksi uusien teollisen kiertotalouden liiketoiminnan lisäämiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi sekä teollisen kiertotalouden osaamisen kehittämiseksi ja levittämiseksi.

Yhtiö on aktiivisessa roolissa Uusi Puu-hankkeessa. Puupohjaiset biotuotteet ovat jo nyt yksi tärkeimpiä teollisuudenaloja Suomen kansantaloudessa ja pääelinkeino Äänekoskella. Uusi puu -hanke sai alkunsa tavoitteesta lisätä ymmärrystä siitä, mihin kaikkeen puu pystyy ja Äänekosken Kehitys oli mukana kertomassa ja vaikuttamassa mihin puu pystyy Äänekoskella.

Uusi Puu-näyttely oli kolmannen kerran esillä Äänekoskella. Näyttely oli osa Äänekosken Kehitys Oy:n 20-vuotis juhlaseminaaria ja elinkeinoelämänfoorumia. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Äänekosken kaupungin elinvoimayksikön kanssa syyskuussa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken Kehitys Oy:n toiminta painottuu yritysten avustamiseen kriisitilanteissa, kohdennettujen hankkeiden hallintaan pääelinkeinojen ja matkailun saralla.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu viimeksi vuonna 2024.

Äänekosken Kehitys Oy

1.1.-31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	43	35	-8	81,0 %
Liikevoitto	16	2	-13	15,3 %
Tilikauden voitto / tappio	1	7	6	844,5 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	132	131	-1	99,5 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	184	168	-17	91,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	316	299	-17	94,6 %
Oma pääoma	276	283	7	102,6 %
Varaukset	0	0		
Kertynyt poistoero	0	0		
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0		
Lyhytaikainen vieras pääoma	40	16	-25	39,2 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	316	299	-17	94,6 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● 36,5 %	● 6,9 %		
Omavaraisuusaste	● 87,3 %	● 94,7 %		
Current Ratio	● 4,6	● 10,6		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 93,3 %	● 45,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on tyydyttävä. Vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat hyvällä tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on tyydyttävällä tasolla.

1.10.6.5 Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 2 638 950,56 euroa. Liikevaihdon lasku edellisikauteen verrattuna oli 1,01 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä toimitiloja, rakennuksia ja rakennelmia, sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja toimistotehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosa-kehtiöiden ja säätiöiden isännöinti sekä talouden hoito, kiinteistönhoitopalvelut, siivouspalvelut, turvallisuus- ja vartiointipalvelut, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2024 Matti Virtanen (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Pekka Ouli, Hannu Penttinen ja Helena Hillu. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä 11 kertaa. Yhtiökokouksia oli yksi.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2024 Antti Virmanen.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä toimi on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Tuomas Sirviö HT JHT.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2024 yhtiön kannattavuus ei kehittynyt odotetusti ja toimintavuosi oli tappiollinen. Kannattavuutta söi merkittävästi jäähallin toiminta, sekä isännöinti. Jäähallin ja isännöinnin taloudellinen kustannus vaaransi koko yhtiön talouden. Yhtiötä rasittavat myös suuret poistot kiinteistöistä. Vuoden toisen puoliskon aikana toimialojen kannattavuuden parantamisen kehitys kuitenkin käynnistyi uudelleen ja aloitettiin toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ja loppuvuoden aikana toimialojen kustannuksia saatiin huomattavasti korjattua. Muutosneuvottelut käytiin 2024 ja kustannusrakennetta

korjattiin henkilöstövähennysten muodossa, sekä toimintamalleja muutettiin. Merkkejä paremmasta näkyi loppuvuoden aikana isännöintipalvelut toiminnassa.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste pysyi kohtuullisena. Vuokrausta rasittavat kuitenkin kaksi kiinteistöä, joissa käyttöaste ei yllä tavoitteeseen.

Tulevaa toimintaa kehitetään omistajan asettamien ohjeistusten mukaisesti.

Yhtiö ei yltänyt kaikkiin omistajan asettamiin tavoitteisiin toimintavuodella 2024.

Perusparannuksia ei kiinteistöihin tehty.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Tilojen kysyntä hiljentyi vuoden 2024 toisella puoliskolla. Vuoden 2025 alku on osoittanut, että tehdyt toimenpiteet ovat onnistuneet ja piristymistä toimialoilla on näköpiirissä. Vuokrauksen käyttöasteen odotetaan kuitenkin laskevan 2025. Tämä aiheuttaa merkittäviä taloudellisia haasteita.

Jäähalli on hyvällä käytöllä ja toiminta kasvaa tasaisesti. Käyttöaste paranee, mutta haasteena on kesäaikainen käyttö. Ongelmaksi saattaa 1-3 vuoden aikajaksolla muodostua paikallisen jääurheiluseuran harrastajamäärien kasvu ja hallin käyttö rajoittuu, suurelta osin vain yhteen toimijaan. Jäähalli tulee saamaan myös 2025 erittäin paljon huomiota jääurheilun harrastajien ja rakentajien keskuudessa ja on Äänekosken näkyvin rakennus valtakunnallisesti.

Suurin liiketoiminta-ala, Kiinteistöpalvelut, on kamppailut merkittävän kannattavuusongelman kanssa aloituksestaan alkaen. Vuonna 2023 saavutettiin kuitenkin merkittävää parannusta. Kehitys jatkui myös vuonna 2024 ja liiketoiminta teki hyvää tulosta. Odotusarvo ja tavoite onkin 2025 nostaa kannattavuutta edelleen merkittävästi. Toimiala määrittää suuruudellaan koko yhtiön toimintaa ja näkymää tulevaisuudessa. Toimialassa on nähtävissä suuri potentiaali.

Isännöintiliiketoiminnan toimintoja uudelleen järjesteltiin vuonna 2024 ja toimiala nostaa kannattavuuttaan vuoden 2025 aikana positiiviseksi. Levittäytyminen uusille paikkakunnille käynnistetään.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmien käyttöä tehostetaan, tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kustannustason alennus suhteessa liikevaihtoon.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa ei yhtiössä ole ollut vuonna 2024.

Proavera Oy

1.1. - 31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	2 666	2 639	-27	-1,0 %
Liikevoitto	-470	-268	202	-43,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-586	-341	245	-41,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	7 797	7 435	-362	-4,6 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	366	147	-219	-59,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 163	7 582	-581	-7,1 %
Oma pääoma	1 734	1 393	-341	-19,7 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	4 345	4 056	-289	-6,7 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 084	2 133	49	2,4 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 163	7 582	-581	-7,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -17,6 %	● -10,2 %		
Omavaraisuusaste	● 21,2 %	● 18,4 %		
Current Ratio	● 0,2	● 0,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 241,2 %	● 234,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja maksuvalmius ovat heikolla tasolla. Vakavaraisuus on heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus erittäin suuri.

1.10.6.6 Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Säätiön hallitus teki 29.3.2023 sääntöihin lisäyksen hallituksen jäsenten valintaan ja nämä säännöt Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti 20.4.2023. Säätiön hallitus muutti säännöt 30.6.2023 joulukuussa hyväksytyin kaltaisiksi ja nämä säännöt PRH vahvisti 24.8.2023. Sääntömuutoksen jälkeen säätiö kuuluu kaupunkikonserniin.

Säätiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2024 Matti Virtanen (pj.), Harri Hautsalo (vpj.), Paula Forsgren, Helena Hillu ja Hannu Penttinen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä seitsemän (7) kertaa.

Säätiön asiamiehenä toimi 11.1.2024 saakka Seija Käyhkö, jonka jälkeen uusien sääntöjen mukaisesti säätiön toimitusjohtajaksi valittiin Kari Kokko.

Äänekosken kaupunginhallitus on 20.9.2021 valinnut säätiön tilintarkastajiksi kalenterivuusia 2021-2024 vastaavien tilikausien hallinnon ja talouden tarkastamista varten BDO Audiator Oy:n (y-tunnus 0904285-6) ja BDO Oy:n (y-tunnus 2776089-4). Säätiön hallitus valitsi 30.6.2023 vuoden 2023 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n, joka on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Tuomo Sirviö, HT.

Vuonna 2024 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti. Kiinteistöhuollosta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut. Kiinteistöjen siivouksesta on vastannut vuokralainen, Keski-Suomen hyvinvointialue. Säätiöllä oli vuonna 2024 LähiTapiolan yritysvakuutus, joka sisälsi palo-, luonnonilmiö-, vuoto- ja omaisuusrikosvakuutuksen sekä vuokratuottokeskeytysvakuutuksen sekä hallinnon vastuuvakuutukset ja oikeusturvavakuutukset. Säätiöllä oli vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Howden Finland Oy:n kanssa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Kuhnamon Palvelutalo, Terveyskatu 18, on tehostetun palveluasumisen yksikkö. Kiinteistö on kokonaisuudessaan vuokrattu 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka.

Kiinteistön tuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti ja hoitokulut olivat arvioitua suuremmat. Kohteen taloudellinen tilanne on hyvä.

Terveyskatu 18 pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2024 oli 58 120,94 euroa eli 57,77 euroa/m² (rakennusaikainen ensisijaislaina). Tästä lainasta maksetaan vain korot.

Äänekosken kaupungin 125 000 euron lyhytaikaista lainaa maksettiin 50 000 euroa ja 2.5.2023 allekirjoitettiin uusi 75 000 euron velkakirja eräpäivällä 15.4.2024.

Eerolanranta, Eerolankatu 16, Kiinteistöstä on allekirjoitettu vuokrasopimus Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa 1.1.2023. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka.

Pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2024 oli 4 530 544 euroa, jota lyhennetty 61 846 euroa vuonna 2024.

Eerolanrannan rakennushankkeen alustava takuutarkastus on tehty ja aiemmin havaitut lattiavauriot on korjattu keväällä 2024. Syyskuussa 2024 havaittiin alakerran henkilökunnan ja asukkaiden oireilua, jolloin päätettiin tehdä sisäilmatutkimus alakerrokseen. Sisäilmamittaukset aloitettiin 15.11.2024. Sisäilmatutkimuksen raportti valmistuu keväällä 2025, jonka jälkeen päätetään jatkotoimenpiteistä. Takuukorjaukset jatkuvat vielä kevään 2025. Urakoitsijan takuuajasta vakuutta on jatkettu takuukorjauksien valmistumiseen asti. Radon -mittaukset aloitetaan helmikuussa 2025.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kuhnamon Palvelutalon kuntoarvio päivitetään ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaikataulu.

Eerolanrannan kahden vuoden takuuajasta on päättynyt 30.11.2024, mutta takuukorjauksia jatketaan alkuvuonna 2025.

Kaupunginhallitus oli 15.1.2024 tekemässään päätöksessä kehottanut kaikkia kolmea kaupunkikonserniin kuuluvaa säätiötä ryhtymään toimenpiteisiin sulautumisen toteuttamiseksi. Ehdotus oli, että sulautuminen toteutetaan absorptiosulautumisena ja vastaanottava säätiö on Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Vuoden 2024 aikana tehtiin toimenpiteet Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr, Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr ja Suolahden Vanhain- ja Vammaistentukisäätiö sr yhdistämiseksi. Säätiöiden sulautuminen tehtiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti absorptiosulautumisena, jossa vastaanottavana säätiönä oli Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Säätiöiden sulautuminen rekisteröitiin 31.12.2024.

1.1.2025 alkaen on toiminnassa vain Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Yhdistymisen jälkeen säätiön taloudellinen seuranta tehdään Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr:n osalta. Säätiön sisällä taloudellista kannattavuutta seurataan myös kiinteistöittäin.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	548	592	44	108,1 %
Liikevoitto	50	55	5	110,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	8	8	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	4 833	4 709	-124	97,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	280	330	49	117,5 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 113	5 039	-75	98,5 %
Oma pääoma	34	42	8	123,7 %
Varaukset	225	205	-20	91,0 %
Kertynyt poistoero	68	134	0	197,0 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	4 589	4 527	-62	98,7 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	197	131	-66	66,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 113	5 039	-74	98,5 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	9,1 %	9,3 %		
Omavaraisuusaste	6,4 %	7,6 %		
Current Ratio	1,4	2,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	873,6 %	786,8 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on kohtalaisella tasolla ja vakavaraisuus on heikolla tasolla. Maksuvalmius on hyvällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

1.10.6.7 Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr (Y-tunnus 0177464-9)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 21.10.1966. Säätiön hallitus teki 29.3.2023 sääntöihin lisäyksen hallituksen jäsenten valintaan ja nämä säännöt Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti 20.4.2023. Säätiön hallitus muutti säännöt 30.6.2023 joulukuussa hyväksytyyn kaltaiseksi ja nämä säännöt PRH vahvisti 24.8.2023. Sääntömuutoksen jälkeen säätiö kuuluu kaupunkikonserniin.

Säätiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2024 Hannu Penttinen (pj.), Harri Hautsalo (vpj.), Paula Forsgren, Helena Hillu ja Matti Virtanen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä kuusi (6) kertaa.

Ara poisti 24.5.2023 tekemällään päätöksellä kohteen käyttö- ja luovutusrajoitukset. Lähteenkatu 4:n rajoitukset ovat poistuneet aiemmin aravalainoituksesta johtuneen määrärajan umpeuduttua.

Säätiön asiamiehenä toimi 11.1.2024 saakka Seija Käyhkö, jonka jälkeen uusien sääntöjen mukaisesti säätiön toimitusjohtajaksi valittiin Kari Kokko.

Äänekosken kaupunginhallitus on 20.9.2021 valinnut säätiön tilintarkastajiksi kalenterivuusia 2021-2024 vastaavien tilikausien hallinnon ja talouden tarkastamista varten BDO Audiator Oy:n (y-tunnus 0904285-6) ja BDO Oy:n (y-tunnus 2776089-4). Säätiön hallitus valitsi vuoden 2024 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n, joka on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Tuomo Sirviö, HT.

Vuonna 2024 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti. Kiinteistöhuollosta ja siivouksesta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut. Säätiöllä oli vuonna 2024 vakuutukset If Vahinkovakuutusyhtiö Oyj:ssä siten, että Lähteenkatu 4:ssä on suppea taso ja Snellmaninkatu 1-3:ssa on laaja taso. Säätiöllä on vastuuvakuutukset. Säätiöllä oli vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Howden Oy:n.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Lähteenkatu 4 on ollut asumaton heinäkuusta 2020 lähtien. Rakennus on valmistunut 1966 ja kiinteistöllä on oma tontti. Kiinteistön lämpö-, sähkö- tai vesiliittymät on irtisanottu ja rakennus on palovakuutettu. Rakennuksen purkamisesta on pyydetty tarjoukset ja Aralle on lähetetty purkamisavustushakemus, joka hyväksyttiin 17.10.2024. Rakennuksen purku tehdään maaliskuun 2025 loppuun mennessä. Lähteenkatu 4:llä ei ole enää lainoja.

Snellmaninkatu 1-3:n asuinrakennukset ovat valmistuneet 1973 ja 1977. Rakennukset peruskorjattiin 1995, jolloin rakennettiin asuinrakennuksia yhdistävä ruokala-, keittiö-, aula-, toimisto- ja pesulaosa. Snellmaninkatu 1:n asunnot tyhjenivät tammikuussa 2023 kaikkien asukkaiden muutettua Eerolanrannan palvelutaloon. Snellmaninkatu 1 asunnoista on noin 30 % ollut vuokrattuna vuoden 2024 aikana. Uusien asukkaiden hankintaa tehdään markkinoimalla huoneistoja ulkopuolelle ja näin pyritään kiinteistön käyttöastetta nostamaan.

Snellmaninkatu 3:n asukkaat ovat vuokrasuhteessa säätiön, mutta asukkaat valitsee Keski-Suomen Hyvinvointialue. Keski-Suomen kaksitoimistohuonetta, pesula ja 1995 rakennettu uudisosa vuokrattiin toistaiseksi olevalla vuokrasopimuksella Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.5.2023 alkaen. HVA kehittää tiloissa yhteisöllistä asumista.

Snellmaninkatu 1-3:lla on vuoden 1995 peruskorjauksen- ja laajennuksen rahoituksesta jäljellä 31.12.2024 Keski-Suomen Osuuspankista otettu 520 000 euron laina kymmenen (10) vuoden maksuajalla. Laina-aika päättyy 31.12.2034. Laina sisältää puistelu-parvekkeiden ym. korjauksiin vuonna 2014 nostetun lainan loppusumman.

Arvio tulevasta kehityksestä

Snellmaninkatu 1:n asuntojen vuokraamista jatketaan ja käyttöastetta pyritään kasvattamaan. Huoneistojen keittiöiden kalustusta parannetaan tarpeen mukaan. Ilmastoinnin nuohous ja säätö tehdään vuoden 2025 alussa.

Snellmaninkatu 3, Tukipuun käyttöasteen hallintaa parannettava. Tällä hetkellä HYVAN hankkiessa asukkaat jää taloudellinen riski säätiölle. Pyritään neuvottelemaan HYVAN kanssa sopimus koko kiinteistön vuokrauksesta, jolloin asukasmäärä ei vaikuta säätiön talouteen kuten nykyisin.

Lähteenkatu 4:n osalta pyritään löytämään ostaja tontille. Purun jälkeen tontista ei aiheudu huomattavia kuluja säätiölle.

Taloudellisesti Snellmaninkatu 1-3 kiinteistön hallinta tulee olemaan haastava lainarasitusten ja Snellmaninkatu 1 vähäisen vuokraus käyttöasteen johdosta.

Kaupunginhallitus oli 15.1.2024 tekemässään päätöksessä kehottanut kaikkia kolmea kaupunkikonserniin kuuluvaa säätiötä ryhtymään toimenpiteisiin sulautumisen toteuttamiseksi. Ehdotus oli, että sulautuminen toteutetaan absorptiosulautumisena ja vastaanottava säätiö on Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Vuoden 2024 aikana tehtiin toimenpiteet Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr, Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr ja Suolahden Vanhain- ja Vammaistentukisäätiö sr yhdistämiseksi. Säätiöiden sulautuminen tehtiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti absorptiosulautumisena, jossa vastaanottavana säätiönä oli Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Säätiöiden sulautuminen rekisteröitiin 31.12.2024.

1.1.2025 alkaen on toiminnassa vain Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Yhdistymisen jälkeen säätiön taloudellinen seuranta tehdään Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr:n osalta. Säätiön sisällä taloudellista kannattavuutta seurataan myös kiinteistöittäin.

Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr

1.1. - 31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	194	232	37	119,2 %
Liikevoitto	-97	-71	26	73,3 %
Tilikauden voitto / tappio	-61	-71	-10	117,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	724	694	-30	95,9 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	198	91	-106	46,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	921	786	-136	85,3 %
Oma pääoma	77	6	-71	7,4 %
Varaukset	228	228	0	100,0 %
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	20	468	448	2346,9 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	597	84	-513	14,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	921	786	-136	85,3 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -49,7 %	● -30,6 %		
Omavaraisuusaste	● 33,1 %	● 29,8 %		
Current Ratio	● 0,3	● 1,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 317,0 %	● 237,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus on kohtalaisella tasolla. Maksuvalmius on kohtalainen sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

1.10.6.8 Suolahden Vanhain- ja vammaistentukisäätiö sr (Y-tunnus 0289066-8)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1977. Hallitus vahvisti säätiölle uudet säännöt 5.12.2022, jotka kaupunginhallitus oli hyväksynyt 7.11.2022. Säätiön säännöt hyväksyttiin säätiön hallituksessa 22.3.2023. Sääntöjä päivitettiin ja hyväksyttiin 16.5.2023 pidetyssä hallituksessa. Patentti- ja rekisterihallitus vahvisti säännöt 22.5.2023.

Säätiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2024 Helena Hillu (pj.), Harri Hautsalo (vpj.), Paula Forsgren, Hannu Penttinen ja Matti Virtanen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä kuusi (6) kertaa.

Säätiön asiamiehenä toimi 11.1.2024 saakka Seija Käyhkö. Uusien sääntöjen mukaisesti säätiön toimitusjohtajaksi valittiin 11.1.2024 Kari Kokko.

Äänekosken kaupunginhallitus on 20.9.2021 valinnut säätiön tilintarkastajiksi kalenterivuotia 2021-2024 vastaavien tilikausien hallinnon ja talouden tarkastamista varten BDO Auditor Oy:n (y-tunnus 0904285-6) ja BDO Oy:n (y-tunnus 2776089-4). Säätiön hallitus valitsi vuoden 2024 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n, joka on ilmoittanut että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Tuomo Sirviö, HT.

Vuonna 2024 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti. Kiinteistöhuollosta ja siivouksesta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut. Säätiöllä oli kiinteistön täysarvovakuutus LähiTapiola Keski-Suomessa vastuu- ja oikeusturvavakuutuksineen. Säätiöllä on vastuuvakuutukset. Säätiöllä oli vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Howden Oy:n.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Katvelankatu 7-9 on vuonna 1980 valmistunut 22 asunnon kolmerakennuksinen rivitalokohde. Vuosina 2009-2010 rakennukset peruskorjattiin, jolloin ne muutettiin esteettömiksi inva-asunnoiksi ja varustettiin sprinkler- ja paloilmoinjärjestelmillä. Asunnot ovat tavallisia vuokra-asuntoja ja henkilökuntaa kohteessa ei ole. Kiinteistön tuotot toteutuivat 92 % talousarviosta ja hoitokulut olivat 30 % arvioitua

pienemmät. Hoitokulujen lisäksi tuotot kattoivat myös pääomakulut. Kuntarahoituksen peruskorjauslainaa kohteella oli 822 104 euroa ja lisälainaa 2 373 euroa 31.12.2024. Peruskorjauslaina tulee velkakirjaehtoisten mukaisesti maksetuksi 1.12.2040 ja lisälaina 1.1.2025. Kohteen taloudellinen tilanne on hyvä.

Pajakatu 7 on vuonna 1986 rakennettu kolme rivitaloa ja huoltorakennuksen käsittävä kohde, jossa on 16 asuntoa. Lainaa kohteessa ei ole. Kiinteistön tuotot toteutuivat 93 %. Hoitokulut alittuivat 6,5 % talousarviosta huolimatta yhden huoneiston peruskorjauksesta. Kohteen taloudellinen tilanne on hyvä.

Palvelutalo Kotiranta, Satamakatu 4, on 21 asuntoa ja yhteiset keittiö-, ruokailu- ja saunatilat käsittävä kellarin ja kolme asuinkerrosta käsittävä kohde. Kiinteistö vuokrattiin kokonaisuudessaan 1.1.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2033 saakka. Kiinteistön tuotot ja hoitokulut toteutuivat talousarvion mukaisesti. Hoitokulujen lisäksi tuotot kattoivat myös pääomakulut. Kuntarahoituksen lainaa kohteella oli 812 000 euroa 31.12.2024, joka tulee velkakirjaehtoisten mukaisesti maksetuksi 13.4.2053. Kohteen taloudellinen tilanne on hyvä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Katvelankatu 7-9 ja Pajakatu 7 kiinteistöjen kuntoarviot päivitetään ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaikataulu. Lisäksi varaudutaan huoneistojen kunnostuksiin vuokralaisten vaihtuessa. Tällä hetkellä molempien kiinteistöjen kaikki huoneistot ovat vuokrattuina.

Satamakatu 4 huoneistojen käyttöaste 100 %. Kiinteistössä tehdään ylläpitäviä korjauksia rakennuksen kunto huomioiden. Kiinteistön vuokrasopimus tullaan päivittämään K-S Hyvinvointialueen kanssa, jolloin tarkennetaan vastuunjako yhteisten tilojen osalta.

Kaupunginhallitus oli 15.1.2024 tekemässään päätöksessä kehottanut kaikkia kolmea kaupunkikonserniin kuuluvaa säätiötä ryhtymään toimenpiteisiin sulautumisen toteuttamiseksi. Ehdotus oli, että sulautuminen toteutetaan absorptiosulautumisena ja vastaanottava säätiö on Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Vuoden 2024 aikana tehtiin toimenpiteet Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr, Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr ja Suolahden Vanhain- ja Vammaistentukisäätiö sr yhdistämiseksi. Säätiöiden sulautuminen tehtiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti absorptiosulautumisena, jossa vastaanottavana säätiönä oli Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Säätiöiden sulautuminen rekisteröitiin 31.12.2024.

1.1.2025 alkaen on toiminnassa vain Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr. Yhdistymisen jälkeen säätiön taloudellinen seuranta tehdään Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr:n osalta. Säätiön sisällä taloudellista kannattavuutta seurataan myös kiinteistöittäin.

Suolahden Vanhain- ja vammaistukisäätiö sr

1.1. - 31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	380	383	3	100,7 %
Liikevoitto	27	-32	-58	-119,5 %
Tilikauden voitto / tappio	4	-33	-37	-742,5 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 715	1 644	-71	95,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	94	75	-19	79,4 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 809	1 719	-91	95,0 %
Oma pääoma	65	32	-33	49,8 %
Varaukset	22	22	0	100,0 %
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 636	1 589	-48	97,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	85	75	-10	88,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 809	1 719	-90	95,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	7,0 %	-8,3 %		
Omavaraisuusaste	4,8 %	3,2 %		
Current Ratio	1,1	1,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	452,9 %	434,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus ja vakavaraisuus ovat heikolla tasolla. Maksuvalmius on heikko tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

1.10.6.9 Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä ei ole liikenne ja turvallisuusvirasto Traficom in myöntämää turvallisuustodistusta museoliikenteen harjoittamista varten. Auditoinnissa toiminta ei vastannut tehtyä turvallisuustodistusta.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 85 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat kaudella 1.1.2024 - 31.12.2024 Peter Lindenberg (pj.), Michelle Seppälä, Ari Joutsimatka, Aimo Kääriäinen ja Kari Korhonen.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Antti Virmanen. Tilintarkastusyhteisönä toimi BDO Oy.

Yhtiön talous perustuu veloittettavaan museojunaliikennöintiin ja tapahtumiin, sekä Äänekosken kaupungilta saatuun avustukseen. Liikenteen osalta tulot muuttuivat 2024, koska liikennöintilupaa ei ole. Vuoden 2024 aikana uutta kalustoa ei hankittu.

Toimintavuoden 2025 tavoite on saada yhtiön toiminta vastaamaan tehtyä turvallisuustodistusta ja auditoida toiminta loppuvuodesta. Toimintaa varjostaa kuitenkin rataliikenteeseen jatkuvasti kohdistuva, kasvava auditointien määrä, mikä rasittaa harrastavan henkilöstön jaksamista. Tulevaisuudessa onkin syytä miettiä, miten museotoimintaa pystytään tuottamaan. Tietoisuutta museojunatoiminnasta ja koko seutukunnan näkyvyyttä aktiivisena museoliikennetoimijana pyritään aktiivisesti lisäämään. Museotoimintamme kiinnostaa myös valtakunnallisesti ja toiminnalla nähdään matkailullisesti merkittävä potentiaali.

Keitele-Museo Oy

1.1. - 31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	16	2	-14	10,4 %
Liikevoitto	-12	-9	3	73,3 %
Tilikauden voitto / tappio	-12	-9	3	72,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	5	4	-1	74,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	26	16	-11	58,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	31	19	-12	61,3 %
Oma pääoma	29	19	-10	66,3 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	2	0	-2	-0,2 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31	19	-12	61,4 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 -75,7 %	 -531,0 %		
Omavaraisuusaste	 92,5 %	 100,0 %		
Current Ratio	 11,3	 -3228,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 14,5 %	 -0,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus ovat heikolla tasolla. Maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat hyvällä tasolla.

1.10.6.10 Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous pidetty 7.6.2024. Kokouksessa esitettiin ja päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Lisäksi päätettiin myöntää valtuudet hallitukselle käynnistää suunnittelu käsittäen tarvittavin osin käyttövesi- ja sähköjärjestelmät, lämmitysputkiston uusinnan ja lämmitysverkoston tasapainottamisen sekä rahastoida osakkaiden tilikauden aikana maksamat lainaosuussuoritukset lainanlyhennysrahastoon.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.-7.6.2024 Jouko Hämäläinen (pj.), Antti Hautsalo ja Kari Kovanen ja 7.6.-31.12.2024 Jouko Hämäläinen (pj.), Katri Miinalainen ja Kari Kovanen.

Hallitus kokoontui tilikaudella kaksi kertaa. Yhtiön toimitusjohtajana toimi Harri Halme. Tilintarkastajana on toiminut BDO Auditor Oy, vastuunalaisena tarkastajana Tuomo Sirviö, HT.

Yhtiön kiinteistönhuollosta vastasi SA Talotiimi (SA Rahtiyhtymä Oy) ja isännöinnistä Avera Isännöinti, (Proavera Oy). Asukkaat hoitavat osin ulkoalueiden kunnossapitoa.

Yhtiöllä oli vuonna 2024 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja taso) vastuuvakuutuksineen If Vahinkovakuutus Oyj Suomen sivuliikkeessä.

Yhtiöllä on vakuutusmeklarisopimus Howden Finland Oy:n kanssa, jonka asiakasetuna on AsumiPlus-ryhmävakuutus, joka sisältää tapaturma- ja talkoovakuutuksen lisäksi avainturvan, asumisen keskeyttämisestä kertakorvauksen, talkootyön vastuuvakuutuksen sekä auton omavastuuturvan myrskyvahingoissa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Ei olellaisia tapahtumia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Alkuperäisten heikossa tai välttävässä käyttökunnossa olevien LVI-järjestelmien ja lämmitysjärjestelmän uusinnan suunnittelu ja toteutus. Öljylämmityslaitteiden, öljysäiliöiden ja lämminvesivaraajan myynti tai poistaminen.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	47	48	1	102,1 %
Liikevoitto	-2	-1	1	50,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	351	342	-9	97,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	41	43	2	104,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	392	385	-7	98,2 %
Oma pääoma	372	373	1	100,3 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoeuro		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	13	6	-7	46,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	6	0	100,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	392	385	-7	98,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 -4,3 %	 -2,1 %		
Omavaraisuusaste	 94,9 %	 96,9 %		
Current Ratio	 6,8	 7,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 40,4 %	 25,0 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on hyvällä tasolla.

1.10.6.11 Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Yhtiökokous pidettiin 7.5.2024. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §. edellyttämät asiat

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut 1.1.-7.5.2024 Sirpa Martins, hallituksen jäsenet Jani Mikkonen ja Marke Tuominen. Yhtiökokouksen valitsemina hallituksen jäseninä on toiminut ajalla 7.5.2024 Sirpa Martins, Jani Mikkonen ja Marke Tuominen.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä.

Tilintarkastajayhtiönä on toiminut BDO Oy, tilintarkastusyhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana Tuomo Sirviö HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Käyttövesi- ja viemärijärjestelmän vuotovahingon korjaus.

Tilojen korjaus rakenteiden ja laitteistojen osalta käyttäjien edellyttämälle tasolle yhdessä osakkeiden omistajien kanssa.

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2024

	2023	2024	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	168	111	-57	66,1 %
Liikevoitto	27	-35	-62	-129,6 %
Tilikauden voitto / tappio	27	-35	-62	-129,6 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	24	33	9	137,5 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 684	1 693	9	100,5 %
Oma pääoma	1 668	1 631	-37	97,8 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	15	62	47	413,3 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 683	1 693	10	100,6 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	16,1 %	-31,5 %		
Omavaraisuusaste	99,1 %	96,3 %		
Current Ratio	1,6	0,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	8,9 %	55,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikolla tasolla ja vakavaraisuus on hyvä. Maksuvalmius on heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on kohtalaisella tasolla.

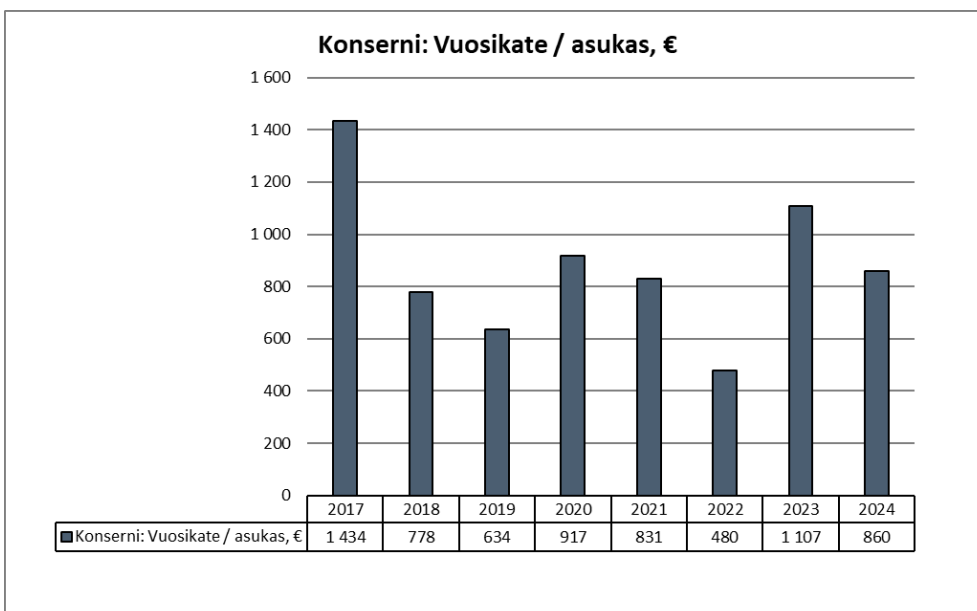
1.10.6.12 SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

Yhtiön operatiivinen toiminta on päättynyt ja yhtiön toiminta on lopetettu vuoden 2024 aikana.

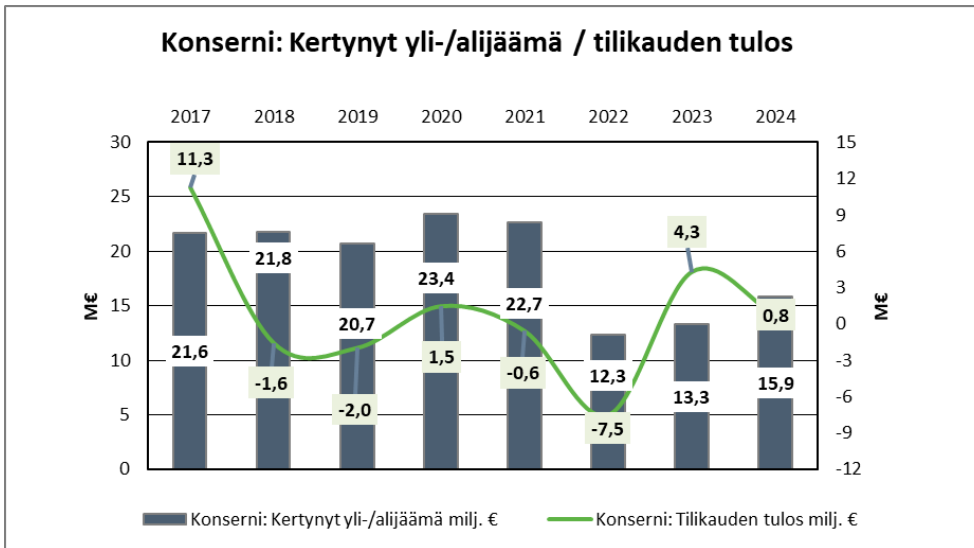
1.10.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 15,3 milj. euroa (860 euroa/asukas), kun se vuonna 2023 oli 19,9 milj. euroa (1 107 euroa/asukas).

VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TILIKAUDEN TULOS, €

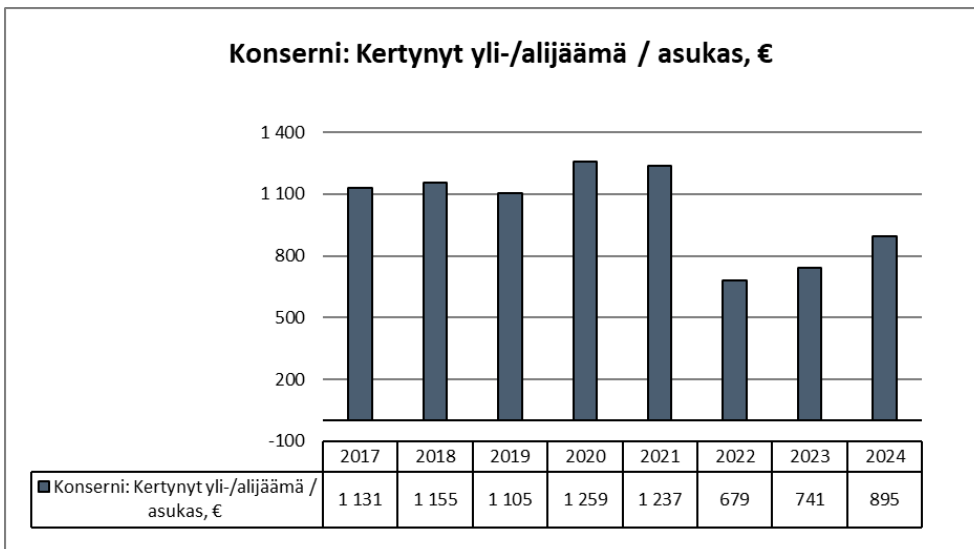

Konsernitase

Taseen loppusumma vuonna 2024 oli 261,5 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2023 oli 264,7 milj. euroa.

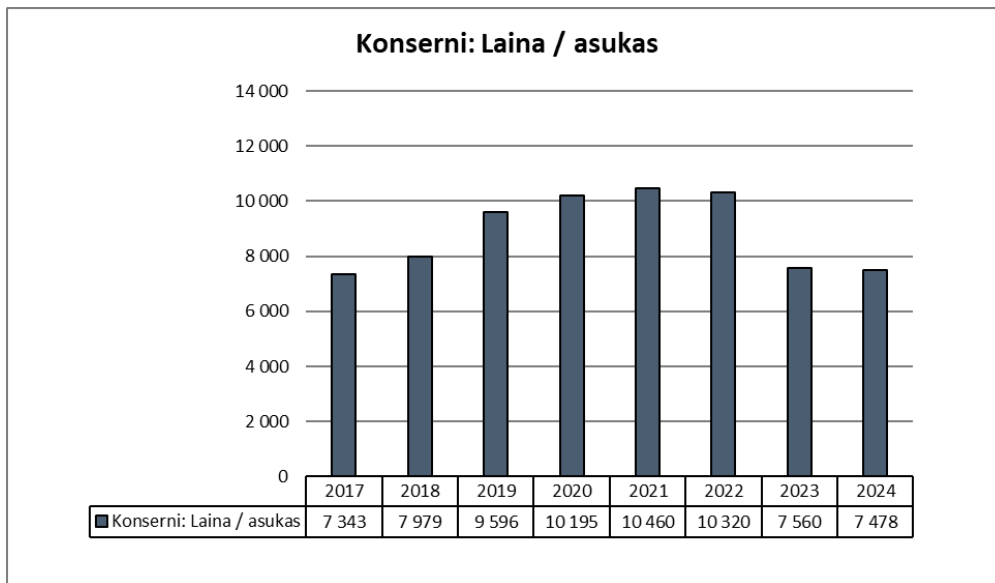
Tilikauden ylijäämä on 0,8 milj. euroa ja taseessa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2024 jälkeen 15,9 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää on asukasta kohden 895 euroa (2023 ylijäämää 741 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS, €

Konsernin lainakanta vuonna 2024 oli 132,7 milj. euroa (7 478 euroa/asukas) ja vuonna 2023 lainakanta oli 135,9 milj. euroa (7 560 euroa/asukas).

LAINAMÄÄRÄ/ASUKAS, €

Konsernitilinpäätös laskelmineen ja tunnuslukuineen on esitetty kohdassa 3.4.

1.11 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.11.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntal. 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 13 907,53 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2024 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 2 684 743,28 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

1.11.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
  1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
  2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;

3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Valtiokonttorin ylläpitämiin konsernitilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen.

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli tilikauden 2024 lopussa 10,3 miljoonaa euroa. Kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 895 euroa asukasta kohden.

Lisäksi kaupungin ja konsernin vuosien 2023 ja 2024 talouden tunnusluvuista yksikään ei ole täyttänyt lain mukaisia arviointikriteeristön raja-arvoja, joten tunnuslukujen perusteella Äänekosken kaupungin osalta arviointimenettelyä ei tarvitse käynnistää.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKONEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen 2024	Talousarvio- muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama	Tot. -%
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-53	0	-53	-46	7	86,2
Toimintakate (netto)	-53	0	-53	-46	7	86,2
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	2 756	737	3 493	3 630	137	103,9
Toimintakulut	-11 201	-847	-12 049	-11 910	138	98,9
Toimintakate (netto)	-8 445	-110	-8 555	-8 280	275	96,8
Opetus- ja kasvatustalokunta						
Toimintatuotot	1 886	200	2 086	2 879	793	138,0
Toimintakulut	-29 846	-200	-30 046	-30 490	-444	101,5
Toimintakate (netto)	-27 960	0	-27 960	-27 612	349	98,8
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta						
Toimintatuotot	731	0	731	740	9	101,3
Toimintakulut	-4 575	0	-4 575	-4 478	98	97,9
Toimintakate (netto)	-3 845	0	-3 845	-3 738	107	97,2
Kaupunkirakennelautakunta						
Toimintatuotot	9 825	0	9 825	10 089	264	102,7
Toimintakulut	-18 156	-667	-18 823	-18 694	129	99,3
Toimintakate (netto)	-8 331	-667	-8 998	-8 605	393	95,6
Ympäristölautakunta						
Toimintatuotot	213	0	213	167	-45	78,7
Toimintakulut	-806	0	-806	-761	45	94,4
Toimintakate (netto)	-593	0	-593	-594	0	100,0
Käyttötalous yhteensä:						
Toimintatuotot	15 411	937	16 348	17 505	1 157	107,1
Toimintakulut	-64 638	-1 714	-66 352	-66 379	-27	100,0
Toimintakate (netto)	-49 227	-777	-50 004	-48 874	1 130	97,7

2.1.2 Tulokortti (kaupunki)

Vuosi	2024	2024	Selite
Tulokortti	Tavoitetaso	Toteutuma	poikkeamasta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys joukkoliikennepalveluihin (Lähtötaso 2,4)	2,6	2,6	
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle			
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Sähkön kulutus (kWh / m ²)	79	77,3	
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Kaukolämmön kulutus (kWh / m ²)	150	152,1	
Kasvihuonekaasupäästöt (Lähtötaso 96 kt CO ₂ e)	92	87,3 (2022)	Tuorein tieto vuodelta 2022. Tilastot päivittyvät laskennallista syistä viiveellä.
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien uudelleenkäyttöä			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin kierrätysmahdollisuuksiin (Lähtötaso 3,6)	3,7	3,8	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa			
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys tapahtumatoimintaan (Lähtötaso 3,3)	3,6	3,0	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kulttuuritoiminnan monipuolisuuteen (Lähtötaso 3,4)	3,6	3,3	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys harrastusmahdollisuuksiin (Lähtötaso 3,9)	4,0	3,8	
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä			
Osallistavien tilaisuuksien lukumäärä (kyläillat, kyläparlamentti, seurafoorumi, kaavoitusiltapäivä, asiakasraadit)	15	15	
Koulutusaste, toisen asteen suorittaneiden määrä % (Lähtötaso 70,3)	71,5	72,2	
Avoimen korkeakouluopiskelun (korkeakoulustipendi) opintopisteiden lukumäärä	150	101	
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä			
Nettomuutto (Lähtötaso -147 kpl)	-90	-70	
Hyte-kerroin (Lähtötaso 0,55)	0,6	0,56	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin palveluihin (Lähtötaso 3,2)	3,6	4,0	
Asukastyytyväisyyskysely: Palvelujen saatavuus (Lähtötaso 3,6)	3,8	3,3	
Asukastyytyväisyyskysely: Asukkaiden viihtyvyys (Lähtötaso 3,7)	3,9	3,4	

2.1.3 Tulokortit (toimialakohtaiset)

2.1.3.1 Keskushallinto (elinvoima)

Vuosi	2024	2024	Selite
Tulokortti	Tavoitetaso	Toteutuma	poikkeamasta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Yritysten liiketoiminnan kehittämisen tukeminen			
Yritystytyväisyyskysely, asteikko 4-10 (Lähtötaso 6,3)	6,7	7,4	
Työpaikkaomavaraisuusaste (Lähtötaso 106,9%)	106,9	108	
Uusien yritysten houkutteleminen sekä yrittäjyyteen kasvattaminen ja tukeminen			
Yritysten lukumäärän nettokasvu (lkm)	20	16	
Yritysneuvonta (kontaktien lkm)	340	364	
Työttömyysprosentti (vuoden ka)	11,5	14,2	
Perustetut yritykset (lkm)	60	71	
Kesäyrittäjyysseteli (myönnettyjen setelien lkm)	60	89	

2.1.3.2 Opetus ja kasvatust

Vuosi Tuloskortti	2024 Tavoitetaso	2024 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle			
Ruokahävikin määrä toimialan yksiköissä yhteensä (Lähtötaso 6000 l/v)	5300	9000	
Kaikissa toimialan yksiköissä jätteiden lajittelupisteet (toteuma %)	100	100	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä			
Toisen asteen opiskelupaikka, prosenttia/ikäluokka	100	100	
Toisen asteen opiskelun keskeytyspäätökset, lkm	0	0	
Peruskoulun päättötodistuksen saajat, prosenttia/ikäluokka	100	100	
Talous			
Talousarvion toteutuma-%	100	98,8	

2.1.3.3 Kulttuuri ja liikunta

Vuosi Tuloskortti	2024 Tavoitetaso	2024 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa			
Uimahallien kävijämäärät	80000	91991	
Seniorikorttien määrä	500	827	
Musiikkiopiston oppilasmäärä	400	389	
Liikuntatilojen käyttövuorojen määrä (sisä- ja ulkotilat)	6000	11336	
Kulttuuritilojen käyttövuorojen määrä	1300	901	
Kulttuuritilojen ja tapahtumien kävijämäärät	20000	33103	
Kulttuuritapahtumien määrä	120	163	
Kirjastojen lainausten määrä	220000	222262	
Kirjastojen kävijämäärä	120000	118572	
Juniorikorttien määrä	200	162	
Eriytyisliikunnan ryhmien määrä	60	72	
Eriytyisliikunnan ryhmien käyntikertojen määrä	8000	7365	
Talous			
Talousarvion toteutuma-%	100	97,2	

2.1.3.4 Kaupunkirakenne ja ympäristö

Vuosi Tuloskortti	2024 Tavoitetaso	2024 Toteutuma	Selite poikkeamasta
Vaikuttavat elinkeinot			
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna			
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen			
Erittäin huonokuntoiseksi luokitellut kadut (Lähtötaso 18,4 km)	18,1	18,1	
Kestävä ympäristö			
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030			
Suosimme kestäväää rakentamista ja ekologisia materiaaleja			
Ympäristövaikutusten huomiointi kilpailutetuissa hankinnoissa (% hankinnoista)	80	57	
Puurakentamisen osuus kaikesta rakentamisesta (%)	25	20	
A-luokiteltujen investointien toteuttaminen energiatehokkaasti (elinkaaritarkastelu tehty/ei tehty, % toteutetuista investoinneista)	85	85	
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien uudelleenkäyttöä			
Kierrätysaste (Lähtötaso 42 %)	50	46	
Hyvä elämä			
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset			
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä			
Strateginen kumppanuus, käyttäjäkyselyn tulos (Lähtötaso 3,7)	4,0	ei mitattu	Kysely toteutetaan keväällä 2025
Asukastytyväisyyskysely: Tyytyväisyys katujen kunnossapitoon (Lähtötaso 3,0)	3,2	3,0	
Talous			
Talousarvion toteutuma-%, kaupunkirakennelautakunta	100	95,6	
Talousarvion toteutuma-%, ympäristölautakunta	100	100,0	

2.1.4 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-51	-53	0	-53	-46	7	-13,7 %
Toimintakate (netto)	-51	-53	0	-53	-46	7	-13,7 %

Tarkastusyhtiönä toimi BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana toimi JHT, HT Joni Mäkitalo.

2.1.5 Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

Kaupunginhallitus (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	2 785	2 756	737	3 493	3 630	137	3,9 %
Toimintamenot	-10 900	-11 201	-847	-12 049	-11 910	138	-1,1 %
Toimintakate (netto) sitova	-8 114	-8 445	-110	-8 555	-8 280	275	-3,2 %

Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta). Keskushallinnon vastuualueita ovat hallintopalvelut, talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut, henkilöstöpalvelut, elinvoimayksikkö, maankäyttö sekä muu toiminta.

Alkuperäisen talousarvion toimintatulot olivat 2,8 milj. euroa ja toimintamenoihin oli varattu 11,2 milj. euroa ja toimintakate oli 8,4 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi keskushallinnon alaisille vastuualueille neljä talousarviomuutosta vuoden 2024 aikana:

- 15.4.2024 § 3 elinvoimayksikön vastuualueelle Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen valmistelubudjetti 0,7 milj. euroa sekä kustannusten jakaminen yhteistoiminta-alueen kuntien kesken
- 15.4.2024 § 5 maankäytön vastuualueelle 150 000 euron lisämääräraha yritystonttien esirakentamiseen
- 23.9.2024 § 53 maankäytön vastuualueelle 150 000 euroa lisämääräraha yritystonttien esirakentamiseen
- 9.12.2024 § 80 elinvoimayksikön vastuualueelle elinvoimahankkeiden omavastuuosuuksien säästö 90 000 euroa ja työmarkkinatuen kuntaosuuden säästö 100 000 euroa

Muutetun talousarvion toimintakate oli 8,6 milj. euroa ja se toteutui 0,3 milj. euroa ylijäämäisenä.

Hallintopalveluiden vastuualueen toimintakate alitti 57 300 eurolla budjetoidun. Merkittävin tekijä alitukseen oli henkilöstömenojen säästö (49 000 euroa).

Talous-, tietohallinto- ja liikennepalveluiden vastuualue ylitti talousarvion 193 300 eurolla. Merkittävin tekijä oli liikennepalveluiden toimintakatteen ylitys 254 700 eurolla. Liikennepalveluissa palveluiden ostoihin käytettiin 252 800 euroa budjetoitua enemmän ja joukkoliikenneavustukset 100 000 euroa jäi toteutumatta. Kaupunki liittyi Jyväskylän seudulliseen joukkoliikenteeseen (LINKKI) vuoden 2024 aikana. Seudullisen joukkoliikenteen toteutuneet kustannukset ylittyivät alkuperäiseen arvioon verrattuna. Talous- ja tietohallinnon toimintamenoihin varatuista määrärahoista jäi puolestaan käyttämättä 133 500 euroa ja tulot ylittyivät 27 800 euroa.

Henkilöstöpalveluiden vastuualueella toimintatulot ylittyivät 25 400 euroa ja toimintamenoista jäi käyttämättä 233 700 euroa.

Elinvoimayksikön vastuualueen talousarvio alittui noin 393 400 eurolla. Merkittävimmät nettosäästöt syntyivät työllistämisiin varatuista määrärahoista (341 500 euroa).

Maankäytön vastuualueen talousarvion toimintakate jäi tavoitellusta 281 700 euroa. Vastuualueen toimintatulot ylittyivät 484 000 eurolla ja toimintamenot 765 700 eurolla. Toimintatuloissa kaavoitusvoittoa kirjattiin 492 700 euroa talousarviota enemmän ja pysyvien vastaavien myyntivoitot ylittyivät

30 700 euroa. Maksutuottoja kertyi 131 500 euroa talousarviota vähemmän ja tontinvuokratulot ylittivät 103 900 euroa. Toimintamenoihin kirjattiin kaavoitustappioita 693 100 euroa ja pysyvien vastaavien myyntitappioita 161 600 euroa. Kaavoitustappioita ja pysyvien vastaavien myyntitappioita ei oltu budjetoitu. Yritystonttien esirakentamiseen varatusta 0,3 milj. euron lisämäärärahasta jäi käyttämättä 32 200 euroa.

Muun toiminnan vastuualueen toimintakate alitti talousarvion 39 500 eurolla. Vastuualueelle budjetoitu Kevan tasausmaksu alitti 103 500 eurolla budjetoidun. Lisäksi vastuualueelle kirjattiin Soten aikaisista tapahtumista aiheutuneet nettomenot 81 600 euroa.

2.1.5.1 Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, historiikin, vuokra-asumispalveluiden, vss-toiminnan ja vaalien kustannuspaikat. Vastuualue vastaa kaupungin viestinnästä.

Talousarvion toteutuminen

5000210 Hallintopalvelut	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	35	90	0	90	104	14	16,1 %
Toimintamenot	-1 832	-1 933	0	-1 933	-1 890	43	-2,2 %
Toimintakate (netto)	-1 797	-1 843	0	-1 843	-1 785	57	-3,1 %

2.1.5.2 Talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon sekä liikennepalveluiden kustannuspaikat.

Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, talousraportoinnin tuottaminen, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Vastuualue vastaa liikennepalveluista. Tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätyöllä.

Talousarvion toteutuminen

5000220 Talous, tietohallinto- ja liikennepalvelut (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	239	166	0	166	94	-72	-43,5 %
Toimintamenot	-1 404	-1 510	0	-1 510	-1 631	-121	8,0 %
Toimintakate (netto)	-1 164	-1 344	0	-1 344	-1 537	-193	14,4 %

2.1.5.3 Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöressurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

5000230 Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	187	170	0	170	195	25	14,9 %
Toimintamenot	-1 020	-1 278	0	-1 278	-1 044	234	-18,3 %
Toimintakate (netto)	-833	-1 108	0	-1 108	-848	259	-23,4 %

2.1.5.4 Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta. Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä monipuolisista työllisyyspalveluista.

Talousarvion toteutuminen

5000240 Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	865	654	737	1 391	1 073	-318	-22,9 %
Toimintamenot	-4 147	-4 179	-547	-4 726	-4 015	712	-15,1 %
Toimintakate (netto)	-3 282	-3 525	190	-3 335	-2 941	393	-11,8 %

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä hankaloitti vuonna 2024 Ukrainan sota, Venäjän kauppasulku, inflaatio sekä taantuma vientialoilla. Nämä kriisit vaikuttivat myös Äänekosken elinkeinoelämän kilpailukykyyn. Vientiteollisuudella oli hiljaista, liikevaihdot olivat laskussa. Se toi lomautuksia alueelle. Tämä vaikutus näkyi myös luonnollisesti palveluverkossa. Lomautukset näkyivät korkeampana työttömyytenä. Positiivisina asioina yritysten henkilöstömäärä on hieman lisääntynyt vuoden 2024 aikana ja yritysten kehittämispanokset olivat maan korkeinta luokkaa.

Äänekoski kohtasi lokakuussa rajut rakennemuutosuutiset Metsä Woodin ilmoitettua Suolahden vanerin valmistuksen alasajosta vuoden 2026 loppuun mennessä. Vanerin valmistuksen loppuminen kohdistuu 376 henkilöön. Metsä Group pyrkii kuitenkin tarjoamaan työtä muista omista yksiköistään, niin paikkakunnalla kuin muissa toimipaikoissa. Vuoden 2025 osalta henkilöstöä siirtyy noin 150 henkilöä jo uuden Kerto LVL-tehtaan kirjoille. Valtran muutosneuvotteluiden päätteeksi henkilöstö väheni kesällä ensin 29 työntekijällä ja vuoden loppupuolella 36 toimihenkilöllä. Äänekosken kaupunki perusti nopeasti muutosuutisten tultua julki rakennemuutostyöryhmän pohtimaan toimenpiteitä tilanteen helpottamiseksi.

Yritykset panostivat myös vahvasti uusiin toimintoihin ja kehittämiseen vuoden aikana. Näistä mainittakoon mm. Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen sekä uuden voimansiirtolinjan valmistuminen, Metsä Groupin Kerto LVL-tehtaan, Metsä Fibren ja Andritzin ligniini-pilotlaitoksen ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentaminen. Ilahduttavaa on Kotakennään alueen vetovoiman uudelleen herääminen kaupan investointeina ja tonttivarauksina. Puuilo avasi ovensa syksyllä ja toi vireyttä alueelle.

Business Äänekoski tarjoaa monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, omistajavaihdoksiin, toimitiloihin ja sijoittumisiin. Sidosryhmäyhteistyötä alueen ja elinkeinojen edistämiseksi ja verkottamiseksi tehtiin eri foorumeissa. Nostona mainittakoon Äänekosken Yrittäjien kanssa yhdessä läpikäyty kuntabarometri työpajoihin ja jatkotoimiseen sekä elinkeinoelämän foorumi. Yrittäjä järjestön kanssa yhteistyössä laaditun Elinvoimalupauksen tarkastelu on tärkeä elinvoimatoimintojen kohdentamiseksi.

Yrityksen perustamisvaiheeseen palvelua tarjottiin Uusyrityskeskusmallin mukaan. Vuonna 2024 valittiin Äänekoskella kolmas vuoden Uusyrittäjä. Vuoden uusyrittäjäksi valittiin kiertotalouden osaaaja Romukulma Oy. Uusien yritysten perustaminen laski edellisestä vuodesta 71 yritykseen.

Äänekoskella oli menossa useita omistajan vaihdosprosesseja. Näissä annettiin neuvontaa ja etsittiin sopivia yhteistyökumppaneita sekä tarjottiin hankeverkostosta asiantuntija-apua.

Toimivien yritysten kentässä tarjottiin tietoiskuja ajankohtaisista aiheista mm. vastuullisuus ja rahoitusratkaisut ja verkostoitumismahdollisuuksia eri kumppaneiden kanssa. Yrityksille suunnattu hiilijalanjälkilaskentatilaisuus osoittautui tarpeelliseksi ja herätti laajaa kiinnostusta.

Alue-, kaupunki- ja elinkeinojen kehittämisen näkökulmasta käytiin vilkasta keskustelua. Pääosissa vuoden 2024 aikana olivat Kotakennäs I-alueen rakentuminen, keskustan kehittämisen eteenpäin vieminen ja rakennemuutoksen toimenpiteiden kartoittaminen. Syksyn aikana elinvoimatoimintojen uudelleen järjestely erillisen työryhmän selvityksen toimesta nousi vahvasti tekemisiin ja keskusteluihin mukaan.

Elinvoimayksikkö koordinoi kaupungin kehitysprojektien toteutumista yhdessä muiden toimialojen kanssa. Myös tältä osin vuosi 2024 oli vilkas. Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat teemapuiston valmistuminen, Frisbeegolf alueen rakentamisen käynnistäminen ja Kotakennäs I:n kehittäminen.

Elinvoimayksikkö jatkoi eri hankkeiden toimenpiteinä käynnistettyjä yritysten sijoittumisratkaisuja ja Kotakennään saavutettavuuden parantamista. Äänekoski kiinnostaa selvästi eri toimijoita. Toimintavuonna teetettiin laaja biokaasutuotannon ja jakelun raaka-ainekartoitus.

Elinvoimayksikkö vastasi kylien ja taajamien kehitystyön koordinoinnista. Elinvoimayksikkö piti aktiivisesti yhteyttä kyläyhdistyksiin, joko suoraan tai ”avoimien ovien” kyläparlamentin kautta. Näin aktivoitiin hankkeita kylien kehittämiseksi osallistavan budjetoinnin kautta. Vuoden 2024 aikana järjestettiin myös 2 kyläiltaa, ensimmäinen keväällä Suolahdessa ja toinen Äänekosken keskustaaajamassa. Aasukkaita osallistettiin tilaisuuksiin alustavilla kyselyillä.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuonna monin eri keinoin. Suurimmat kampanjat olivat ”Kasva kanssamme” ja ”Kodiksi Äänekoski” kampanja, joka oli esillä monikanavaisesti muun muassa verkossa, radiossa ja sosiaalisessa mediassa. Näiden toimenpiteiden avulla houkuteltiin Äänekoskella työssäkäyviä sekä muualla asuvia muuttamaan kaupunkiin. Business Äänekosken visuaalista ilmettä uudistettiin ja muotoiltiin helpommin lähestyttäväksi. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset, asiantuntija-artikkelit sekä tapahtumat. Äänekoski oli esillä rakennusmessuilla omalla osastolla ja yhteistyötä tehtiin lukion yrittäjyyskasvatuksen kanssa. Kaupungilla oli oma piste myös Äänekosken Huiman isännöimissä hiihdon SM-kilpailuissa. Tapahtumien saralla Äänekoski Äksön keräsi paljon kävijöitä ja Saarikkaan erikoiskoe ajettiin ensikertaa Secto Rally Finlandissa. Erikoiskokeen varrella oli Äänekoski Arena, jossa tarjottiin yleisölle palvelua koko yhteisön voimin.

Matkailun saralla Visit Äänekoski brändin avulla jatkettiin Äänekosken alueen näkyvyyden kehittämistä sekä tunnettuuden lisäämistä niin alueellisesti, Suomessa kuin ulkomaillakin. Kaupungin tunnettuutta nostivat erilaiset kampanjat, uutiset sekä tapahtumat. Matkailun osalta teollisuusmatkailu alkaa

nousemaan vahvemmin mukaan Visit Jyväskylä region yhteistyöhön luontokohteiden ja matkailutoimijoiden lisäksi. Lisäksi Sanoma median kanssa tehty yhteistyö nosti vesistö- ja luontomatkailun profiilia alueella.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2024 lopussa 18195 työtöntä työnhakijaa mikä on 578 enemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 321 700, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 24 000 enemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 17,4 % (17,4 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 14,5 % (14,1%) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 12,0 % (11,2 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työvoimaa joulukuun lopussa 7 698 (7 792). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuna joulukuussa 360 henkilöä (359).

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 342 henkilöä, mikä oli 11 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (1 353). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä nousi 308 henkilöön (253), lisäystä oli 55 työtöntä. Yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys nousi. Heitä oli vuoden lopussa 541 henkilöä (507). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 176 (186). Nuorten tilanne on noussut keskeiseksi toiminnan kohteeksi eri hallintokunnissa ja myös työllisyyden kuntakokeilun painopistealueena oli nuoret.

Jyväskylän seudun työllisyyden kuntakokeilu, jossa mukana on Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Äänekoski, jatkoi vakiintuneesti toimintaansa vuonna 2024. Työllisyyden kuntakokeilussa TE-palveluiden järjestämistä vastuulle kuuluvia Julkisen työvoimapolun ja Työttömyysturvallisuuden mukaisia tehtäviä.

Vuonna 2024 kuntalisää myönnettiin työllisyyspalveluista 47 483 euroa 25 kuntakokeilun asiakkaan työllistämiseen. Lisäksi työllisyysavusta myönnettiin kolmelle yhdistyksellä yhteensä 70 000 euroa toiminta-avustuksena työllisyydenhoitoon.

Vuonna 2024 työllistettiin kesätöihin Äänekosken kaupungin ja kiinteistöhoitoon työtehtäviin yhteensä 128 9.luokan päättävää nuorta ja 25 vanhempaa nuorta (synt. 2006-2007). Nuorten kesäryhtäjäysetseteleitä myönnettiin 89 kpl, joista 9.luokkalaisia 20 kpl, 8. luokkalaisia 29 kpl ja vanhempia nuoria 40 kpl (synt. 2006-2007). Kesätyöseteleitä myönnettiin 13 työnantajalle 45 nuoren työllistämiseen. (Näistä peruskoulun päättäviä oli n. 20.) Kaupunki työllisti viime kesänä yhteensä 287 nuorta (kesätyöt, kesäryhtäjäysets- ja kesätyöseteli). Kesätyöllistäminen siirtyy vuoden 2025 alusta henkilöstöhallintoon.

Nuorten työpajatoimintana toteutettiin nuorille matalan kynnyksen starttivalmennusta ja tarjottiin seinättömän työpajatoiminnan mukaista yksilövalmennusta. Nuorten työpajatoiminta tavoitti vuonna 2024 yhteensä 53 nuorta, joista koulutuksen aloitti 28 %, töihin lähti 12 % ja muuhun ohjattuun toimenpiteeseen 36 % ja ei tietoa/ei palvelua 24 %. Nuorten työpajatoiminta siirtyy nuorisopalveluille vuoden 2025 alusta.

Työpaja Zoomilla oli keskimäärin palkkatuki työsuhhteessa 21 henkilöä kuukaudessa ja yhteensä vuoden aikana 44 eri henkilöä. Lisäksi työkoikeilussa oli 15 henkilöä. Työpaja Zoomilla valmistauduttiin tuleviin muutoksiin ja työpajatoiminnan lakkauttamiseen vuoden 2024 loppuun. Työpaja Zoomilla valmistauduttiin tuleviin muutoksiin ja työpajatoiminnan lakkauttamiseen vuoden 2024 loppuun.

Vuoden 2024 aikana myös Äänekosken kaupungin työllisyyspalveluissa valmistuttiin TE-palveluiden uudistukseen keräämällä hyviä käytänteitä kuntakokeilusta ja tekemällä valmistelevaa työtä Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen toiminnan alkuun.

2.1.5.5 Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta.

Luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenetel-lyllä ja kaavoituksella.

Vastaa maanhankinnasta sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta. Vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, paikkatiedosta, kartta-aineistosta ja osoitteista.

Talousarvion toteutuminen

5000250 Maankäyttö (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	1 309	1 655	0	1 655	2 140	485	29,3 %
Toimintamenot	-994	-909	-300	-1 209	-1 975	-766	63,3 %
Toimintakate (netto)	316	746	-300	446	165	-281	-63,1 %

Maankäyttöpalveluiden tulot koostuvat suurelta osin maanvuokratuloista sekä puun myyntituloista. Vuoden 2024 aikana asumisen vuokratonteista tehtiin seitsemän kauppakirjaa ja vuokratuista yritys-tonteista yksi kauppakirja. Uusia yritystontteja myytiin yksi ja pientalotontteja kuusi. Näistä kuudesta myydystä pientalotontista kolme koski alennuskampanjassa olleita tontteja. Alennuskampanjan aikana myytiin kaksi kerrostalotonttia ikäihmisten hoivayksikön rakentamista varten. Rivitalotalotontteja ei vuoden 2024 aikana myyty tai vuokrattu. Uusia rivitalotontteja saatiin tonttivarantoon Häränvirran-puiston asemakaavan saatua lainvoiman.

Vuoden 2024 aikana hyväksyttiin seitsemän asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat asemakaavan muutos Viiskulmasta Äänekosken sillalle, Häränvirranpuiston asemakaavan muutos sekä Koulumäen yhtenäiskoulun asemakaavan muutos. Kaupunginhallitus käynnisti Kiuassuon tuulivoima-alueen osayleiskaavan laatimisen.

Kaupunginhallitukselle valmisteltuja poikkeamis- ja/tai suunnittelutarvehakemuksia käsiteltiin kah-deksan kappaletta.

Tärkein vuoden 2024 aikana hankittu maa-alue sijoittui Koiviston kylälle, Muhluniemeen. Muhlunie-mestä hankittiin 7,4 hehtaaria maa-aluetta mahdollistamaan erillispientalotonttien rakentuminen Koi-viston kylälle. Kokonaisuudessaan maankäyttöpalvelut hankki maa-alueita talousarviossa esitetyn mu-kaisesti. Maankäyttöpalveluille osoitettu esirakentamisen määräraha käytettiin lähes kokonaisuudes-saan mm. Kotakennäs I alueen esirakentamiseen.

Äänekosken kaupungilla on maankäyttösopimus Metsä Board Oyj:n kanssa. Sopimus koskee asemakaa-van muutos- ja laajennusehdotuksen 6.6.2022 mukaista aluetta Äänekosken kaupungin 15. kaupungin-osassa kortteleissa 1212 ja 1213 sekä sen toteuttamiseen liittyviä liikennealueita.

2.1.5.6 Muu toiminta

Vastuualue sisältää muun toiminnan, toiminnan kehittämisen sekä Kevan tasausmaksun kustannuspai-kat.

Talousarvion toteutuminen

5000260 Muu toiminta (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	150	21	0	21	23	2	0,0 %
Toimintamenot	-1 503	-1 393	0	-1 393	-1 356	37	-2,7 %
Toimintakate (netto)	-1 353	-1 372	0	-1 372	-1 333	39	-2,9 %

2.1.6 Opetus- ja kasvatustaloutta

Toiminta-ajatus

Opetuksen ja kasvatuksen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

Talousarvion toteutuminen

Opetus- ja kasvatustaloutta	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	3 344	1 886	200	2 086	2 879	793	38,0 %
Toimintamenot	-31 537	-29 846	-200	-30 046	-30 490	-444	1,5 %
Toimintakate (netto)	-28 193	-27 960	0	-27 960	-27 612	349	-1,2 %

Opetus- ja kasvatustoimen vuoden 2024 toteutuneet menot ovat -30,5 milj. ja tulot 2,9 milj. euroa. Toimialan katteeksi muodostui -27,7 milj. euroa, mikä on 348 700 euroa ylijäämäinen suhteessa talousarvion katteeseen. Ylijäämä syntyi etenkin budjetoitua suuremmista lasten, nuorten ja perheiden vastualueen tuloista. Ennakoitua suuremmilla tuloilla pystyttiin sisäisin siirroin kattamaan opetuspalveluiden henkilöstömenojen ylitykset ilman varsinaista lisätalousarviota. Näin ollen kaupunginvaltuusto päätti 09.12.2024 § 79, että lasten, nuorten ja perheiden palveluiden vastuualueelta siirrettiin 200 000 euroa opetuspalveluiden vastuualueelle.

Opetus- ja kasvatustalouden yhteenlaskettu talouden tasapainottamisen tavoite vuodelle 2024 oli 708 000 euroa, josta lasten, nuorten ja perheiden vastualueen osuus oli 211 000 euroa ja opetuspalveluiden 497 000 euroa.

Lasten, nuorten ja perheiden vastualueen taloutta tasapainotettiin tiivistämällä toimintoja ja siirtämällä niitä kaupungin omiin toimitiloihin. Päiväkotiverkon muutokset hyväksyttiin opetus- ja kasvatustalouttunnassa 22.02.2024 § 12. Vuokratiloissa toiminut Ääneniemien päiväkotijoukko suljettiin 30.8.2024 ja Äänekosken taajaman 5-vuotiaiden toiminta keskitettiin pääasiassa Koulunmäen päiväkotiin. Koiviston uusi hirsipäiväkotijoukko avattiin koulun yhteyteen 1.8.2024. Väliaikaistilana toimineen viipalepäiväkodin tiloista luovuttiin. Samalla muutettiin päiväkodinjohtajien johtajuusalueita. Etsivän ja liikkuvan nuorisotyö sekä kotoutumisen palvelut siirtyivät syyskuussa kaupungin omiin tiloihin Walhmannin taloon. Lisäksi vastualueen hallinnosta supistettiin vähentämällä 50 % sihteerin palkkavaraukset.

Vastualueen talousarvion toteutuminen poikkesi suunnitellusta erityisesti tulojen suhteen, joita kertyi noin 450 000 euroa arvioitua enemmän. Tämä johtui kotouttamisen laskennallisten korvausten nousmisesta ja palveluiden myynnistä hyvinvointialueelle. Kotoutumisen lisääntyneellä rahoituksella järjestettiin 1.1.2025 uudistunutta kotoutumislainsäädäntöä ennakoitua yhteiskuntaorientaation pilottikurssi sekä lukuvuoden 2024–2025 kestävä luku- ja kirjoitustaidon kurssi. Syksyllä 2024 valmisteltiin myös uutta lainsäädäntöä vastaava kotoutumishjelma ja sitä kuvaava asiakirja, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 09.12.2024 § 78.

Opetuspalveluiden vastualueen taloutta tasapainotettiin seuraavilla toimenpiteillä:

1. luovuttiin A2-kielenä toteutetun saksan kielen opetuksen järjestämisestä neljänneltä vuosiluokalta lähtien.
2. luovuttiin liikuntaluokkien perustamisesta seitsemänneltä luokalta lähtien
3. vähennettiin lukion kurssitarjontaa 25 kurssilla
4. vähennettiin luokkien 1-6 lisätunteja 10 prosentilla
5. poistettiin opetusryhmien oppilasmäärien rajat ja tiivistettiin opetusryhmien määrää pienemmäksi
6. vähennettiin aineisiin ja tarvikkeisiin varattavaa määrärahaa 10 % verrattuna vuoden 2023 talousarvioon
7. vähennettiin sijaisuuksiin varattavaa määrärahaa 10 % verrattuna vuoden 2023 talousarvioon

Sisäisen valvonnan selonteko

Opetus- ja kasvatuspalveluiden laatua ja vaikuttavuutta tarkastellaan säännöllisesti erilaisten kyselyiden kautta. Osallistumme ja tuotamme sisältötietoa niihin kansallisella, kunnallisella, vastuu- ja toiminta-alue- sekä yksikkötasolla. Eri kyselyt antavat eri tasoista tietoa. Toimialalle tärkeimmät tiedonkeruut ovat muun muassa kouluterveyskysely, Move-mittaukset, kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen oppimistulosten arvioinnit, Pisa-tutkimukset ja Tea-viisari. Kansallisella ja kansainvälisellä tiedonkeruulla saamme laajaa vertailtavuutta. Näiden kyselyiden haasteena on tiedon ajantasaisuus: tiedot päivittyvät viiveellä, jolloin toimenpiteiden asettamista tulee arvioida tarkoin.

Kuntatasolla tärkeitä asiakaspalvelun mittareita ovat asukaskysely ja ilmiömittari. Lisäksi toimialalla tehdään säännöllisesti vastuu- ja toiminta-alueittaisia kyselyitä kuten Mitä kuuluu -kysely sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen omat asiakastyytyväisyyskyselyt. Nuorisopalvelut toteuttavat myös nuorten osallistavaa budjetointia. Näillä kyselyillä päästään tunnistamaan ajankohtaisia, paikallisia ilmiöitä ja kohdentamaan toimenpiteitä ripeästi. Parhaimmillaan kansallisen ja paikallisen tason kyselyt ja mittaukset kulkisivat synkronisoidusti niin, että paikallistason kyselyt täydentäisivät kansallisen tai kansainvälisen tason mittauksia. Tämä on meidän tulevaisuuden kehityskohde.

Palvelujen laadun keskiössä on henkilöstön vahva osaaminen, jota kehitetään kattavalla kouluttamisella. Opetus- ja kasvatuspalveluissa muodostetaan osana laatutyötä jokavuotinen koulutussuunnitelma. Vuonna 2024 osallistuttiin muun muassa Keski-Suomen kuntien opetus- ja sivistystoimen opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen koordinoitiverkoston O3:n koulutuksiin, ensiapukoulutuksiin, lapset puheeksi- ja MAPA-koulutuksiin.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kansallinen Valssi-laadunarviointijärjestelmä. Järjestelmään kerätään työntekijöiden laadullista tietoa toiminnasta, jota hyödynnetään sekä yksiköiden omassa että kuntatasoisessa kehitystyössä. Nämä tiedot ovat käytettävissä myös kansalliseen vertailuun. Valssi on ollut käytössä kaksi vuotta, ja sen käyttöä kehitetään edelleen. Opetustoimessa toimii säännönmukaisesti johtamista ja laatua -työryhmä, joka seuraa perusopetuksen, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulun kerhotoiminnan valtakunnallisia laatuksiteereitä.

Toimiala on noudattanut toiminnassaan talousarvio-ohjetta, jonka mukaisesti lautakuntaa on informoitu talouden toteutumisesta vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen. Talousvastuullisen esihenkilöt ovat seuranneet kustannuspaikkatason talouden toteutumista. Opetus- ja kasvatusoimi noudattaa toiminnassaan myös 18.12.2023 voimaan tullutta hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjetta, johon sisältyy myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Toimialan esihenkilöiden viranhaltijapäätökset tarkastetaan kuukausittain ja lautakunta puolestaan hyväksyy opetus- ja kasvatusjohtajan päätökset.

Vuonna 2024 aluehallintovirastolle vastattiin yhteen oikaisuvaatimuspyyntöön ja kolmeen kanteluun, joista yhteen on tähän mennessä saatu ratkaisu. Asiat liittyivät pääsääntöisesti opetusjärjestelyihin ja

oppilaan saamiin tukitoimiin. Lautakunnan päätöksistä vaadittiin kerran oikaisua. Asia liittyi oppilas-kuljetusoppaan päivitykseen.

Hallintosääntöön tehtiin muutoksia kaupunginvaltuustossa 11.11.2024 § 64 etenkin 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislainsäädännön vuoksi. Muutoksia tehtiin opetus- ja kasvatustalouden sekä perhepalvelujohtajan tehtäviin ja toimivaltaan.

Toimialan hankkeet

OKM:n ja OPH:n kehittämisohjelmat ja erityisavustukset
Laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma

Äänekoski on saanut seuraavat Oikeus oppia-kehittämisohjelman erityisavustukset:

- OKM/710/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseen
- OKM/571/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi

Valtionavustus koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla on jaettu erityisavustuksia koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen vuosittain vuodesta 2009 alkaen. Tarveperustainen rahoitus on vuoden 2023 alusta vakiinnutettu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin.

Äänekoski on saanut seuraavat erityisavustukset:

- OKM/1400/520/2022 (2023-2024) Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen
- OKM/69/520/2023 (2023-2024) ja OKM/30/520/2024 (2024-2027) Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen
- OKM/1027/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehys OKM013:00/2022 KEHITTÄMINEN

Uudet lukutaidot -kehittämisohjelma

Uudet lukutaidot -kehittämisohjelman tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten medialukutaitoa, tieto- ja viestintäteknologista (tvt) osaamista sekä ohjelmointiosaamista varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.

Äänekoski on saanut seuraavat Digitalisaatio-kehittämisohjelman erityisavustukset:

- OPH 11/943/2023 Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa 2023-2025

Perusopetuksen sitouttavan koulu yhteistyön toimintamallin kehittäminen OKM021:00/2021 KEHITTÄMINEN

Sitouttava koulu yhteistyö

Perusopetuksen sitouttavan koulu yhteistyön tavoitteena on vähentää ja ennaltaehkäistä poissaoloja perusopetuksessa ja luoda myönteistä toimintakulttuuria kouluissa. Valtakunnallinen toimintamalli kehitetään yhdessä kuntien ja koulujen kanssa.

Äänekoski on saanut seuraavat Sitouttava kouluyhteisötyön kehittämisohjelman erityisavustukset:

- OKM/545/520/2021 Valtion erityisavustus perusopetuksen sitouttavan kouluyhteisötyön pilotointiin

Harrastamisen Suomen malli OKM025:00/2021

Suomen mallissa päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö

Äänekoski on saanut seuraavat Harrastamisen Suomen mallin kehittämisohjelman erityisavustukset:

- LSSAVI/3598/2023 ja LSSAVI/3802/2024 Kaikki harrastamaan.

Hallituksen ohjelman linjaus oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden vahvistamisesta kaikilla koulutusasteilla

Äänekoski on saanut seuraavat Oppilashuollon kehittämisohjelman erityisavustukset:

- OKM/1400/520/2022 Valtion erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen.

2.1.6.1 Lasten, perheiden ja nuorten palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta, nuorisotyötä sekä kotoutumisen palveluja.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen tuki moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000410 Lasten, perheiden ja nuorten palvelut (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio-muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	1 670	906	200	1 106	1 556	450	40,7 %
Toimintamenot	-11 056	-10 739	0	-10 739	-11 004	-265	2,5 %
Toimintakate (netto)	-9 386	-9 833	200	-9 633	-9 448	185	-1,9 %

Vastuualueen toimintakatteeksi muodostui - 9,4 milj. euroa.

Vastuualueen tuloista toteutui 140,7 % ja menoista 102,5 %. Tulojen ennakoitua suurempi kertymä johdetaan seuraavista tekijöistä:

- myyntituloja kertyi noin 362 900 euroa arvioitua enemmän (Kotouttamisen korvaukset ja palveluiden myynnit hyvinvointialueelle)
- avustuksia ja tukia kertyi hanketulojen kasvun myötä 44 300 euroa arvioitua enemmän
- maksutuotot jäivät 15 500 euroa budjetoidusta. Maksutuotoissa varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksuja kertyi 8 000 euroa vähemmän kuin mitä talousarviossa oli ennakoitu.
- muita toimintatuloja kertyi noin 58 400 euroa talousarviota enemmän

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Vuoden 2024 aikana toimintaa järjesteltiin seuraavilla toimenpiteillä:

Ääneniemen päiväkodin vuokratiloista luovuttiin elokuussa 2024 ja päiväkodissa olleet lapset sijoitettiin muihin päiväkodeihin Äänekosken taajamassa ja 5-vuotiaat keskitettiin Koulunmäen päiväkotiin vapaana olleisiin tiloihin. Vajaa ryhmä 5-vuotiaita jatkoi Mikonpuiston päiväkodissa.

Päiväkotienjohtajien alueita järjesteltiin uudelleen viidelle johtajalle ja perustettiin varhaiskasvatuksen pedagogisen asiantuntijan toimi. Jokaisella johtajuusalueella on varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja varahenkilö.

Elokuussa 2024 otettiin käyttöön Koiviston koulun yhteyteen rakennettu hirsipäiväkoti ja vuokralla olleesta viipalepäiväkodista luovuttiin.

Nuorisopalvelut ja kotoutumisen palvelut siirtyivät Wahlmannin talolle elokuussa 2024. Konginkankaan päiväkodille alettiin suunnittelemaan tiloja perusopetuksen tiloihin ja remontti toteutetaan kesällä 2025. Kellosepän päiväkodilla on ollut pieniä pistevuotoja vesijohtoverkostossa. Päiväkodille suunniteltiin vesijohtoremonttia kesälle 2025.

Äänekosken päiväkodeissa	lapsia 31.12. otanta	toteutuneita hoitopäiviä/vuosi sijoituspäätös: kokopäivähoito	sijoituspäätös: osapäivähoito alle 5 h. esiop. täydentävä vaka
2019	594	77 699	15 740
2020	547	59 206	13 068
2021	575	71 945	13 999
2022	605	80 433	10 530
2023	620	86 595	8 236
2024	576	53 477 + 25 046 = 78 523	2 957 + 10 814 = 13 771

Määrät otettu ProConsona ja CGI Vesa -ohjelmista vuoden 2024 osalta.

Perhepäivähoito

Perhepäivähoito	lapsia	hoitopäivät yhteensä
2019	36	7 869
2020	26	3 977
2021	26	3 593
2022	24	3 279
2023	28	3 756
2024	24	2 277 + 1 764 = 4 041

Yksityinen hoito päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa

Yksityinen päiväkotiki	lapsia 31.12.	hoitopäivät yhteensä / v
2019 päiväkotiki / pph	60 / 2	11 228 / 398
2020 päiväkotiki / pph	48 / 4	7 453 / 553
2021 päiväkotiki / pph	9 / 4	6 107 / 685
2022 päiväkotiki / pph	6 / 4	1 456 / 713
2023 päiväkotiki / pph	4 / 0	937 / 531
2024 päiväkotiki	3 / 0	542 / 0

Kotoutumispalvelut

Kotoutumispalveluissa maahanmuuttokoordinaattori ja maahanmuutto-ohjaaja, joiden työtehtäviin kuuluu kiintiöpakolaisten vastaanotto, kotoutumisen ja asumisen alkuvaiheen ohjaus, yleinen ohjaus- ja neuvonta sekä yhteistyö eri tahojen kanssa. Maahanmuuttoneuvontaan ostetaan myös tuntityönä neuvojien palveluita Koskelan Setlementiltä.

Vuonna 2024 maahanmuuttoneuvonnassa kävi yhteensä 1047 asiakasta. Tammikuussa saatiin laskennallisia korvauksia 169 henkilöstä, joista 48 oli alle 18-vuotiaita. Joulukuun lopussa oli 275 henkilöä, joista alle 18-vuotiaita oli 81 henkilöä. Äänekoskella otettiin vastaan 12 kiintiöpakolaista, joista 8 henkilöä saapuu keväällä 2025. Kuntapaikkamerkinnälle otettiin 18 henkilöä, kaikki tilapäisen suojelun oleskeluluvalla. Vastaanottokeskustoiminta päättyi Äänekoskella 31.12.2024, jonka seurauksena kuntaan tuli runsaasti uusia kotoutujia.

Vuonna 2024 valmistauduttiin kotoutumislain uudistukseen osallistamalla koulutuksiin ja luomalla uuden lain mukainen kotoutumisohjelma. Kotoutumispalvelut järjestivät suomen kielen luku- ja kirjoitustaitokoulutuksen, joka kestää lukuvuoden 2024-2025 sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation marraskuussa persian kielellä. Kotoutumispalveluista on ohjattu tukea myös varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen puolelle. Kotoutumispalvelut haki 30 000 euroa Tilapäisen suojelun lisätukea (VN/23279/2024), joka myönnettiin ja tulee maksatukseen vuonna 2025. Lisätuella halutaan muotoilla palveluita asiakaslähtöisiksi ja kehittää osallistamista maahan muuttaneiden osalta.

Perhekeskus ja nuorisopalvelut

Nuorisotyön toimintaan osallistui 12-29-vuotiaita nuoria yhteensä 34 707 kertaa. Toimintakertoja oli 1 273. Toimintamuotoina olivat leirit, retket, tapahtumat, teemapäivät, tilatoiminta, liikkuva- ja koulunuorisotyö. Lisäksi etsivä nuorisotyö teki yksilötyötä vuoden aikana 206 nuoren kanssa. Nuorten osallisuutta edistettiin osallistavan budjetoinnin, nuorisovaltuuston, sekä erilaisten kyselyiden avulla.

Perhekeskus Kerkkä tukee vanhemmuutta tarjoamalla perheille kohtaamispaikkoja, vertaistukea sekä apua arjen jaksamiseen tai pulmiin. Toimintakertoja oli yhteensä 156 ja niillä tavoitettiin 2 546 asukasta. Vähävaraisten lasten harrastustoimintaa tuettiin 12 076 eurolla. Tuki mahdollisti 78 eri lapsen harrastuksen.

Perhekeskus- ja nuorisopalvelut yksikön talous ylittyi 17 000 eurolla budjetoidusta. Ylitys selittyy sillä, ettei nuorisovaltuuston kokouspalkkioita, noin 10 000 euroa, oltu budjetoitu, sekä sillä, että etsivän nuorisotyön valtionavustus oli 20 000 euroa ennakoitua pienempi.

Wahlmanin talon toiminta käynnistettiin syksyllä 2024. Tiloihin siirtyivät etsivä- ja liikkuva nuorisotyö.

2.1.6.2 Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000420 Opetuspalvelut (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	1 674	980	0	980	1 323	342	34,9 %
Toimintamenot	-20 481	-19 107	-200	-19 307	-19 486	-179	0,9 %
Toimintakate (netto)	-18 807	-18 127	-200	-18 327	-18 164	163	-0,9 %

Vastuualueen toimintakatteeksi muodostui lasten, nuorten ja perheiden palveluiden vastuualueelta tehtyjen kustannuspaikkasiirtojen jälkeen -18,2 milj. euroa. Vastuualueen tuloista toteutui 134,9 % ja menoista 100,9 %. Talousarvion ylittäneet tulot liittyvät pääasiassa hanketuloihin.

Perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta

Peruskouluja on yhteensä seitsemän, joista alakouluja on viisi ja yhtenäiskouluja kaksi.

Koulu	Oppilasmäärä kevät / syksy	Erityisen tuen oppilaat	Pidennetty oppioikeus kevät / syksy
Hietaman koulu	81 / 78	1 / 2	18+1
Honkolan koulu	96 / 100	3 / 3	9+1
Koulunmäen yhtenäiskoulu	895 / 858	75 / 73	1
Koiviston koulu	72 / 75	0 / 1	1
Konginkankaan koulu	59 / 60	4 / 4	1
Sumiaisten koulu	59 / 59	6 / 2	1
Suolahden yhtenäiskoulu	578 / 558	26 / 44	1
Joustava perusopetus	20 / 20		
Perusopetukseen valmistava koulutus	18 / 15		
Aikuisten perusopetus	5 / 5		

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Sumiaisten ja Konginkankaan koulujen 59 oppilaasta Koulunmäen yhtenäiskoulun 895 oppilaaseen. Keväällä 2024 kouluissa oli 1840 oppilasta (luokat 1-6; 1192, luokat 7-9; 648) ja syksyllä 1788 oppilasta (luokat 1-6; 1140, luokat 7-9; 648).

Koulunmäen yhtenäiskoulun valmistavan opetuksen ryhmien määrä putosi edellisestä vuodesta kolmesta kahteen. Joustavan perusopetuksen ryhmät toimivat molemmilla yhtenäiskouluilla. Aikuisten perusopetusta toteutettiin Äänekosken lukion tiloissa. Koulunmäen koululla toimivat sekä sijoitetuille lapsille suunnattu Sisukas-ryhmä että Nuoren oma tie eli Note-ryhmä. Molemmilla yhtenäiskouluilla toimii lisäksi tarveperustaisesti pienryhmiä.

Aamu-iltapäivätoimintaa toteutettiin Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla, Konginkankaan, Honkolan, Koiviston, Sumiaisten ja Hietaman kouluilla sekä avustettuna toimintana Koskelan Setlementin kautta. Kaikkiaan toimintaan osallistui keväällä 2024 194 lasta ja syksyllä 147 lasta.

Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennuksen rakennustyöt olivat jo pitkällä vuoden 2024 lopussa. Koulunmäen 7-9-luokkien opetusta annettiin koko vuoden ajan väistötiloissa teknologiakeskuksella. Opetus uudessa C-rakennuksessa alkaa syyslukukauden alkaessa vuonna 2025.

Äänekosken opetustoimessa on edelleen kaksi paikallista, toiminnan kärjeksi tarkoitettua opetussuunnitelmaa: Hyvää kasvua- ja yrittäjäyyskasvatuksen opetussuunnitelmat.

Hyvää kasvua-opetussuunnitelma

Hyvää kasvua -hyvinvointiopetuksen opetussuunnitelman on laaja-alaisen hyvinvointiopetuksen opetussuunnitelma perusopetuksen vuosiluokille 1.-9. Hyvää kasvua -opetussuunnitelma on tehty Äänekosken ja Kauniaisten kaupungin yhteistyössä.

Opetushallitus antoi 1.3.2023 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutosmääräyksen, jonka yhtenä tavoitteena oli lisätä oppilaiden hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä ja vähentää koulu-poissaoloja. Hyvää kasvua -opetussuunnitelman tavoitteena on tarjota toimiva rakenne, perusteet ja tavoitteet sille, miten kouluissa voidaan johdonmukaisesti edistää ja vahvistaa hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä.

Yrittäjyyskasvatuksen opetussuunnitelma

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvatusta läpileikkaavana elementtinä kaikessa opetuksessa. Opiskelijoita tuetaan oman elämän valinnoissa ja omannäköisen tulevaisuuden rakentamisessa. Yrittäjyyskasvatuksen kautta haluamme auttaa jokaista lasta ja nuorta löytämään omat vahvuutensa ja hyödyntämään niitä, saamaan tiedot ja taidot sekä mahdollisuuksia kokeilla käytännössä. Näin nuori oppii pärjäämään elämän haasteissa ja muuttuvassa työympäristössä.

Yrittäjyyskasvatuksen avulla pyritään kasvattamaan myönteiseen yrittäjyysasenteeseen, joka ei tarkoita sitä, että kaikista tulisi yrittäjiä. Yrittäjyyskasvatus toimii oppimisen tukena ja eri oppiaineiden elävöittäjänä. Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on tukea yksilön hyvinvointia. Tavoitteenamme on yhdistää positiivista pedagogiikkaa, kulttuuri-, hyvinvointi- ja yrittäjyyskasvatusta toisiinsa.

Yrittäjyyskasvatuksen avulla harjoitellaan riskien ottamista, oivaltamista ja keksimistä nuoren itseluotamusta vahvistaen. Nuoria tuetaan myös kesätöiden löytämisessä ja työllistymisessä. Keväällä 2024 yrittäjyyskasvatuksen puitteissa järjestettiin myös Äänemessut.

Lukio

Äänekosken lukio on keskikokoinen yleislukio, jossa kuitenkin erityisenä painopisteenä on kansainvälisyys, urheiluakatemia-toiminta ja yrittäjyyskasvatus. Vuonna 2024 fysiikkavalmentaja Kimmo Kinnusen valmentamia akatemiaurheilijoita oli yhteensä noin 40.

Erasmus-koulujen yhteistyönä toteutettiin vastavuoroiset matkat Saksan ja Belgian kanssa. Amerikkalainen vaihto-opiskelija aloitti lukiossa syksyllä 2024, samoin lukioon valmistavassa opetuksessa kaksi ukrainalaisnuorta.

Kevään tilastopäivänä 20.1.2024 lukiossa on ollut 281 opiskelijaa, joista nuorten oppimäärän mukaisesti opiskeli 279 ja aikuisten 2. Syksyn tilastopäivänä 20.9. opiskelijoita oli 280, joista nuorten opetussuunnitelman mukaan opiskeli 279 ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan 1. Kaksoistutkintoa suoritti keväällä 2024 8 henkilöä ja syksyllä 2024 5 henkilöä.

Vuoden 2024 kevään ylioppilaita oli yhteensä 86, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 1. Syksyllä 2024 ylioppilaaksi kirjoitti 7.

2.1.7 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta vastaa Äänekosken kulttuuri- ja liikuntapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museolain, sekä taiteen perusopetuksen ja musiikkioppilaitoksia koskevan lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	716	731	0	731	740	9	1,3 %
Toimintamenot	-4 624	-4 575	0	-4 575	-4 478	98	-2,1 %
Toimintakate (netto)	-3 908	-3 845	0	-3 845	-3 738	107	-2,8 %

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talousarvioon oli varattu toimintamenoihin määrärahaa 4 575 300 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 730 600 euroa.

Lautakunta pysyi kokonaisuudessaan talousarviossa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimintakate vuodelta 2024 päättyi 106 900 euroa ylijäämäiseksi. Syynä ylijäämään kulttuuritoimen ja liikuntapalveluiden ennakoitua parempi tulokertymä, joka oli yhteensä 36 000 euroa budjetoitua suurempi. Kaikki tulosalueet pysyivät menojen talousarvion raamissa, joskin musiikkiopiston ja kirjaston tulot alittuivat yhteensä 26 800 euroa.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta toteutti yhteistyössä kaupunkirakennelautakunnan kanssa vuoden 2024 aikana kulttuuri- ja liikuntapalveluihin liittyviä investointeja. Äänemäen kehittämishanke saatiin kokonaisuudessaan valmiiksi 3.rinteen, uuden hissien ja lumetusjärjestelmän tehostamisen osalta. Suolahden uimahallin peruskorjauksen suunnittelua jatkettiin, vaikka valtioneuvoston hankkeelle ei saatu. Koulunmäen c-rakennuksen rakennustyöt etenivät suunnitellusti. Lähiliikuntapaikkojen osalta hankittiin Mämmelle jääkiekkokaukalo.

Kaupungin museoksi remontoitavan Metsä Board Oyj:n hallintorakennuksen kunnostamistöitä museotoimintaan jatkettiin ja tullaan jatkamaan tulevien vuosien aikana. Suolahden kirjaston omatoimikäytön edellyttämät muutostyöt saatiin valmiiksi.

Sisäisen valvonnan selonteko

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta kolme-neljä kertaa vuodessa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan kassoille on nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri tulosalueille on nimetty laskujen asiataarkastajat ja hyväksyjät. Kulttuuri- ja liikuntajohtajan viranhaltijapäätökset hyväksytään lautakunnan kokouksissa. Kulttuuri- ja liikuntajohtaja tarkastaa kulttuuri- ja liikuntajohtajan alaisten viranhaltijoiden päätökset kuukausittain. Sisäinen valvonta on ollut riittävää.

2.1.7.1 Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden vastuualue sisältää hallinto- ja kansalaistoiminnan, kirjastoiminnan, kulttuuriryön, liikuntatyön ja Ala-Keiteleen musiikkiopiston tulosalueet.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000510 Kulttuuri- ja liikuntapalvelut (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	716	731	0	731	740	9	1,3 %
Toimintamenot	-4 624	-4 575	0	-4 575	-4 478	98	-2,1 %
Toimintakate (netto)	-3 908	-3 845	0	-3 845	-3 738	107	-2,8 %

Hallinto ja kansalaistoiminta

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, Koskelan kansalaisopistotoiminnan ja luomapajan rahoitus, kyläyhdistysten avustukset, sekä luottamushenkilöiden palkkiot. Hallinto- ja kansalaistoiminnan kautta koordinoidaan avustukset kylien investointihankkeisiin, sekä rahoitetaan kaupungin viralliset juhlatilaisuudet kuten itsenäisyyspäivänjuhla, joulukadun avajaiset, veteraanipäivänjuhla ja uudenvuodenjuhla.

Kyläyhdistysten toiminta-avustukset

Hietaman Nuorisoseura ry 4 000 €, Honkolan Kyläyhdistys ry 400 €, Koiviston kyläyhdistys ry 1 300 €, Konginkankaan kyläyhdistys ry 4 000 €, Mämmen Kyläyhdistys ry 1 800 €, Parantalan kyläyhdistys ry 400 €, Rautionmäen Kyläyhdistys ry 900 €, Riihilahden kyläyhdistys ry 2 000 €, Ruotinkylän kyläyhdistys ry 800 €, Saarikkaan kyläyhdistys ry 1 000 €, Sumiaisten kk kyläyhdistys ry 1 000 €, Suolahden Kyläyhdistys ry 800 €, Syvälahden kyläyhdistys ry 1 200 € ja Äänekosken asukas-yhdistys ry 400 €.

Investointiavustuksia jaettiin kylille yhteensä 42 000 euroa. Kyläparlamentti linjaa vuosittain toteutettavat hankkeet, jonka jälkeen kulttuuri- ja liikuntajohtaja tekee avustuksista päätökset. Rahoitukset hankkeille myönnettiin hakemusten mukaisesti.

Kyläyhdistysten investointiavustukset

Honkolan Kyläyhdistys 2 500 €, Kalaniemen kylätoimikunta 5 000 €, Konginkankaan kyläyhdistys 9 600 €, Mämmen Kyläyhdistys 3 750 €, Rautionmäen kyläyhdistys 1 900 €, Suolahden kyläyhdistys 1 500 €, Saarikkaan kyläyhdistys 3 000 €, Riihilahden kyläyhdistys 1 000 €, Syvälahden kyläyhdistys 2 000 €, Sumiaisten kk kyläyhdistys 300 €, Hietaman Nuorisoseura ry 5 000 € ja Ruotinkylän kyläyhdistys 6 450 €.

Kirjastotoiminta

Kirjastopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjaston tehtävänä on kirjastolain mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjaston tulee myös tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Äänekoskella on neljä kirjastoa, jotka vuonna 2024 olivat auki yhteensä 15 558 (15 647) tuntia, josta omatoimijalla 10 825 (10 161) tuntia. Huhtikuun alussa Suolahden kirjaston omatoimiaika laajennettiin koskemaan koko kirjaston tiloja, kun aiemmin omatoimikäytössä oli vain lehtilukusali. Omatoimijalla asiakkaat pääsevät kirjaston tiloihin tai osaan niistä omatoimisesti asiakaspalvelun ollessa suljettu. Lainaamisen ja asiakaspalvelussa asiointiin lisäksi asiakkaat mm. lukivat lehtiä tai muuta aineistoa, työskentelivät ja opiskelivat, pitivät palaverieja, käyttivät kirjaston asiakaskoneita ja langatonta verkkoa sekä tulostinta ja kopiokonetta. Pääkirjastossa on asiakkaiden ilmaiseksi varattavissa tutkijanhuone sekä soittohuone, jossa on mm. piano ja kitara. Suolahden ja Konginkankaan kirjastoissa varattavissa ovat kerhohuoneet.

Kävijöitä Äänekosken kirjastoissa oli vuoden aikana yhteensä 118 572 (119 344), lainoja 222 262 (216 058) ja lainaajia 5 004 (4 821). Asiakasneuvontaa ja -opastusta kirjastoissa annettiin kirjastoasioinnin lisäksi erityisesti uusien palveluiden käyttöönoton yhteydessä (Suolahden omatoimikirjasto, valtakunnallinen eKirjasto-sovellus, Cineast-elokuvapalvelu). Kirjastojen kokoelmissa oli vuoden 2024 lopussa aineistoa 144 329 (144 529) yksikköä. Aineistohankinnoissa painottuivat kuluneena vuonna konsolipelit ja vieraskielinen kirjallisuus (ukraina, venäjä). Oman kirjaston aineiston lisäksi asiakkailta on mahdollisuus tilata aineistoa Keski-kirjastoista eli käyttää kaikkien Keski-Suomen kuntien ja Kuhmoisten kunnan kirjastojen kokoelmia ilmaiseksi. Toimipisteiden väliset kirjakuljetukset lisääntyivät entisestään, kun Keski-kirjastojen välistä seutuvarausmahdollisuutta laajennettiin tilauksessa oleviin uutuuksiin ja lainassa olevaan aineistoon.

Lukemisen edistämisen tehtävää toteutettiin myös erilaisilla ryhmäkäynneillä ja tapahtumilla. Peruskouluilta ja toisen asteen oppilaitoksista vieraili kirjastonkäytön opetuksessa ja kirjavinkkauksissa yhteensä 73 ryhmää. Vuonna 2024 kirjasto kutsui kirjavinkkaukseen kaikki 2.-, 4.- ja 8.-luokat. Lisäksi kaikki 7.-luokat saivat tiedonhaun opetusta, eskareille tarjottiin satutuokio ja kirjaston esittely, ja kaikki 1.-luokat kävivät kirjastonkäytön opetuksessa. Lisäksi kirjastonkäytön opetuksessa ja vinkkauksissa kävi ryhmiä mm. POKELta, lukiosta, sekä kotoutumis- ja nuorten starttivalmennustoiminnasta. Varhaiskasvatus- ja kouluryhmiä vieraili kirjastoissa paljon myös omatoimisesti.

Liikkuva lainaamo vei palveluja kirjastotilojen ulkopuolelle 21 kertaa, mm. päiväkoteihin, nuorisotiloihin ja kouluihin. Kirjasto oli mukana Vauvan kaa -hyvinvointitapahtumassa sekä Äänemessuilla. Kirjapakettien lainaamisen lisäksi liikkuvan lainaamon yhteydessä järjestettiin mahdollisuuksien mukaan myös kirjavinkkaamista ja satutuokioita.

Vuoden aikana pidettiin useita satutunteja (16) sekä lautapeli- ja konsolipelitapahtumia (22). Keväällä järjestettiin kirjakahviloita nuorille yhdessä nuorisotoimen kanssa. Uutuutena heinäkuussa tarjottiin varattava pelitila lasten ja nuorten käyttöön. Nuorisotiloille oli pop up -kirjaston vierailuja, jossa juteltiin nuorten kanssa kirjoista, lukemisesta, sekä houkuteltiin lainaamaan luettavaa. Yhteistyötä tehtiin myös nuorisotoimen Kesäkaaran kanssa, jolloin kirjasto vieraili mukana välitunneilla ja koulun jälkeen eri viheralueen kouluilla. Suolahden Halloween-kävelyn yhteydessä järjestettiin kauhuteemainen ilta-kirjasto Suolahden kirjastossa.

Kirjastoissa järjestettiin aikuisille suunnattujen lukupiirin ja runoryhmän kokoontumisia, Novelli-koukku-äänenlukuiltoja, Ala-Keiteleen musiikkiopiston oppilaskonsertti sekä Jyväskylä Sinfonian On the Move -konsertti. Huhtikuussa oli Suolahden uuden omatoimikirjaston runopainotteinen avajaisjuhla. Toukokuussa pääkirjastossa juhlistettiin Äänekosken kirjastolaitoksen 140-vuotista taivalta asiakkaiden kanssa kahvitellen. Historialliset teemat olivat esillä myös marraskuussa Koskela opiston kanssa järjestetyssä kirjallisuusmatineassa, jossa vierailivat Mikko Porvali, Kristiina Vuori ja Ville-Juhani Sutinen. Yhteensä tapahtumissa oli 585 osallistujaa.

Osa kirjaston palveluista tuotetaan alueellisena yhteistyönä. Keski-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja e-kirjasto. Käyntejä yhteisessä verkkokirjastossa oli vuonna 2024 yli kaksi miljoonaa. Vuoden aikana Keski-kirjastojen oman e-kirjaston aineistomääriä asteittain vähennettiin ja rinnalle tuli uusi valtakunnallinen e-kirjasto, johon Äänekoski liittyi mukaan monen muun kunnan tavoin. Uutena e-aineistona Keski-kirjastot otti käyttöön Cineast-elokuvapalvelun.

Kaupungin talouden sopeuttamistoimet vaikuttivat kirjastopalvelujen toimintaan erityisesti kirjastohenkilöstön määrän vähentymisen vuoksi. Palvelutarjontaa ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa jouduttiin karsimaan. Lisäksi Sumiaisten ja Konginkankaan lähikirjastoista vähennettiin asiakaspalvelupäiviä kolmesta kahteen ja Suolahden kirjastosta vähennettiin asiakaspalveluajat loppuviikon aamupäiviltä. Pääkirjaston aukioloajat pidettiin vuonna 2024 samoina kun edellisvuonna.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuuritoimen tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoita museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus- ja kulttuurihyvinvointityö.

Vuonna 2024 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Vuoden 2024 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta talousarvion sisällä ja sekä konserteissa että museossa oli kävijöitä aiempaa enemmän, mikä näkyi tulosalueen tulokertymässä. Tulosalueen tulot ylittyivät 11 900 euroa ja menot alittuivat 11 755 euroa.

Painotalon tiloissa oli 87 (93) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 11 658 (8 820) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 134 (95) osallistujaa / tilaisuus. Harjoitustapahtumia järjestettiin 761 (726) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 9 014 (7 670).

Taidemuseolla avautui vuoden aikana 3 vaihtuvaa näyttelyä, joiden yhteydessä järjestettiin 2 avajaiset. Pääsiäisen perinteinen pop up -tapahtuma veti runsaasti kävijöitä, vaikka pisankamuna-näyttelyä ei järjestettykään sen yhteydessä. Taiteilijatapaamisia toteutettiin 2 kertaa, molemmissa läsnä mukavasti kuulijoita (18+17).

Taidemuseon kävijämäärä kasvoi ennätyslukemiin 2 446 (2 295), joista pääsylipun maksaneita 707 (570) ja Museokorttikävijöitä 462 (423). Ilmaiskävijöitä oli kaikkiaan 1 277. Aukiolopäiviä kertyi 144 (141), aukiolotunteja 649 (629). Vierailijoita oli aukiolopäivää kohden keskimäärin 17 (16). Ryhmäopastuksia toteutettiin 40 (40), joista päiväkot-, koululais- ja opiskelijaryhmiä 18 (20). Opastusten yhteydessä järjestettiin 4 (2) ohjattua työpajaa. Taiteen lukupiiri kokoontui vuoden aikana 17 (14) kertaa. 6-luokkien Kuvataidepolku järjestettiin syyskuussa kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. Kesänäyttelyyn järjestettiin 2 (4) kävelyluentoa, syksyn kokoelmanäyttelyyn 2 kävelyluentoa. Julkisen taiteen kulttuurikävelyä Äänekoskella ja Suolahdessa toteutettiin kevään ja kesän aikana yhteensä 8 kertaa, mukana kävelyillä oli yhteensä 120 kuulijaa.

Äänekosken taidemuseon kokoelmat karttuivat 263 (1 182) teoksen verran, Suolahden kaupungin kokoelma karttui 12 (1) teoksella, Äänekosken kaupungin taidekokoelma karttui 1 (1) teoksella. Joulukuun lopussa Toivo Parantaisen taidemuseosäätön kokoelma (740 teosta) liitettiin lahjoituksena Äänekosken kaupungin kokoelmiin. Teosinventointia jatkettiin ja vientejä sähköiseen kokoelmanhallintajärjestelmään tehtiin 1664 (44) teoksen osalta.

Taidemuseon blogissa julkaistiin 11 (13) kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 6 169 (2 842) kertaa. Taidemuseon facebook-sivuilla vierailleiden määrä oli 1 723 (1 556), sivujen seuraajia 598 (565). Google yritysprofiilin aktivoitumisia (soitto, viesti, reittiohjepyynnö, sivustokäynti, profiilin katselu, haku) taidemuseon sivuilla oli vuoden aikana 1 182. Kaupungin verkkosivujen kautta museon sivustolla vierailtiin 30 235 kertaa ja Visit Jyväskylä Region -sivuston kautta 213 kertaa.

Kulttuurihistoriallisen museon toiminta keskittyi kokoelmien muuttoon, aineiston inventointiin ja tulevan kulttuurihistoriallisen museon suunnitteluun. Vuoden aikana siirrettiin suuret esineet vanhasta varastosta väliaikaiseen kokoelmatilaan, missä niille tehtiin haitallisten mikrobien vastainen käsittely. Esineet vaativat vielä kokonaisvaltaisen puhdistuksen ennen kuin niitä voidaan sijoittaa näyttelyyn tai väliaikaiseen kokoelmatilaan. Vanhassa varastossa ollut pieniesineistö on kokonaisuudessaan siirretty kokoelmanhallintatilaan ja työskentely niiden parissa pääsee käyntiin. Etusija kunnostuksessa annetaan tulevaan perusnäyttelyyn suunnitelluille objekteille.

Kulttuurihistoriallisen museon suunnittelu on jatkunut sisällön tarkentamisella ja tilasuunnittelulla. Näyttelyarkkitehti on suunnitellut näyttelyrakenteita. Näyttelyyn tulevien esineiden valinnassa on jatkettu yhteistyötä alueen muiden museotoimijoiden kanssa. Museorakennuksessa on jatkunut peruskorjaus suunnitelmien mukaisesti.

Kulttuurihistorialliseen kokoelmaan on kirjattu 20 uutta lahjoituserää, joista esineitä oli yhdeksässä lahjoituserässä, valokuvia seitsemässä lahjoituserässä ja arkistoaineistoa seitsemässä lahjoituserässä. Lisäksi otettiin vastaan yksi deponointi tulevaa perusnäyttelyä varten. Kokoelmien digitointi edistyi esinekokoelmien osalta 126 objektilla, valokuvien osalta 1080 digitaalisella/digitoidulla valokuvalla ja arkiston osalta 70 asiakirjalla. Lisäksi annettiin kaksi lyhytaikaista lainaa näyttelykäyttöön.

Hoikkassalin 11 näyttelyssä oli yhteensä 2 020 (1 515) kävijäkirjausta, eli keskimäärin 184 (138) kävijää näyttelyä kohden.

Kulttuuritoimi hallinnoi vuonna puolivuotista Ovi auki taiteelle -hanketta, jonka rahoituksesta 78 prosenttia saatiin Taiteen edistämiskeskukselta. Hankkeeseen palkattiin puoleksi vuodeksi yhteisötaiteilija, joka työskenteli Konginkankaan palvelutalon tiloissa järjestäen ohjelmaa päivittäin palvelutalon asukkailla sekä säännöllisesti myös muille konginkankaalaisille.

Kulttuuritoimi järjesti tapahtumia muissa tiloissa (mm. kirjastot, kaupungintalo, jäähalli, puistot ja muut yleiset alueet, jne.) yhteensä 61 (21) tapahtumaa, joissa oli kävijöitä 8 143 (3 234).

Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista toimintaan järjestettiin varhaiskasvatusikäisille ja koululaisille yhteensä 61 (81) tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 1 567 (2 162) kävijää.

Kulttuurihyvinvointitoimintaa (mm. oviauki taiteelle työpajat, kukkia vanhuksille tapahtuma, kiertueet seniorikeskuksissa ja hopeatanssit) järjestettiin yhteensä 245 (27) kertaa, joihin osallistui 1967 (527) kävijää.

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 64 900 euroa, joista yksityisille taiteen kulttuurin tekijöille 6250 euroa, eri kulttuuriyhdistykselle / harrastusryhmille 44 150 euroa ja yhteistyösopimuksen kautta Keitele-Museo Oy:lle 14 500 euroa.

Kulttuuritoimen toiminta-avustukset

Art Ääne Löytö ry 300 €, Hietaman Nuorisoseuran Näyttämö ry 3 800 €, Kamarikuoro Sonore ry 1 100 €, Keiteleen vesiliikenteen perinneyhdistys ry 2 400 €, Keski-Suomen Kamariooppera La Kala, Pantaide- ja Kulttuuriyhdistys ry 1 100 €, Konginkankaan kotiseutukerho Kömin Kilta ry 1 200 €, Koskelan Viihdelaularit ry 700 €, Kosken Laulu ry 1 400 €, Kosken Taide yhdistys ry 300 €, Kurkiaura ry 350 €, Mieskuoro Metsot ry 1 500 €, Suolahden Kamerateat ry 400 €, Suolahden Karjala-seura ry 200 €, Työväen Sivistysliiton Sisä-Suomen Opintojärjestö ry 600 €, Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry 2 700 €, Äänekosken Harmonikkakerho ry 900 €, Äänekosken Kalevalaiset Naiset ry 200 €, Äänekosken Kamera-seura ry 300 €, Äänekosken Karjala-Seura ry 1 200 €, Äänekosken laitakaupungin musiikkiyhdistys ry 1 500 €, Äänekosken Naiskuoro Äänettäret ry 1 100 €, Äänekosken Rockmusiikin yhdistys, ARMY ry 900 €, Äänekosken Taiteilijaseura ry 1 300 €, Äänekosken teatterin kannatusyhdistys ry 5 000 € ja Ääneseudun Karaokeyhdistys ry 1 000 €

Kulttuuritoimen kohdeavustukset

Äänekosken Yrittäjät ry 1 000 €, Lions Club Sumiainen ry 4 500 €, Äänekosken Karaokeyhdistys ry 500 €, Art Ääne Löytö Ry 400 €, Eeva Riitta Kajanne 300 €, Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry 1 500 €, Ilona Ukkonen 150 €, Äänekosken vapaaseurakunta 500 €, Sari Kaunismieli 800 €, Äänekosken harmonikkakerho 1 200 €, Suolahden kyläyhdistys ry 1 500 €, Anna-Liisa Flikman 170 €, Marie Finne 2 500 €, Emmi-Inkeri Rimpilä 180 €, Petteri Savolainen 100 €, Ville-Veikko Liekkinen 150 €, Äänekosken harmonikkakerho ry 1 000 €, Veeti Tarvainen 500 €, Suolahden Karjalaseura ry 300 €, Piers Bray 200 € ja Suolahden kyläyhdistys ry 200 €

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määriteltyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalvelut tuottaa liikuntapalveluita kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämisestä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikunta-alan yhdistyksille ja yksityishenkilöille.

Liikuntatalo ja Asemakadun koulun liikuntatilat

Liikuntatalolle saatiin takaulko-oven sisäänkäynnille alkuvuodesta esteetön kulku. Liikuntatalo oli lukuvuoden aikana arkipäivisin koululaisten ja erityisryhmien käytössä klo 8-15 välillä. Iltakäyttäjien klo 15 jälkeen varattujen vakiovuorojen määrä oli arkena 1 793, kun koko viikon Liikuntatalon vakiovuorova-
rausten määrä oli 3 199 (2 650). Näistä varauksista oli liikuntasalin käyttöä 1 367 vuoroa ja kuntosalien ryhmäkäyttöä 932 vuoroa. Liikuntasalin ohella muut varattavat tilat olivat painisali, vapaatila, juoksu-suora ja kolme kuntosalia. Erilaisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin Liikuntatalolla yhteensä 51 (44) kappaletta, joista suurin osa oli koripallo-otteluita, mutta joukossa oli myös 9 kappaletta voimannosto-
kilpailuja ja painonnostokilpailuja.

Asemakadun koulun liikuntatilat poistuivat liikuntatilakäytöstä 28.5.2024 alkaen, jonka jälkeen rakennus siirtyi purkukohteeksi. Asemakadulle ehti kertyä alkuvuoden aikana yhteensä 458 (922) vuoroa. Vuorot sijoittuvat sekä päivä- että iltapäivä-aikaan. Asemakadulla pidettiin myös 3 muuta tapahtumaa, mm. nuorten graffititilaisuus. Poistuneita tiloja saatiin osittain korvattua rakentamalla tiloja Suojarinne 8:aan Terapiatalolle. Suojarinteen voimailusali avattiin käyttöön kesäkuussa. Samalla voimailusalilla siirryttiin verkosta ostettaviin kulkuoikeuksiin ja kulku kuntosalille tapahtuu nykyään ovikoodeilla. Syyskuussa saatiin voimailusalin yhteyteen avattua pieni kamppailulajitila, jossa on uusi mattoalusta.

Pankkari

Äänekoski Areena Pankkarille varattujen vakiovuorojen määrä oli 2 244, joista pelkkiä liikuntasalivuoroja oli 1 031, kun vastaava salivuoroluku oli edellisellä vuonna 898. Vuoden 2024 tilastoinnissa myös lämmittelykuntosalin yleisövuoroajat on merkitty käyttövuoroiksi. Erilaisia otteluita ja muita tapahtumia järjestettiin 59 (86). Suurin tapahtuma olivat toukokuussa pidetyt 2-päiväiset Bio- ja juustotalousmessut ja toiseksi suurimmat Jehovien syyskuussa pitämä 1-päiväinen aluekonventti. Pääosa tapahtumista oli koripallo-otteluita tai salibandyotteluita. Pankkarilla pidettiin myös kesäkuussa junioreiden 3-päiväinen koripalloseurue. Pankkarilla aloitti kesän aikana uusi keilahalliyrittäjä vuokratiloissa.

Uimahalli VesiVelho ja Suolahden uimahalli

VesiVelhon kävijämäärä kasvoi edellisvuodesta, uimareita kävi kaikkiaan 60 226 (53 589). Lukua selittää osin se, että Suolahden uimahalli sulkeutui peruskorjausremontin ajaksi 25.11.2024 alkaen. VesiVelhon uimakoulutoiminta sisälsi esikoululaisten, koululaisten ja muiden ryhmäläisten käyntejä yhteensä 5 539 (4 893). Erillistapahtumia oli VesiVelhossa kauden aikana kuusi (kuutamouinnit, vesijumpparalli, vesisankarit -tapahtuma koululaisille, Tapanin uinti ja tanssit, uuden vuoden yöuinti).

Suolahden uimahallissa oli ennen peruskorjausremontin alkua 31 765 (32 119) kävijää. Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 5 511 (4 369). Suolahdessa pyrittiin syksyn aikana tiivistämään sekä oman kunnan Suolahden uimahallia käyttävien esikoululaisten ja koululaisten että lähikunnista tulevien koululaisten uintikertoja kevään ruuhkaa ennakkoiden ja linja-autokuljetustarpeen vähentämiseksi. Suolahden uimahallin käyttöä rajoitti ajoittain ilmastointikoneiden toimimattomuus, jonka vuoksi hallia jouduttiin kevätkauden aikana pitämään kiinni yhteensä 3 kertaa. Erillistapahtumia oli

Suolahden uimahallissa kuusi, joista Halloween-kävelytapahtumaan liittyvä Halloween-yöuinti-illassa oli yli 100 osallistujaa (muuta olivat turvesaunavuorot, Naisten Päivän uintitapahtuma, vesijumpparalli).

Seniorikortteja myytiin yli 65-vuotiaille yhteensä 827 (757) kappaletta. Juniorikortteja myytiin 162 (180).

Suolahden uimahallin kuntosali siirrettiin Alkulan vanhaan päiväkotiin väistötiloihin marraskuun loppussa ja avattiin yleisölle uudessa paikassa 29.11.2024. Samalla kuntosalilla siirryttiin verkosta ostettaviin kulkuoikeuksiin, jotka toimivat ovikoodeilla.

Liikuntapuisto

Uimahallien ohella Liikuntapuisto on yksi Äänekosken käytetyimpiä liikuntapaikkoja. Liikuntapuiston ulkoliikuntatiloihin varattiin vuoden aikana yhteensä 1 699 (1 397) vuoroa, joista erilaisia ottelutapahtumia ja muita kilpailuja oli 142 (143). Ei liikuntaan liittyviä tapahtumia oli 3 (5). Eniten oli juniorijalkapallon vakiovuorovaroja. Suurimmat tapahtumat olivat maaliskuiset SM-hiihtokilpailut ja kesäkuinen juniorijalkapallon Lattiapinnoiteturnaus. Molemmat tapahtumat olivat 2-päiväisiä. Muita tapahtumia olivat vuosittainen koiranäyttely, yleisurheilun ÄänekoskiGamesit ja frisbeegolfkilpailut, kansallispukuhiihtokauden valtakunnalliset avajaiset, asukasyhdistyksen ulkoilutapahtumat, palomiesten 2-päiväiset SM-hiihdot.

Liikuntapuiston hiihtoladut, frisbeegolfrata, tekojää ja yleisluistelualue olivat kuntalaisten vapaassa käytössä. Myös yleisurheilukenttää, stadionnurmea ja tekonurmea pystyi käyttämään vapaasti varattujen vakiovuorojen lomassa tilan aukioloaikoina. Liikuntapuistossa on myös suosittu laavu ja pulkkamäki kuntalaisten käytössä.

Liikuntapuiston hiihtokauden pituus oli 176 vrk, ensilumenlatu avattiin 9.11.2023 ja kevätkaudella latuja kunnostettiin viimeisen kerran 2.5.2024. Kausikortteja myytiin 163 (197) ja päivälippuja 41 (82). Ensilumenladun talkootunteja kertyi noin 900 (240). Syksyllä 2023 lumetusta oli tehty maaliskuun 2024 SM-hiihtojenkin tarpeiksi, mutta tykitystä jouduttiin silti hieman lisäämään normaalitalveen verrattuna. Kauden 2024-2025 hiihtokausi päästiin ensilumenladulla aloittamaan 8.11.2024. Ensilumenlatu kaudelle 2024-2025 tehtiin sovitusti paria edellistä vuotta lyhyempänä: aluksi sadekelissä tehtiin vajaa kilometri säilölumella. Kun ensilumenlatu avattiin yleisölle 16.12.2024 maksuttomaan käyttöön, pituutta oli lumetuksen jälkeen 2,4 km.

Tekojääkausi 2023-2024 oli pituudeltaan 116 (120) vuorokautta ajalla 23.11.2023 – 17.3.2024. Syksyllä 2024 tekojää saatiin käyttöön 4.12.2024.

Edelliskevään tapaan, nurmikenttien käyttöönottoa viivästytti huhtitoukokuinen takatalvi. Tekonurmi-kausi ehti kuitenkin lauhan syksyn vuoksi olla käytössä 208 (201) vuorokautta ajalla 22.4.2024 – 15.11.2024. Liikuntapuiston stadionin luonnonnurmen käyttökautta lyhensi sateinen syyskausi, stadionnurmikauden pituus oli 130 (147) vuorokautta ajalla 24.5. – 30.9.2024.

Yleisurheilustadionin vuonna 2022 uusittu juoksurata sulaa keväisin nopeasti ja se läpäisee myös tehokkaasti syksyn sateet. Tämä on lisännyt radan käytettävyyttä ja käyttömukavuutta molemmista päistä yleisurheilukautta. Juoksu mahdollistuu huhtikuusta marraskuuhun, jollei maassa ole pakkaslunta.

Liikuntapuiston hiekkatekonurminen tenniskenttä oli käytössä 211 vuorokautta ajalla 15.4. – 11.11.2024.

Ylipainehalli

Ylipainehallin varattujen vuorojen määrä oli 1 870 (1 754), joista erilaisia otteluita ja turnauksia oli 33 (72) ja harjoitusotteluita saman verran. Hallin käyttäjissä oli myös 13 (20) ulkopaikkakuntalaista seura, jotka olivat varanneet 167 vuoroa.

Muut liikuntapaikat

Liikuntapalveluiden toimesta hoidettiin hiihtolatuja ja luistelualueita keskustaajamissa (4) ostopalveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin yhdistysten, yritysten ja yksityisten henkilöiden palveluita.

Konginkankaan kuntosalin sekä Sumiaisten kunto- ja voimailusalin määräaikaishuolloista vastaavat kaupungin liikuntavahtimestarit apunaan Äänekosken Kiinteistöhoito Oy. Näissä saleissa siirryttiin verkosta ostettaviin kulkuoikeuksiin kesäkuussa. Salien ovet toimivat nykyään ovikoodeilla.

Äänemäen laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry. Kausi 2023-2024 alkoi 16.12.2023, kausi päättyi 14.4.2024. Kausikortteja myytiin 307 (294). Päivilippuja myytiin 75. Koululaisryhmiä kävi 16 (20) kpl ja harrastamisen Suomenmallin kerhoja järjestettiin 8 kpl. Freestylekisoihin osallistui 50 kilpailijaa. Talkootunteja kertyi 2 105 (2 050). Kausi 2024-2025 päästiin käynnistämään 28.12.2024.

Äänekosken jäähallia ylläpitää Proavera Oy. Proavera Oy:lle maksettiin koululaisten ja kuntalaisten avoimista jäävuoroista 182 000 euroa.

Erityisryhmien liikunta

Erityisryhmien liikuntaryhmät ovat tarkoitettut pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ja toimintakyvyltään heikentyneille ikäihmisille, ellei toisin mainita. Erityisliikunnan ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 31 (32), kesäkaudella 13 (16) ja syyskaudella 28 (31) ja niissä toteutettiin yhteensä 951 liikuntatuokiota. Kävijöitä oli eri ryhmissä 842 ja heidän käynneistään kertyi yhteensä 7 365 (9 144) käyntikertaa. Kevätkauden ajan ohjaajaresursseissa oli pitkään vajuusta, minkä vuoksi kaikkia suunniteltuja ryhmäkertoja ei pystytty toteuttamaan. Ryhmiä toimi Äänekosken, Suolahden, Sumiaisten ja Konginkankaan taajamissa.

Erityisliikunnan kuntosaliryhmiä oli 47 (45) ja kuntosaliryhmiin osallistujia 370. Heille kertyi kuntosalikäyntikertoja 3339. Erityisliikunnan muiden ryhmien määrä (esim. ulkoiluryhmät, tasapainoryhmä, toiminnallinen venyttely, lavis) oli 28 (34), osallistujia niissä oli 472 ja käyntikertoja 4 026. Liikuntalähetteen kautta ohjattujen henkilöiden määrä oli 158 (148). Liikuntalähetteen kautta tulee aiempaa heikkokuntoisempaa väkeä kuntosaliohjaukseen.

Keväällä 2024 pidettiin vertaisohjaajien koulutustilaisuus. Erityisliikunnan vertaisohjaajien määrä kaudella 2024 oli 15 (9) ja heidän vetämien ryhmien määrä 5 (5). Vertaisohjaajia oli Äänekosken, Suolahden, Sumiaisten ja Konginkankaan kuntosaleilla. Lisäksi toiminnassa on kaksi iäkkäiden ympäri vuoden toimintaa omatoimilentopalloryhmää.

Ulkoiluystäviä oli toiminnassa mukana 22, heistä 8 saatiin rekrytoitua syksyn koulutuksessa. Koiraulkoiluystäviä oli loppuvuodesta mukana 11, joista 7 lähti toimintaan mukaan syksyn koulutuksesta. Ulkoilu- ja koiraulkoiluystävätoiminta toteutetaan sekä laitoksien asukkaille että yksityisille asiakkaille yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Toimintaa oli Äänekosken, Konginkankaan ja Sumiaisten taajamissa.

Ikäinstituutin Tossut ja Tassut -ulkoiluystävä -hankkeeseen osallistuminen poiki paikallistoimintaan kunniamaininnan henkilö- ja koira -parivaljakolle ja ulkoilutettavalle. Kaupungin toiminnasta kertovat

some-sivustot olivat liikuntapalveluiden klikatuimmat sivut. Erityisryhmien liikunnanohjaaja toimii Äänekosken toiminnan koordinoivana elimenä. Kaudella 2024 Tossut ja Tassut -toimintaan saatiin yksi aktiivihenkilö avuksi kouluttaja- ja kehittämistehtäviin.

Erityisryhmät osallistuivat Ikäinstituutin Ikiliikkujaverkostoon. Hyvinvointialueen kanssa tehtiin yhteistyötä muun muassa osallistumalla maakunnallisiin liikuntaneuvonnan kehittämisverkostopalaveriin ja -tapaamisiin ja olemalla lähes päivittäin yhteydessä liikuntalähetteidensä kautta tuleviin asiakkaisiin. Kysyntä ulkoiluystävällisyyden välittämiseen on lisääntynyt tiivistyneen yhteistyön myötä, mutta myös kysyntä on lisääntynyt.

Terveysliikuntaprojekti

Terveysliikuntaprojektin tavoitteena oli saada liikkumattomia kuntalaisia liikkeelle keinona yksilöllinen liikuntaneuvonta ja liikunnallinen pienryhmätoiminta. Kohderyhmänä olivat liian vähän terveystensä kannalta liikkuvat, joille on kertynyt myös terveyden kannalta muita riskitekijöitä (ylipainoiset, esi-diabetesta ja diabetesta sairastavat, mielenterveyshenkilöt).

Päättäneen Äänekoski liikkeessä -hankkeen kolmannen hankevuoden yksilöliikuntaneuvonta- asiakkaiden aikuisten määrä oli 63 (63) ja 12-19-vuotiaiden SporttiPT-asiakkaiden määrä 16 (39). Liikuntaneuvoja tapasi heidät puolen vuoden jakson aikana 3-5 kertaa. Yksilö- tai pientapaamiskäyntejä kertyi 108 (108). Liikuntaneuvontaan tultiin liikuntalähetteellä (hyvinvointialue) tai sidosryhmäkumppaneiden (koulut, oppilaitokset, nuorisotoimen Etsivä nuorisotyö, Mehiläisen työterveys, Ilona ry) yhteydenottojen kautta tai asiakkaiden itsensä hakeutumana. Nuorten SporttiPT-toimintaan nuori tuli usein kaverin kanssa.

Matalan kynnyksen liikuntaryhmiä toteutettiin 25 ja erilaisia tapahtumia 6. Osallistujia ryhmissä ja tapahtumissa oli 365 (494), käyntikertoja 1 460 (2 466). Hankkeella ei ollut päätoimista työntekijää maaliskuuhun. Aukkoa paikkaamaan hankittiin TervePäivä digitaalinen elintapaohjaus -verkkoneuvontapalvelu, jonka kautta asiakas saattoi toteuttaa oman muutoksensa alkuun joko ohjaajamme tukena tai alkumittausten jälkeen pelkän verkko-ohjauksen kautta maksuttomasti. Ohjauksen kesto oli 6 kk. TervePäivää käytti hyväkseen 28 asiakasta.

Yhdistysten ja yhteisöjen tukeminen

Liikuntapalvelut myönsi liikunta-alan yhdistyksille ja yksityishenkilöille toiminta- ja kohdeavustuksia yhteensä 75 566 euroa.

Liikuntatoimen toiminta-avustukset

Ala-Keiteleen Kennelkerho ry 1 000 €, Ala-Keiteleen Pursiseura ry 900 €, Farnia Vaulting ry 500 €, Häränvirran Talviuimarit ry 300 €, Keski-Suomen Kuntoseura Homenokat ry 300 €, Koiviston Kipinä ry 4 000 €, Rasti E4 ry 1 000 €, Sulkapalloseura Kosken Sulka ry 100 €, Sumiaisten Kunto ry 3 800 €, Voimistelu- ja urheiluseura Parantalan Pyrkivä ry 300 €, Voimistelu- ja urheiluseura Urho ry 7 700 €, Äänekosken Huima ry 9 300 €, Äänekosken Moottorikerho ry 800 €, Äänekosken Tennisseura ry 1 000 €, Äänekosken Tärppi ry 300 €, Äänekosken Urheilijat ry 6 000 € ja Äänekosken Urheiluautoilijat ry 800 €

Liikuntatoimen kohdeavustukset

Äänekosken asukas yhdistys ry 300 €, Rasti E4 1 500 €, Suolahden osakaskunta 1 500 €, Sisä-Suomen Tikka ry 300 €, Sumiaisten kunto 600 €, Äänekosken urheilijat ry 2 000 €, Aapo Nieminen 300 €, Sisä-Suomen Tikka ry 300 €, Aaron Hänninen 500 €, Urho edustuskiekko ry 539 €, Voimistelu- ja urheiluseura Urho ry 8 992 €, Äänekosken tennisseura ry 469 €, Urho edustuskiekko ry 1 530 €, Voimistelu- ja urheiluseura Urho ry 1 486 €, Äänekosken Huima ry 2 826 €, Äänekosken urheilijat ry 1 157 €, Farnia

Vaulting ry 182 €, Voimistelu- ja urheiluseura Urho ry 2 818 €, Äänekosken Huima ry 5 401 € ja Äänekosken Urheilijat ry 1 583 €

Musiikkiopisto

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen ja kaikkien opetusmuotojen vuoden 2024 oppilasmäärien keskiarvo oli 380,5 (v. 2023/ 375) oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli ka 232 (227), Laukaassa 86,5 (87), Hankasalmen 10 (11) Konnevedellä 5,5 (10) ja Uuraisilla 32 (32). Toimialueen ulkopuolelta oli yksi oppilas kevätlukukaudella. Perus- ja syventävien opintojen koko vuoden toteutunut oppilasmäärän keskiarvo oli 240,5 (250) paikkaa. Perustasolla opiskeli keskimäärin 230 (224) oppilasta ja syventävissä opinnoissa 25 (25) oppilasta. Varhaisiän musiikkikasvatukseen arvioitu 95 oppilaan keskiarvo toteutui 98 (2023/96) oppilaalla. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta sekä siihen valmentavaa opetusta annettiin yhteensä 12 812 (2023 /12 809) tuntia.

Vuoden 2024 talousarvio alittui henkilöstömenoihin; perus- ja syventävien yksilöopetuksessa arvioitu oppilaspaikkamäärä 254 oppilasta ei toteutunut sen sijaan instrumenttien ryhmäopetuksessa oli ennakoitua enemmän oppilaita. Myös yhden vakituisen opettajan perhevapaa ja sen edulliset sijaisjärjestelyt toivat säästöä palkkausmenoihin syyskaudella. Toimintatuotot jäivät vajaaksi Hankasalmen ja Konneveden vähentyneen oppilasmäärän ja perusopetuksen toteutumattoman paikkamäärän vuoksi. Varhaisiän musiikkikasvatukseen osalta henkilöstömenoihin varattu määräraha alittui hiukan, koska muutama opetusryhmä jäi toteutumatta.

Vuoden 2024 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytysmenot) olivat yhteensä 1 095 380 € (2023/ 1 086 730 €). Äänekosken kaupungin maksuosuus perus- ja syventävän opetuksen oppilaspaikoista oli 164 052 € (163 300 €) ja muiden kuntien osuus 104 160 € (112 125 €). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 21 450 € (2023/ 22 380 €) ja muiden kuntien osuus 7 950 € (7 669 €). Kuntaosuus perus- ja syventävässä opetuksessa oli 1 120 €/oppilas (1 150 €) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 300 €/oppilas (313 €).

Vuodelle 2024 vahvistettu taiteen perusopetuksen tuntiperusteinen yksikköhinta oli 89,34 euroa/ opetustunti. AKMO:n valtionosuuteen oikeuttava vahvistettu opetustuntimäärä oli 12 729 tuntia, minkä perusteella musiikkiopiston sai valtionosuutta 648 209 € (633 625 €). Uuden opetussuunnitelman mukaisen perusopintojen todistuksen sai peräti 32 oppilasta (23) ja musiikin laajan oppimäärän päättötodistus annettiin 11 oppilaalle (7).

Vuoden 2024 aikana musiikkiopiston opettajat ja oppilaat osallistuivat lähes 100 omaan tai muiden järjestämään tapahtumaan, joiden kautta tavoitettiin hiukan yli 7 100 kuulijaa.

Helmikuun 16. päivänä pidettiin rakenteilla olevan Koulunmäen C -rakennuksen peruskiven muuraustilaisuus, jossa AKMO:n valikoitu puhallinryhmä esitti Kalle Santasen juuri tätä tilaisuutta varten säveltämän fanfaarin. Tunnelma oli korkealla- onhan uusia toimitiloja kaivattu jo useampi vuosikymmen.

Musiikkiopiston perinteinen soiva viikko toteutettiin jälleen sekä keväällä että syksyllä; kevätkaudella vierailtiin mm. toimialueen kouluissa sekä kirjastoissa. AKMO:n opebändi ja instrumenttioppilaat viihdyttivät pieniä musamajalaisia kuulijoita ”Sirkuselämää”-teemalla; nähtiinpä jopa kuviomarssia yhdessä isojen ja pienten puhaltajien esittämänä. Muista kevään tapahtumista mainittakoon mm. Akmo Sinfonietan ”Oopperaa & musikaalia” -konsertti, Visertäjä -kuorolaisten esiintyminen yhtenäiskoulun C -rakennuksen harjannostajaisissa sekä Nuori kulttuuri on air -lifestriimaus, jossa AKMO:n valikoitu oppilasryhmä esitti kappaleen ”Vidda”.

Syksyllä konserttitoiminta alkoi Anu Honkalan ja Sanna Kirveen johdolla lapsiperheille suunnatulla vauvojen iltasoitolla Äänekosken Kulttuurikeskus Painotalolla. Soivalla viikolla musamajalaiset ja valmentavat musapajaryhmät esiintyivät Painotalon Mikkosalissa Sammakkosvengi-tapahtumassa. Ko. viikolla

oli myös Annikka Wahrmann -opekonsertti, joka toteutettiin ensi kertaa yhdessä opettajien, oppilaiden ja A. Wahrmann -stipendin saajien kanssa. Loppuvuoden aikana isompia konsertteja olivat mm. Äänekoskella Kulttuurikeskus Painotalolla esitetty ”AKMO:n klassinen kattaus”, jossa eri soitinryhmät esiintyivät klassisella ohjelmistolla sekä ”Sävelten taikaa” barokkimusiikin konsertti Laukaan kirkossa. Varhaisiän musiikkikasvatuksen lukukausi päättyi suuren suosion saaneeseen ”Musamajan soivaan joulupolkuun”, jossa VPK:n talon sokkeloihin oli rakennettu jouluaiheisia soivia musiikkipisteitä.

2.1.8 Kaupunkirakennelautakunta

Toiminta-ajatus

Kaupunkirakennelautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Kaupunkirakennelautakunnan ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia ja kasvatusta tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan toimialan prosessien ymmärtämiseen, oppimiseen ja käyttöönottoon sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurannan kouluttautumiseen.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakennelautakunta (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	9 914	9 825	0	9 825	10 089	264	0
Toimintamenot	-19 266	-18 156	-667	-18 823	-18 694	129	0
Toimintakate (netto)	-9 352	-8 331	-667	-8 998	-8 605	393	0

Kaupunkirakennelautakunnan vuoden 2024 alkuperäisen talousarvion toimintamenoihin varatut määrät olivat 18,2 milj. euroa ja toimintatuloja arvioitiin kertyvän 9,8 milj. euroa, toimintakate oli 8,3 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi kaupunkirakennepalveluiden vastuualueelle 9.9.2024 § 43 Asemakadun koulun purkamiseen 592 000 euron lisämäärärahan ja 75 000 euron lisämäärärahan Valintatalon purkamiseen. Myönnetty lisämääräraha oli yhteensä 667 000 euroa.

Kaupunkirakennelautakunnan muutetun talousarvion toimintakate oli 9,0 milj. euroa ja se toteutui 0,4 milj. euroa ylijäämäisenä. Toiminta toteutui muutetun talousarvion mukaisesti.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimiala-, vastuualuejohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty Äänekosken

kaupungin henkilöstöä koskevissa määräyksissä ja ohjeissa sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä lisäksi erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on raportoitu säännöllisesti. Poikkeamien havaitsemiseksi on toimialan kokouksia pidetty säännöllisesti ja niistä on laadittu tarpeelliset pöytäkirjat. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n välistä sopimukseen perustuvaa toimintaa on johdettu strategisen kumppanuuden kautta sovittujen johtamisjärjestelmien kautta. Kumppanuuden toteutumista seurataan kaupungin ja yhtiön yhteisessä johtoryhmässä.

Lautakunta seuraa talouden toteutumista kolme kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydetty selvitukset vuosittain myös kaupungin hallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Investointien toteutumista selvitetään kaupunginhallitukselle säännöllisesti.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2024 aikana.

Uusia toimialan prosesseja ei kuvattu vuoden 2024 aikana. Toimialan prosesseja on kuvattu yhteensä 27 kpl:ta. Sisäisten riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tulokortteihin laadittujen tavoitteiden toteutumista on seurattu toimialan kokouksissa.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2024:

- Toimiala on suorittanut henkilöstön kehityskeskustelut
- Sisäisen valvonnan lomake ja riskikartoitus on päivitetty
- Toimialan valmiussuunnitelmaa päivitetty
- Toimiala on kokoontunut vastuualueittain kokouksissa, yhteisissä kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa
- Kaupunkirakennepalvelut on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista sekä budjetoinnista keskushallinnolle ja kaupungin hallitukselle
- Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennuksen osalta on laadittu omat seurantamenettelyt
- Toimialan talouden toteutumista seurataan Power Bi-järjestelmässä

Kaupunkirakennelautakunnan päätöksistä yhdestä päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuteen valitettiin hulevesimaksusta. Valitus koski lautakunnan tekemää päätöstä (3.10.2024 § 70), jossa oikaisuvaatimus kaupunkirakennelautakunnan päätökseen (15.8.2024 § 51) hylättiin.

2.1.8.1 Kaupunkirakennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimitilojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön turvalliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen, uimarantojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000710 Kaupunkirakennepalvelut (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	6 849	6 742	0	6 742	7 019	278	4,1 %
Toimintamenot	-16 647	-15 498	-667	-16 165	-16 091	74	-0,5 %
Toimintakate (netto)	-9 799	-8 756	-667	-9 423	-9 072	351	-3,7 %

Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2024 käyttötalous toteutui muutettuun talousarvoon nähden 0,4 milj. euroa ylijäämäisenä. Vuoden 2024 aikana purettiin kolme rakennusta, Asemakadun koulu, Liikeraennus Kauppakatu 4 sekä Suolahden entinen palvelukeskus osoitteessa Suojarinne 21. Rakennusten purkukustannukset kohdistuvat käyttötalouteen. Suolahden entisen palvelukeskuksen purkukustannuksiin tehtiin 370 000 euroa varaus vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Vuonna 2024 varauksista käytettiin 217 700 euroa. Jäljelle jäävä osa varauksesta käytetään kohteen lopputöihin vuonna 2025.

Toimialan ja Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n väliseen sopimukseen kohdistui vuodelle 2024 noin 300 000 euron säästötavoite, joka toteutui suunnitelman mukaisesti. Säästötavoitteet kohdistuivat kaikkiin sopimuksen osakokonaisuuksiin muun muassa puhtauspalveluihin, alueiden kunnossapitoon sekä kiinteistöhoitoon.

Vastuualuetta kehitettiin tulokorteissa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Haasteina toimialalla ovat mm. ikääntyvä rakennuskanta, katuverkon korjausvelka, sote-kiinteistöjen omistamiseen liittyvät ratkaisut ja laajentuva katu- ja infraverkosto. Kaupungin omistukseen siirtyivät katuosuudet Hirvimäen alueelta sekä Äänekosken tieltä Suolahdesta.

Merkittävät investointikohteet on suunniteltu erillisinä kohteina ja kohteilla on oma kustannusarvio sekä arvioitu toteutusvuosi tai vuodet. Kokonais- kustannusarvio on merkittävän investointikohteen sitova taso. Lisäksi talousarviossa on koottu yhteen pieniä investointikohteita (nippuja), joille hyväksytään talousarviossa vuosittainen investointimääräraha.

Merkittävät investoinnit 2024

- Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennus: leasing-kohte, hankkeen toteutus on vuosina 2023-2025.
- Koiviston päiväkotit: leasing-kohte, hankkeen toteutus on vuosina 2023-2024.
- Likolahdenkadun peruskorjaus: 1-vaihe sekä uuden jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen.
- Suolahden uimahallin peruskorjaus vuosina 2024-2026
- Äänekosken kaupunginmuseo: ylivuotinen hanke, hankkeen on tarkoitus valmistua 2025.

Talousarviossa vuodelle 2024 oli kaupunkirakennelautakunnan investointeihin varattu määrärahaa (netto) yhteensä 3,0 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi 10.6.2024 § 32 Muhluniemen teiden rakentamiseen 250 000 euroa lisämäärärahan sekä § 33 vaalimainostelineiden hankintaan 30 000 euron lisämäärärahan. Muutetun talousarvion nettomenot olivat 3,3 milj. euroa ja nettomenoista toteutui 2,4 milj. euroa (72,5 %).

2.1.8.2 Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisiä ravitsemussuosituksen mukaisia, korkealaatuisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ruokapalveluja tarjotaan päiväkotien ja koulujen, asiakkaille sekä henkilöstölle.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000750 Ruokapalvelut (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	3 065	3 084	0	3 084	3 070	-14	-0,4 %
Toimintamenot	-2 619	-2 658	0	-2 658	-2 604	55	-2,1 %
Toimintakate (netto)	446	425	0	425	466	41	9,7 %

Ruokapalveluiden toimintakate toteutui 41 200 euroa talousarviota paremmin. Tulot alittuivat 13 600 euroa ja menot alittivat 54 700 eurolla suunnitellun. Menoista henkilöstömenot alittuivat 81 400 eurolla. Palvelujen ostoihin käytettiin 3 000 euroa talousarviota enemmän ja aineet, tarvikkeet ja tarvikkeet ylittivät budjetoidun 17 100 euroa. Muihin toimintakuluihin käytettiin 6 600 euroa talousarviota enemmän.

Monen vuoden kehitystyön sekä keittiöiden keskittämisen ja rakentamisen johdosta keittiöverkko toimii tämän hetken uusimpien toimintamallien mukaisesti. Lisäksi henkilöstö on sitoutunut uudistamaan ja oppimaan ruokapalveluiden tilausjärjestelmää.

Tavoitteena on vieläkin tarkempi ruokatuotannon toteutuminen, eli hävikin minimointi ja tätä kautta kustannusten ja hiilijalanjäljen vähentäminen. Tuotannonohjausjärjestelmää on viety tavoitteen mukaisesti eteenpäin ja ohjelman käytössä ollaan pian 100 % tasolla.

Kaikissa edellä mainituissa asioissa on henkilöstö joutanut ja ottanut kaikki uudet asiat ammatillisesti vastaan.

Lisäksi ruokapalvelut kehittävät toimintaansa systemaattisesti ja ympäristöasiat ovat nousseet teemaksi entistä voimakkaammin. Tähderuoan ja biojätteen seurantaan on kehitetty seurantajärjestelmä, jolla saadaan asiaa näkyvämmäksi. Ruokapalveluiden tähderuokamääriä on saatu tuloksekkaasti pienennettyä mm. edellä mainitulla järjestelmällisellä seurannalla. Lisäarvona näemme ruokapalveluiden yhteistyökumppanit, joita on tällä hetkellä neljä yhteisöä. Yhteistyökumppanit hakevat isoista kouluista linjasotähderuoan jatkokäyttöön vähävaraisille kuntalaisille.

Vuonna 2024 ruokapalvelut hankkivat kolmelle koululle Koulunmäen koululle, Suolahden yhtenäiskoululle ja Lukiolle hävikkiväät yhteistyössä ympäristötoimen kanssa. Tällä tavoittelemme tulevaisuudessa hävikin määrän pienenemistä edelleen.

Lisäksi Sydänmerkkiin liittyviä toimia ja resptiikkaa kehitetään säännönmukaisesti. Sydänmerkki on laatutakuu aterioiden terveellisyydestä asiakkaillemme ja nostaa asiakkaan aterian lisäarvoa.

2.1.9 Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	328	213	0	213	167	-45	-21,3 %
Toimintamenot	-732	-806	0	-806	-761	45	-5,6 %
Toimintakate (netto)	-403	-593	0	-593	-594	0	0,0 %

Ympäristölautakunnan perustehtävänä on huolehtia lautakunnan alaisista lupa-, valvonta- ja seuranta-tehtävistä sekä rakentamisen ja ympäristönsuojelun hallinnosta- ohjauksesta ja neuvonnasta. Perustehtävästä aiheutuvien kustannusten osuus lautakunnan talousarviossa on pieni. Ylikunnallisesti hoidetut tehtävät eli ympäristöterveydenhuolto (Jyväskylä) ja maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut (Saarijärvi) muodostavat huomattavan osan kustannuksista.

Ympäristölautakunnan talousarviossa toimintatuloihin oli budjetoitu 213 000 euroa ja toimintamenoihin 806 000 euroa ja toimintakate on 594 000 euroa. Ympäristölautakunnan toimintakatteen toteutuma oli 593 500 euroa vuonna 2024, eli talousarvio toteutui budjetoidun mukaisesti.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana kaupunkirakenne- ja ympäristötoimen selontekoon. Toteutumisarviointi on tehty yhteisesti kaupunkirakenne- ja ympäristötoimella.

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat ympäristö- ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto. Toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvalltaa on vuonna 2024 käytetty hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoriteseurantaa kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta.

2.1.9.1 Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa, sekä luonnonsuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000810 Ympäristövalvonta (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	328	213	0	213	167	-45	-21,3 %
Toimintamenot	-434	-501	0	-501	-429	72	-14,3 %
Toimintakate (netto)	-106	-288	0	-288	-262	27	-9,2 %

Talousarviossa perustehtävien toimintamenoihin varattiin 500 900 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 109 600 euroa, ympäristönsuojelun osuus 130 400 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 10 600 euroa ja rakennusvalvonnan osuus 250 400 euroa. Toimintatuloja arvioitiin kertyvän rakennusvalvonnan osalta 165 400 euroa ja ympäristönsuojelun osalta 47 200 euroa eli yhteensä 212 600 euroa. Talousarviossa toimintakate oli 288 400 euroa.

Perustehtävien toimintamenojen toteuma vuonna 2024 oli 429 100 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 101 700 euroa, ympäristönsuojelun osuus 118 000 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 10 100 euroa ja rakennusvalvonnan osuus 199 300 euroa. Toimintatuloja kertyi rakennusvalvonnalta 122 700 euroa ja ympäristövalvonnalta 44 600 euroa eli yhteensä 167 300 euroa. Perustehtävien osalta toimintakate oli 261 800 euroa, mikä on 26 300 ylijäämäinen.

Merkittävimmät muutokset talousarvion ja toteuman suhteen tuli tulojen suhteen, joissa ei päästy tavoitteisiin mm. rakentamislain voimaantulo vuoden 2025 alussa vaikutti haettujen lupien laatuun

vuonna 2024. Lisäksi rakennusvalvonnan osalta kaikki palkkamenot eivät toteutuneet, joka vähensi kuluja.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomainen myönsi 16 viranhaltijapäätöstä, kaksi ympäristölupapäätöstä, kolme maa-aineslupaa sekä käsitteli neljä rekisteröintiä vuonna 2024. Ympäristönsuojeluviranomaisen tekemistä päätöksistä ei valitettu hallinto-oikeuteen vuonna 2024.

Vuonna 2024 suoritettiin valvontaohjelman mukaisia määräaikaistarkastuksia ympäristöluvallisille kohteille 12 kappaletta. Maa-aineslupien valvontaa suoritettiin seitsemässä maa-ainesluvanvaraisessa kohteessa. Lisäksi suoritettiin muita ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia tarkastuksia noin 52 kohteessa (mm. nitraattiasetuksen mukainen valvonta, roskaantumiset ja öljyvahingot). Näistä kohteista seitsemän on ollut poikkeuksellisen työllistäviä. Ympäristönsuojeluviranomainen on lisäksi osallistunut neljälle ELY-keskuksen valvoman kohteen määräaikaistarkastukselle kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen roolissa.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 397 kappaletta. Uusien omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin kolme, loma-asuntojen lupia kolme sekä maisematyölupia yhdeksän kappaletta. Myönnettyistä omakotitalojen rakennusluvista kaksi sijoittui asemakaava-alueelle ja kaksi asemakaava-alueen ulkopuolelle. Muita päätöksiä käsiteltiin 136 kappaletta. Katselmuksia tehtiin 433 kappaletta. Kaikkien rakennuslupien myönnetty kokonaisala oli yhteensä 10 265 m². Rakentaminen painottui liikerakennuksiin, teollisuusrakennuksiin, laajennuksiin, peruskorjauksiin sekä apurakennusten rakentamiseen. Rakennusvalvonnan myöntämistä luvista ei tehty oikaisuvaatimuksia vuonna 2024. Yhdestä ympäristölautakunnan vuonna 2024 tekemästä rakennettuun ympäristöön liittyvästä päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on kesken hallinto-oikeudessa.

Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024
Lupien määrä (kpl)	409	424	340	264	397
Uusien rakennusten kerrosala (m ²)	14 076	15 349	15 601	72 026	9 689
Uusien rakennusten tilavuus (m ³)	71 269	62 479	95 853	607 095	58 789

2.1.9.2 Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000820 Ympäristöterveydenhuolto (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-250	-245	0	-245	-279	-34	14,1 %
Toimintakate (netto)	-250	-245	0	-245	-279	-34	14,1 %

Ympäristöterveyden ylikunnallinen ostopalvelu on ostettu Jyväskylästä. Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintamenoihin varattiin 245 000 euroa ympäristöterveydenhuollon palveluiden, eläinlääkintäpalveluiden ja valvontaeläinlääkärin osuuteen.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintamenojen toteuma vuonna 2024 oli 279 400 euroa, eli toteuma on 34 400 euroa alijäämäinen. Ylitys johtui mm. keväällä 2024 muuttuneesta lemmikkieläinpäivystyksen kustannuksista sekä terveysvalvonnan yleisten kustannuksien kasvamisesta.

2.1.9.3 Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen (sitova taso)

5000830 Maaseutuasiat (1 000 €)	TP2023	TA2024	Talousarvio- muutokset	TA2024 + muutos	TP2024	Muutos, € TP2024/ TA+muutos2024	Muutos, % TP2024/ TA+muutos2024
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-47	-60	0	-60	-52	8	-12,9 %
Toimintakate (netto)	-47	-60	0	-60	-52	8	-12,9 %

Maatalouselinkeinoasioiden ylikunnallinen ostopalvelu on ostettu Saarijärveltä. Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintamenoihin varattiin 60 000 euroa.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintamenojen laskutukset vuonna 2024 olivat 52 200 euroa, eli toteuma oli 7 800 euroa ylijäämäinen.

2.2 Tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMA

1 000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen 2024	Talousarvio- muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	4 486	843	5 329	5 960	631
Maksutuotot	2 251		2 251	2 099	-153
Tuet ja avustukset	1 847	95	1 941	1 796	-145
Muut toimintatuotot	6 826		6 826	7 650	824
Toimintatuotot yhteensä	15 411	937	16 348	17 505	1 157
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-33 376	-509	-33 885	-33 425	460
Palvelujen ostot	-18 748	-1 142	-19 891	-19 597	293
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 239	-157	-6 396	-6 247	148
Avustukset	-2 844	100	-2 744	-2 531	213
Muut toimintakulut	-3 431	-6	-3 437	-4 578	-1 142
Toimintakulut yhteensä	-64 638	-1 714	-66 352	-66 379	-27
Toimintakate	-49 227	-777	-50 004	-48 874	1 130
Verotuotot	45 975	1 140	47 115	48 126	1 011
Valtionosuudet	10 467	-342	10 125	10 139	14
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	900		900	1 013	113
Muut rahoitustuotot	1 350	200	1 550	1 606	56
Korkokulut	-1 100	100	-1 000	-925	75
Muut rahoituskulut	0		0	-45	-45
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 150	300	1 450	1 649	199
Vuosikate	8 365	321	8 686	11 040	2 354
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 500		-8 500	-8 286	214
Lisäpoistot	0		0	0	0
Arvonalentumiset				-84	-84
Tilikauden tulos	-135	321	186	2 671	2 485
Poistoeron muutos				14	14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-135	321	186	2 685	2 499

2.3 Investointien toteutuminen

2.3.1 Erilliskohteet

INVESTOINNIT 1 000 € ERILLISKOHTEET (sitova taso = kokonaiskustannusarvio)	Kokonais- kustannusarvio	Talousarvio alkuperäinen 2024	Talousarvio- muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2024	Poikkama
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT						
Kotakennäntie, Äki	-150 000	-50 000	0	-50 000	-46 434	-3 566
Koulunmäenkatu, Äki	-400 000	-50 000	0	-50 000	-28 646	-21 354
Likolahdenkatu, Äki	-820 000	-100 000	0	-100 000	-154 068	54 068
Äänekoskentie	-500 000	-60 000	0	-60 000	-30 874	-29 126
Keiteleentie, Sti	-250 000	-20 000	0	-20 000	0	-20 000
Pursikuja, Venekatu	-100 000	-50 000	0	-50 000	-96	-49 904
Konginkankaan kevytliikenneväylä	-570 000	-70 000	0	-70 000	-34 200	-35 800
Muhluniemen alue, Äki	-250 000	0	-250 000	-250 000	-207 680	-42 320
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET						
Rantapuisto, teemapuisto, Äki	-400 000	-30 000	0	-30 000	-60 547	30 547
MUUT MAANRAKENNUSHANKKEET						
Sammutusvesisäiliöt	-300 000	-194 000	0	-194 000	-144 103	-49 897
TALONRAKENNUS						
Museo	-1 250 000	-500 000	0	-500 000	-302 221	-197 779
Museo, tulo	250 000	0	0	0	125 000	-125 000
Uimahalli, Sti	-4 500 000	-450 000	0	-450 000	-344 891	-105 109
IRTAIN OMAISUUS						
Atk-hankinnat, palvelimet yms.	-32 000	-32 000	0	-32 000	0	-32 000
Vaalimainostelineet		0	-30 000	-30 000	-15 890	-14 110
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	250 000	0	0	0	125 000	-125 000
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-9 522 000	-1 606 000	-280 000	-1 886 000	-1 369 651	-516 349
INVESTOINNIT / NETTO	-9 272 000	-1 606 000	-280 000	-1 886 000	-1 244 651	-641 349

2.3.2 Nippukohteet

INVESTOINNIT 1 000 € NIPPUKOHTEET (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2024	Talousarvio- muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2024	Poikkama
IRTAIN OMAISUUS					
Keittökalusteet	-50 000	0	-50 000	-30 748	-19 252
Kameravalvontalaitteistot	-15 000	0	-15 000	-14 056	-944
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT					
Katuvalaistus	-70 000	0	-70 000	-68 541	-1 459
Asfaltoinnit ja päällystekorjaukset	-250 000	0	-250 000	-254 732	4 732
Kevyenliikenteen väylät	-50 000	0	-50 000	-49 191	-809
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET					
Puistot ja yleiset alueet	-80 000	0	-80 000	-55 097	-24 903
Uimarannat ja luontokohteet	-15 000	0	-15 000	-13 104	-1 896
Pankkarin alueen kehittäminen	-20 000	0	-20 000	-11 138	-8 862
Vanhan aseman seutu, Sti	-50 000	0	-50 000	-47 651	-2 350
MUUT MAANRAKENNUSHANKKEET					
Kaupungin valokuituverkko	-50 000	0	-50 000	0	-50 000
Taajamien infrasuunnittelu	-40 000	0	-40 000	-15 714	-24 286
Äänemäki	-240 000	0	-240 000	-240 828	828
Äänemäki, avustus	26 800	0	26 800	26 800	0
Liikuntapaikat	-30 000	0	-30 000	-29 109	-891
Karhunlähteen päiväkodin piha	0	0	0	-19 992	19 992
SATAMAT JA LAITURIT					
Satamat	-80 000	0	-80 000	-18 897	-61 103
TALONRAKENNUS					
Liikuntatalo	-50 000	0	-50 000	0	-50 000
Kiinteistöjen energiatehokkuus	-50 000	0	-50 000	0	-50 000
Muut talonrakennushankkeet	-300 000	0	-300 000	-282 202	-17 798
AINEETTOMAT JA AINEELLISET					
Liittymämaksut	-120 000	0	-120 000	-37 469	-82 531
Maa- ja metsäalueiden osto	-400 000	0	-400 000	-336 409	-63 591
Maa- ja metsäalueiden myynti	100 000	0	100 000	322 873	-222 873
Rakennukset	0	0	0	-159 429	159 429
INVESTOINTITULOT	126 800	0	126 800	349 673	-222 873
INVESTOINTIMENOT	-1 960 000	0	-1 960 000	-1 684 306	-275 694
INVESTOINNIT / NETTO	-1 833 200	0	-1 833 200	-1 334 633	-498 567

2.3.3 Investoinnit yhteensä

INVESTOINNIT 1 000 €	Talousarvio alkuperäinen 2024	Talousarvio- muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä 2024	Poikkama
INVESTOINTITULOT	126 800	0	126 800	474 673	-347 873
INVESTOINTIMENOT	-3 566 000	-280 000	-3 846 000	-3 053 957	-792 043
INVESTOINNIT / NETTO	-3 439 200	-280 000	-3 719 200	-2 579 284	-1 139 916

Investointien osalta toteuma (netto) oli -2,6 milj. euroa, joten talousarvio alittui 1,1 milj. euroa.

Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2024 olivat Suolahden uimahalli (0,3 milj. euroa) ja museo (0,2 milj. euroa). Lisäksi pienempiin talonrakennushankkeisiin käytettiin 0,3 milj. euroa.

Liikenneväyliin investoitiin 0,9 milj. euroa, puistoihin, yleisiin alueisiin 0,2 milj. euroa ja muihin maanrakennushankkeisiin 0,4 milj. euroa. Irtaimistoinvestointeihin käytettiin 0,1 milj. euroa.

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €	Talousarvio alkuperäinen 2024	Talousarvio- muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	8 365	321	8 686	10 956	2 270
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	-3	-3
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 566	-280	-3 846	-3 054	792
Rahoitusosuudet investointeihin	127		127	152	25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot				292	
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 926	41	4 967	8 344	3 377
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	-3	-3
Antolainasaamisten vähennykset	0		0	52	52
Lainakannan muutokset	0				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000		5 000	0	-5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944		-2 944	-2 944	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 900		-6 900	-4 300	2 600
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	366	366
Rahoituksen rahavirta	-4 844	0	-4 844	-6 829	-1 985
Rahavarojen muutos	82	41	123	1 514	1 392

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

Ulkoinen	2024	2023	muutos/eur	muutos/%
Toimintatuotot	14 403 728,77	13 938 012,99	465 716	3,34
Myyntituotot	2 891 867,22	2 059 791,57	832 076	40,40
Maksutuotot	2 071 105,14	1 788 771,19	282 334	15,78
Tuet ja avustukset	1 796 024,60	2 965 487,82	-1 169 463	-39,44
Muut toimintatuotot	7 644 731,81	7 123 962,41	520 769	7,31
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0	0,00
Toimintakulut	-63 277 698,59	-63 959 610,39	681 911,80	-1,07
Henkilöstökulut	-33 425 000,48	-34 689 409,16	1 264 409	-3,64
Palkat ja palkkiot	-26 995 574,65	-27 449 006,16	453 432	-1,65
Henkilösivukulut	-6 429 425,83	-7 240 403,00	810 977	-11,20
Eläkekulut	-5 673 451,90	-6 097 650,19	424 198	-6,96
Muut sivukulut	-755 973,93	-1 142 752,81	386 779	-33,85
Palvelujen ostot	-16 507 913,55	-15 591 931,17	-915 982	5,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 240 806,91	-7 316 275,88	1 075 469	-14,70
Avustukset	-2 530 950,86	-2 725 563,24	194 612	-7,14
Muut toimintakulut	-4 573 026,79	-3 636 430,94	-936 596	25,76
Toimintakate	-48 873 969,82	-50 021 597,40	1 147 628	-2,29
Verotulot	48 126 403,02	45 952 899,48	2 173 504	4,73
Valtionosuudet	10 138 571,00	15 593 603,00	-5 455 032	-34,98
Käyttökate	9 391 004,20	11 524 905,08	-2 133 901	-18,52
Rahoitustuotot ja -kulut	1 649 199,17	2 248 156,45	-598 957	-26,64
Korkotuotot	1 012 623,00	979 167,15	33 456	3,42
Muut rahoitustuotot	1 606 024,40	2 155 453,80	-549 429	-25,49
Korkokulut	-924 749,05	-881 839,50	-42 910	4,87
Muut rahoituskulut	-44 699,18	-4 625,00	-40 074	866,47
Vuosikate	11 040 203,37	13 773 061,53	-2 732 858	-19,84
Poistot ja arvonalentumiset	-8 369 367,62	-9 216 149,11	846 781	-9,19
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 285 635,94	-8 349 840,00	64 204	-0,77
Kertaluonteiset lisäpoistot	0,00	-866 309,11	866 309	-100,00
Arvonalentumiset	-83 731,68	0,00	-83 732	0,00
Tilikauden tulos	2 670 835,75	4 556 912,42	-1 886 077	-41,39
Poistoeron muutos	13 907,53	13 907,53	0	0,00
Poistoeron vähennys (+)	13 907,53	13 907,53	0	0,00
Rahastojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 684 743,28	4 570 819,95	-1 886 077	-41,26
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	22,76	21,79		
Vuosikate/poistot %	133,25	149,44		
Vuosikate eur/asukas	622	766		
Asukasmäärä 31.12.	17742	17971		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

3.2 Rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	11 040 203,37	13 773 061,53
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	131 294,93	-336 631,83
Pakolliset varaukset	-217 700,00	370 000,00
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-3 053 956,61	-6 366 678,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin	151 800,00	92 600,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	291 974,30	237 056,56
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 343 615,99	7 769 407,95
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-2 700,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	51 667,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944 282,00	-2 944 282,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 300 000,00	2 800 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-96 815,34	-756 867,29
Vaihto-omaisuuden muutokset	0,00	0,00
Saamisten muutos	1 604 259,97	1 349 768,85
Korottomien velkojen muutos	-1 141 463,27	-8 545 389,44
Rahoituksen rahavirta	-6 829 333,64	-8 096 769,88
Rahavarojen muutos	1 514 282,35	-327 361,93
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	3 466 712,98	1 952 430,63
Rahavarat 1.1	1 952 430,63	2 279 792,56
Rahavarojen muutos	1 514 282,35	-327 361,93
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	14 884	-3 046
Investointien tulorahoitus, %	380,41	219,52
Pääomamenojen tulorahoitus, %	190,61	149,41
Laskennallinen lainanhoitokate	1,31	1,46
Lainanhoitokate	3,09	3,83
Kassan riittävyys, pv	18,01	9,61
Asukasmäärä 31.12.	17 742	17 971

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

3.3 Tase

	2024	2023		2024	2023
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	155 998 176,40	161 937 623,64	OMA PÄÄOMA	88 428 194,88	85 743 451,60
Aineettomat oikeudet	137 023,21	231 271,00	Peruspääoma	77 999 044,31	77 999 044,31
Aineettomat oikeudet	0,00	13 016,83	Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	25 438,97	42 738,82	Muut omat rahastot	167 360,66	167 360,66
Muut pitkävaikutteiset menot	111 584,24	175 515,35	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 577 046,63	3 006 226,68
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 684 743,28	4 570 819,95
Aineelliset hyödykkeet	117 076 357,85	122 788 858,62	POISTOERO JA VAPAA-		
Maa- ja vesialueet	27 254 601,27	27 303 993,31	EHTOISET VARAUKSET	63 136,63	79 044,16
Rakennukset	72 350 267,84	75 692 877,68	Poistoero	63 136,63	79 044,16
Kiinteä laitteet ja rakenteet	16 197 615,38	16 833 541,81	PAKOLLISET VARAUKSET	2 063 188,00	2 280 888,00
Koneet ja kalusto	694 200,44	877 475,46	Muut pakolliset varaukset	2 063 188,00	2 280 888,00
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	310 292,98	407 108,32
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	418 894,39	1 920 191,83	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Sijoitukset	38 784 795,34	38 917 494,02	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	19 914 563,95	19 998 295,63	Muut toimeksiantojen pääomat	310 292,98	407 108,32
Muut lainasaamiset	18 351 463,34	18 403 130,34			
Muut saamiset	518 768,05	516 068,05			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	73 830 279,58	82 216 024,85
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Pitkäaikainen	36 485 645,31	39 429 927,31
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 479 646,00	39 423 928,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Muut velat	5 999,31	5 999,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 698 915,67	8 788 893,29	Lyhytaikainen	37 344 634,27	42 786 097,54
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 444 282,00	33 744 282,00
Varasatot	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Saadut ennakot	2 400,00	1 200,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Ostovelat	3 566 515,49	4 359 057,86
			Muut velat	612 703,94	603 856,13
Saamiset	5 232 202,69	6 836 462,66	Siirtovelat	3 718 732,84	4 077 701,55
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	164 695 092,07	170 726 516,93
Myyntisaamiset	0,00	0,00			
Lainasaamiset	0,00	0,00	Taseen tunnusluvut		
Muut saamiset	0,00	0,00	Omavaraisuusaste %	54,98	51,61
Lyhytaikaiset saamiset	5 232 202,69	6 836 462,66	Suhteellinen velkaantuneisuus %	101,60	108,92
Myyntisaamiset	2 355 683,67	3 195 116,74	Kertynyt yli-/alijäämä eur	10 261 789,91	7 577 046,63
Lainasaamiset	163 404,69	233 200,49	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	578,39	421,63
Muut saamiset	1 505 114,33	1 643 145,43	Lainakanta 31.12. eur	65 923 928,00	73 168 210,00
Siirtosaamiset	1 208 000,00	1 765 000,00	Lainakanta 31.12. eur/asukas	3 715,70	4 071,46
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00	Lainasaamiset 31.12. eur	18 351 463,34	18 403 130,34
			Lainat ja vuokravastuut eur	124 831 550,23	122 506 680,41
Rahat ja pankkisaamiset	3 466 712,98	1 952 430,63	Lainat ja vuokravastuut eur / as.	7 035,93	6 816,91
			Asukasmäärä 31.12	17742	17971
VASTAAVAA YHTEENSÄ	164 697 092,07	170 726 516,93			

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötulosta tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

3.4 Konsernilaskelmat

3.4.1 Konsernituloslaskelma

Ulkoinen	2024	2023	muutos/eur	muutos/%
Toimintatuotot	48 222 500,83	46 960 219,47	1 262 281	2,69
Toimintakulut	-96 879 260,42	-94 160 128,10	-2 719 132	2,89
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	-5 153,18	32 085,17	-37 238	-116,06
Toimintakate	-48 661 912,77	-47 167 823,46	-1 494 089	3,17
Verotulot	48 126 403,02	45 952 899,48	2 173 504	4,73
Valtionosuudet	18 125 296,67	23 202 979,69	-5 077 683	-21,88
Käyttökate	17 589 786,92	21 988 055,71	-4 398 269	-20,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 334 006,04	-2 090 390,70	-243 615	11,65
Korkotuotot	572 323,48	169 237,03	403 086	238,18
Muut rahoitustuotot	542 596,00	454 070,96	88 525	19,50
Korkokulut	-3 349 324,06	-2 611 293,80	-738 030	28,26
Muut rahoituskulut	-99 601,46	-102 404,89	2 803	-2,74
Vuosikate	15 255 780,88	19 897 665,01	-4 641 884	-23,33
Poistot ja arvonalentumiset	-14 875 808,22	-15 431 051,47	555 243	-3,60
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 790 411,37	-14 564 062,50	-226 349	1,55
Kertaluonteiset lisäpoistot		-866 309,11	866 309	
Satunnaiset erät	16,71	-679,86	697	
Arvonalentumiset	-85 413,56	0,00	0	
Tilikauden tulos	379 972,66	4 466 613,54	-4 086 641	-91,49
Tilinpäätössiirrot	2 371,68	-2 375,31	4 747	-199,85
Laskennalliset verot	356 000,00	-150 000,00	506 000	-337,33
Vähemmistöosuudet	19 486,31	1 660,93	17 825	9,32
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	757 830,65	4 315 899,16	-3 558 069	-82,44
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2024	2023		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	49,78	49,87		
Vuosikate/poistot %	103,15	136,62		
Vuosikate eur/asukas	860	1107		
Asukasmäärä 31.12.	17742	17971		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

3.4.2 Konsernirahoituslaskelma

Ulkoinen	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 172 049,20	19 897 665,01
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	356 000,00	-150 000,00
Tulorahoituksen korjaukset	-91 520,21	10 466,04
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-8 701 091,34	-14 614 133,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin	405 790,67	92 600,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	366 124,96	236 376,70
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 507 353,28	5 472 973,90
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-2 700,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 248 686,84	8 267 070,53
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 064 617,86	-13 600 681,19
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 855 000,00	-1 315 000,00
Oman pääoman muutokset	-2 378,95	33 096,96
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-550 088,63	-137 489,36
Vaihto-omaisuuden muutokset	-108 279,39	42 688,37
Saamisten muutos	2 191 657,83	8 449 796,26
Korottomien velkojen muutos	-5 515 625,67	-12 346 227,36
Rahoituksen rahavirta	-7 658 345,83	-10 606 745,79
Rahavarojen muutos	-150 992,55	-5 133 771,89
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	13 819 294,85	13 997 418,76
Rahavarat 1.1	13 970 287,40	19 131 190,65
Rahavarojen muutos	-150 992,55	-5 133 771,89
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	-54 930	-38 133
Investointien tulorahoitus, %	182,90	137,02
Pääomamenojen tulorahoitus, %	105,68	70,75
<i>Lainanhoitokate</i>	2,28	1,42
Laskennallinen lainanhoitokate	0,93	1,15
Kassan riittävyys, pv	24,93	23,68

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä. Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1. Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

3.4.3 Konsernitase

	2024	2023		2024	2023
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	231 534 582,76	238 443 696,52	OMA PÄÄOMA	98 146 138,18	95 568 063,96
Aineettomat oikeudet	1 061 371,82	748 730,75	Peruspääoma	78 020 548,35	77 999 042,84
Aineettomat oikeudet	74 656,51	102 819,76	Muu oma pääoma	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	970 693,23	629 888,91	Arvonkorotusrahasto	1 076 644,63	1 077 663,23
Ennakkomaksut	16 022,08	16 022,08	Muut omat rahastot	2 949 923,05	2 962 661,35
Aineelliset hyödykkeet	214 413 080,97	221 786 346,59	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	213 009,03	213 009,03
Maa- ja vesialueet	28 918 296,34	28 967 688,38	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	15 128 182,47	8 999 788,35
Rakennukset	122 401 610,12	126 119 734,43	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	757 830,65	4 315 899,16
Kiinteä laitteet ja rakenteet	56 239 787,79	56 375 873,08	VÄHEMMISTÖOSUUDET	825 748,26	850 173,80
Koneet ja kalusto	5 553 763,80	4 880 184,72	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSE	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	250 208,93	233 821,12	Poistoero		
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	1 049 413,99	5 209 044,86	Vapaaehtoiset varaukset		
Sijoitukset	16 060 129,97	15 908 619,18	PAKOLLISET VARAUKSET	2 063 188,00	3 946 439,14
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.y	1 955 382,83	1 946 337,21	Muut pakolliset varaukset	2 063 188,00	3 946 439,14
Muut osakkeet ja osuudet	14 034 134,03	13 889 283,56	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	986 798,15	1 724 200,57
Muut lainasaamiset	0,00	0,00	Valtion toimeksiannot	676 505,17	1 317 092,25
Muut saamiset	70 613,11	72 998,41	Lahjoitusrahastojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	355 490,94	552 963,40	Muut toimeksiantojen pääomat	310 292,98	407 108,32
Valtion toimeksiannot	355 490,94	552 963,40			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	159 504 713,73	162 599 155,89
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Pitkäaikainen	91 604 698,01	101 590 035,06
			Pääomalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	29 636 512,62	25 691 373,44	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	76 406 988,14	87 159 086,82
Vaihto-omaisuus	1 177 463,79	1 069 184,41	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	960 485,26	932 882,23	Lainat muilta luotonantajilta	4 468 698,00	4 530 552,00
Keskeneräiset tuotteet	205 982,97	125 306,62	Saadut ennakot	53 728,43	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat			Muut velat	8 120 735,67	7 495 848,47
Muu vaihto-omaisuus	10 995,56	10 995,56	Laskennalliset verovelat	2 554 547,77	2 404 547,77
Saamiset	14 639 753,98	10 624 770,27	Lyhytaikainen	67 900 015,72	61 009 120,83
Pitkäaikaiset saamiset	3 349 111,50	438 182,31	Joukkovelkakirjalainat	26 500 000,00	30 800 000,00
Myyntisaamiset	12 605,66	29 987,91	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 293 781,94	13 377 220,28
Lainasaamiset	3 336 505,84	408 194,40	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut saamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	11 290 642,48	10 186 587,96	Saadut ennakot	198 901,47	245 734,38
Myyntisaamiset	8 026 269,91	7 090 910,85	Ostovelat	7 277 781,79	6 659 078,10
Lainasaamiset	154 754,69	138 200,49	Muut velat	2 393 095,56	2 409 116,43
Muut saamiset	2 454 483,44	2 619 768,79	Siirtovelat	6 236 454,96	7 517 971,64
Siirtosaamiset	299 134,44	487 707,83	Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verosaamiset	356 000,00	-150 000,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	261 526 586,32	264 688 033,36
Rahoitusarvopaperit	3 950 785,73	3 690 234,95			
Osakkeet ja osuudet	154 940,00	154 940,00	Konsernitaseen tunnusluvut		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	3 547 863,09	3 283 987,81	Omavaraisuusaste, %	37,56	36,14
Joukkovelkakirjalainasaamiset	247 982,64	251 307,14	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	139,12	139,82
Rahat ja pankkisaamiset	9 868 509,12	10 307 183,81	Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	15 886 013,12	13 315 687,51
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	895,39	740,95
			Konsernin lainakanta 31.12.	132 669 468,08	135 866 859,10
			Konsernin lainat, €/asukas	7 477,71	7 560,34
			Konsernin lainasaamiset 31.12., €	0,00	0,00
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	198 189 339,44	187 031 519,79
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	11 170,63	10 407,41
			Asukasmäärä 31.12	17742	17971

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötulosta tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (liitetieto 11).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

4.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tilinpäätöksen esittämistavan muutokset

Tuloslaskelma ja tase on esitetty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston viimeisimpien päivitettyjen yleisohjeiden mukaisesti.

3) Oikaisu edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Äänekosken kaupungin tuloveroprosentti oli 9,4 % vuonna 2024 (2023: 8,86 %). Kunnallisveron tuotto kasvoi kokonaisuudessaan 0,9 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna. Kiinteistöveroprosenteista yleisen kiinteistöveroprosentin alaisten maa-alueiden ja rakennusten veroprosentti nousi 0,2 %, vakituisten rakennusten 0,1 %, muiden asuinrakennusten 0,1 % ja rakentamattoman rakennuspaikan 0,2 %. Kiinteistöveron tuotto kasvoi 1,5 milj. euroa vuonna 2024.

Valtionosuudet vähenivät 5,5 milj. euroa vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Peruspalvelujen valtionosuus väheni 8,1 milj. euroa. Vähennyksen merkittävin tekijä oli sote-erien muutos -7,5 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus oli 2,5 milj. euroa edellisvuotta suurempi ja Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus 0,1 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2023. Veromenetysten korvaus oli vuoden 2023 tasossa.

Tilikaudella 2024 ei tehty lisäpoistoja. Vuonna 2023 lisäpoistoja tehtiin 0,9 milj. euroa.

Rakennusten purkamiskustannuksia kirjattiin tilikaudella yhteensä 1,1 milj. euroa, mikä on 0,4 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kirjattiin pakollinen varaus 370 000 euroa Suolahden palvelukeskuksen kiinteistöjen purkamiseksi. Varausta purettiin 217 700 euroa tilikaudella 2024. Loppuosa varauksesta käytetään kohteen lopputöihin vuonna 2025.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

4.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaavaiin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varausten yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

Konsernirakenteen muutokset ja oikaisut edellisiltä tilikausilta

Konsernirakenteen muutokset

Äänekosken kaupunginhallituksen päätöksellä 15.1.2024 aloitettiin säätiöiden sulautumisprosessi, jossa Suolahden Vanhain- ja vammaistenkisäätiö sr ja Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr sulautuvat Äänekosken Asumispalvelusäätiöön. Sulautuminen tehtiin siten, että kyseessä oli absorptiosulautuminen, jossa vastaanottavana säätiönä oli Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

Säätiöiden sulautuminen merkittiin säätiörekisteriin 31.12.2024, jolloin Suolahden Vanhain- ja vammaistenkisäätiö sr ja Äänekosken Vanhaintukisäätiö sr lopettivat toimintansa. Lopettujen säätiöiden toimintaa jatkaa 1.1.2025 alkaen Äänekosken Asumispalvelusäätiö sr.

SS-Jäähalli Oy:n operatiivinen toiminta on päättynyt ja yhtiön toiminta on lopetettu vuoden 2024 aikana.

Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	3 664 332,16	3 120 659,98	3 611 419,01	2 764 876,80
Kasvu ja oppiminen	3 604 478,01	3 952 192,20	2 858 670,11	3 263 475,19
Kulttuuri ja liikunta	728 139,04	702 869,54	723 455,49	702 869,54
Ympäristö	156 156,99	316 628,31	156 156,99	316 628,31
Kaupunkirakenne	40 069 394,63	37 785 678,76	7 054 027,17	6 890 163,15
Toimintatuotot yhteensä	48 222 500,83	45 878 028,79	14 403 728,77	13 938 012,99

7) Verotulojen erittely		
	2024	2023
Kunnan tulovero	34 011 472,33	33 159 533,83
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 621 283,83	6 769 649,96
Kiinteistövero	7 493 646,86	6 023 715,69
Verotulot yhteensä	48 126 403,02	45 952 899,48

8) Valtionosuuksien erittely		
	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	2 831 961,00	10 911 260,00
Verotulohin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	5 160 492,00	2 638 297,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-788 182,00	-937 871,00
Verotulomenetysten korvaus	2 934 300,00	2 981 917,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	10 138 571,00	15 593 603,00

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	959 799,17	1 005 502,68
Muiden palvelujen ostot	15 548 114,38	14 586 428,49
Palvelujen ostot yhteensä	16 507 913,55	15 591 931,17

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty alla esitettyä vuonna 2013 valtuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI / POISTOSUUNNITELMA 2013 -		Poistoaika / % alaraja-yläraja	Poistomuoto
Aineettomat hyödykkeet			
	Kehittämismenot	2-5 vuotta	tasapoisto
Aineettomat oikeudet			
	Liikearvo	5-20 vuotta	tasapoisto
	Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta	tasapoisto
	Atk-ohjelmat		
	Laajat tietojärjestelmät	5-5 vuotta	tasapoisto
	Muut atk-ohjelmistot	2-5 vuotta	tasapoisto
	Muut		
	Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3-10 vuotta	tasapoisto
	Muut aineettomat oikeudet	2-5 vuotta	tasapoisto
	Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttömaksuun hankintamenoihin	5-5 vuotta	tasapoisto
	Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			
Rakennukset ja rakennelmat			
	Asuinrakennukset, kiviset	30-40 vuotta	tasapoisto
	Asuinrakennukset, puiset	25-35 vuotta	tasapoisto
	Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25-40 vuotta	tasapoisto
	Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
	Koulurakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto
	Koulurakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
	Päiväkotirakennukset, kiviset	25-30 vuotta	tasapoisto
	Päiväkotirakennukset, puiset	25-25 vuotta	tasapoisto
	Terveysasema- /sairaalarakennukset, kiviset	25-30 vuotta	tasapoisto
	Terveysasema- /sairaalarakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
	Uimahallit	20-30 vuotta	tasapoisto
	Liikuntahallit	25-35 vuotta	tasapoisto
	Vapaa-ajan muut rakennukset	25-35 vuotta	tasapoisto
	Keskuskeittiörakennukset	25-30 vuotta	tasapoisto
	Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto
	Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
	Varastorakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto
	Varastorakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto
	Muut rakennukset	20-30 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
	Liikennevälineet ja liikkuvat työkonet	5-8 %	tasapoisto
	Muut raskaat koneet	10-15 %	tasapoisto
	Kevyet koneet	5-10 %	tasapoisto
	Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5-15 %	tasapoisto
	Atk-laitteet	3-5 %	tasapoisto
	Muut laitteet ja kalusteet	5-8 %	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
	Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	menojäännös
	Sillat, satamat, laiturit	10-30 vuotta	menojäännös
	Vesilaitokset, jätevedenpuhd. rakenteet	15-30 vuotta	menojäännös
	Vesi- ja viemäriverkosto	30-40 vuotta	menojäännös
	Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15-30 vuotta	menojäännös
	Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	menojäännös
	Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	menojäännös
	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta	menojäännös
Muut aineelliset hyödykkeet			
	Luonnonvarat		
	Arvo- ja taide-esineet		
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
	Osakkeet ja osuudet		ei poistoa
Menojäännös-poistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta			

12) Pakollisen varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella	70 500,00	70 500,00	70 500,00	70 500,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12.	70 500,00	70 500,00	70 500,00	70 500,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella			1 840 388,00	1 840 388,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 31.12.	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00
Varauksen oikaisu vuodelta 2022	0,00	1 665 551,14		
Slh palvelukeskus Sjr / rak. purku 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella	370 000,00	0,00	370 000,00	0,00
Slh palvelukeskus Sjr / rak. purku 31.12.	152 300,00	370 000,00	152 300,00	370 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	2 063 188,00	3 946 439,14	2 063 188,00	2 280 888,00

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialuiden myyntivoitot	130 716,88	83 101,81	130 716,88	83 101,81
Kaavamuutosten luovutusvoitot	592 708,89	307 758,07	592 708,89	307 758,07
Rakennusten myyntivoitot	94 000,00	0,00	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	817 425,77	390 859,88	723 425,77	390 859,88

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tulot				
Edellisten tilikausien oikaisu (Asumispalvelusäätiö)	16,71	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	16,71	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
Edellisten tilikauden oikaisu (Asumispalvelusäätiö)	0,00	38,46	0,00	0,00
Edellisten tilikauden oikaisu (Äken vanhaintukisäätiö)	0,00	641,40	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	679,86	0,00	0,00

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 208 000,00	1 740 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	220 543,89	222 077,51
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	1 428 543,89	1 962 077,51

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	13 907,53	13 907,53
Suunnitelman mukaisten poistojen verotuspoistojen erotus	0,00	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	13 907,53	13 907,53

4.5 Tasetta koskevat liitetiedot

4.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeelle laskeminen

Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19) Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	55 755,65	175 515,35	231 271,00	27 303 993,31	75 692 877,68	16 833 541,81	877 475,46	160 778,53	1 920 191,83	122 788 858,62
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	966 586,08	688 982,90	1 530 641,72	60 693,41	0,00	399 761,39	3 646 665,50
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	-185 000,00	-93 800,00	0,00	0,00	0,00	-278 800,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-1 015 978,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 015 978,12
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	1 381 098,35	646 960,48	0,00	0,00	-1 901 058,83	127 000,00
Poistot tilikaudella	-30 316,68	-63 931,11	-94 247,79	0,00	-5 227 691,09	-2 719 728,63	-243 968,43	0,00	0,00	-8 191 388,15
Lisäpoistot /	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäpoistot /	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	25 438,97	111 584,24	137 023,21	27 254 601,27	72 350 267,84	16 197 615,38	694 200,44	160 778,53	418 894,39	117 076 357,85

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-,muut laina- ja muut saamiset			
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkeet osak. ja omist. yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist. y	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	17 702 107,25	1 567 839,12	418 606,00	309 743,26	19 998 295,63	18 856 650,39	0,00	62 548,00	18 919 198,39
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 700,00	2 700,00
Vähennykset tilikaudella	-83 731,68	0,00	0,00	0,00	-83 731,68	-51 667,00	0,00	0,00	-51 667,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	17 618 375,57	1 567 839,12	418 606,00	309 743,26	19 914 563,95	18 804 983,39	0,00	65 248,00	18 870 231,39
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 618 375,57	1 567 839,12	418 606,00	309 743,26	19 914 563,95	18 804 983,39	0,00	65 248,00	18 870 231,39
Pysyvät vastaavat									155 998 176,40

20-22) Omistukset muissa yhteisöissä

Omistukset muissa yhteisöissä	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
20) Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1 451	28 905	-331
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1 261	57 495	1 227
Proavera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	3 049	6 189	-341
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	4 658	8
Äänekosken Kiinteistöhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	1 067	28
Äänekosken Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	16	7
Äänekoskn Vanhaintukisäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	552	-71
Suolahden vanhain- ja vammaistukisäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	1 664	-33
Keitele-Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	24	0	-10
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	6	12	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	25	62	-35
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Proavera Oy)	Äänekoski	0,00	54,30	29	34	0
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Proavera Oy)	Äänekoski	0,00	68,00	542	4	-27
			Yhteensä	7 413	100 658	422
21) Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1 474	1 081	212
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,90	7,90	47	118	24
			Yhteensä	1 521	1 199	236
22) Omistusyhteyshyönteisöt						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	8	-14
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	353	1 492	-12
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	2 928	-1
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2 481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	3 100	4 428	-27

23) Saamisten erittely				
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		78 585,87		42 936,57
Muut saamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset		460 000,00		555 000,00
Siirtosaamiset		1 208 000,00		1 740 000,00
Yhteensä	0,00	1 746 585,87	0,00	2 337 936,57
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		9 937,64		10 397,98
Muut saamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		0,00		25 000,00
Yhteensä	0,00	9 937,64	0,00	35 397,98
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteys-yhteisöiltä				
Myyntisaamiset		0,00		40,15
Muut saamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	40,15
Saamiset yhteensä	0,00	1 756 523,51	0,00	2 373 374,70

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	19 041,05	0,00	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta			188 000,00	183 000,00
EU-tuet ja avustukset			151 800,00	259 552,63
Muut tulojäämät	1 488 093,39	0,00	128 681,13	216 618,84
Tulojäämät yhteensä	1 507 134,44	2 229 672,08	1 208 000,00	1 765 000,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 507 134,44	2 229 672,08	1 208 000,00	1 765 000,00

4.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
		2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	77 999 042,84	78 496 806,76	77 999 044,31	78 496 806,79
Lisäykset	21 505,51	0,00		
Vähennykset	0,00	-497 763,92	0,00	-497 762,48
Peruspääoma 31.12.	78 020 548,35	77 999 042,84	77 999 044,31	77 999 044,31
Arvonkorotusrahassto 1.1.	1 077 663,23	1 077 313,86	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	349,37		
Vähennykset	-1 018,60	0,00		
Arvonkorotusrahassto 31.12.	1 076 644,63	1 077 663,23	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	2 962 661,35	2 890 358,98	167 360,66	167 360,66
Siirrot rahastoon	0,00	72 302,37	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-12 738,30	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	2 949 923,05	2 962 661,35	167 360,66	167 360,66
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo. 1.1.	213 009,03	33 637,59	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	179 371,44		
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo. 31.12.	213 009,03	213 009,03	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	8 999 788,35	19 813 800,54	3 006 226,68	3 006 226,68
Siirto edelliseltä tilikaudelta	4 315 899,16	-7 512 862,30	4 570 819,95	0,00
Edellisten tilikausien oikaisut	1 812 494,96	-3 301 149,89	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	15 128 182,47	8 999 788,35	7 577 046,63	3 006 226,68
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	757 830,65	4 315 899,16	2 684 743,28	4 570 819,95
Oma pääoma yhteensä	98 146 138,18	95 568 063,96	88 428 194,88	85 743 451,60

26) Erittely poistoerosta		
	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	65 136,63	79 044,16
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	65 136,63	79 044,16

27) Pitkäaikaiset velat jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 996 966,00	8 288 242,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 996 966,00	8 288 242,00

28) Joukkovelkakirjalainat		
	2024	2023
JVK -laina / lyhytaikainen 415793431		30 800 000,00
- korko 4,020 %		
- eräpäivä 9.1.2024		
JVK -laina / lyhytaikainen 45886719	26 500 000,00	
- korko 3,040 %		
- eräpäivä 14.1.2025		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	26 500 000,00	30 800 000,00

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Vakuus / Sirkkaharjun maankaatopaikka	70 500,00	70 500,00	70 500,00	70 500,00
K-S shp / alijäämän kattaminen	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00	1 840 388,00
Palvelukeskus Suojarinne / rak. purku	152 300,00	370 000,00	152 300,00	370 000,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	2 063 188,00	2 280 888,00	2 063 188,00	2 280 888,00

30) Vieras pääoma				
	2023		2024	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		1 053 787,46		299 231,12
Yhteensä	0,00	1 053 787,46	0,00	299 231,12
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä				
Ostovelat		294,50		662,50
Yhteensä	0,00	294,50	0,00	662,50
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		24 217,91		1 984,75
Yhteensä	0,00	24 217,91	0,00	1 984,75
Vieras pääoma yhteensä	0,00	2 156 599,74	0,00	603 756,74

31) Sekkitililimiitti

Ei ilmoitettavaa

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	8 115 108,62	8 100 349,16	0,00	0,00
Muut velat	5 627,05	5 999,31	5 999,31	5 999,31
Muut velat yhteensä	8 120 735,67	8 106 348,47	5 999,31	5 999,31

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 751 324,77	5 168 689,21	3 150 625,02	3 190 956,09
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	88 774,49	0,00		
Korkojaksotukset	234 747,64	351 086,20	20 647,54	138 315,46
Muut menojäämät	1 161 608,06	1 998 196,23	3 160,28	0,00
Siirtovelat yhteensä	6 236 454,96	7 517 971,64	3 174 432,84	3 329 271,55

4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuus velkojen vakuutena

Ei ilmoitettavaa

35) Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa

36) Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa

37) Muut muiden puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut	1 676 883,60	2 111 910,03	1 510 789,56	1 627 213,56
Leasingvastuut	63 842 987,73	49 051 502,96	57 396 832,67	42 103 093,36
Yhteensä	65 519 871,33	51 163 412,99	58 907 622,23	43 730 306,92

39) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	56 594 449,00	56 594 449,00	56 594 449,00	56 594 449,00
Jäljellä oleva pääoma	37 609 450,37	38 350 995,55	37 609 450,37	38 350 995,55
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 240 000,00	3 240 000,00	3 240 000,00	3 240 000,00
Jäljellä oleva pääoma	1 556 903,84	1 801 719,84	155 690 384,00	1 801 719,84

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	155 314 665,00	150 320 426,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta koskeva osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	166 668,00	119 659,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut taloudelliset vastuut				
Leasingvastuut	63 842 987,73	49 051 502,96	57 396 832,67	42 103 093,36
Vuokravastuut	1 676 883,60	2 111 910,03	1 510 789,56	1 627 213,56
Arvonlisäveron palautus vastuu	4 281 857,48	5 519 827,44	3 836 050,30	4 192 479,23
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	5 029 550,58	4 877 750,58	5 029 550,58	4 877 750,58
Yhteensä	74 831 279,39	61 560 991,01	67 773 223,11	52 800 536,73
Johdannaissopimukset				
Äänekosken kaupunki				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua				
Koronvaihtosopimus K-S OP Äki 7				
Lainapääoma			20 000 000,00	20 000 000,00
Käypä arvo			3 794 973,62	3 690 185,39
Koronvaihtosopimus K-S OP Äki 8				
Lainapääoma			15 000 000,00	25 000 000,00
Käypä arvo			75 605,32	-139 931,62
Koronvaihtosopimus K-S OP Äki 2691953				
Lainapääoma			20 000 000,00	9 000 000,00
Käypä arvo			1 911 346,81	1 960 629,71
Ääneseudun Asunnot Oy				
Koronvaihtosopimus K-S OP ÄSA 5240241				
Lainapääoma	0,00	18 000 000,00		
Käypä arvo	0,00	543 459,90		

4.7 Henkilöstä, tilitarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2024	2023
Keskushallinto	71	90
Opetus- ja kasvatustoimi	459	483
Kulttuuri- ja liikuntatoimi	53	56
Kaupunkirakenne- ja ympäristötoimi	65	68
Yhteensä	648	697

43) Henkilöstökulut		
	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	33 425 000,48	34 689 409,16
Henkilöstökuluja akvioitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	74 254,28	109 764,20
Henkilöstökulut yhteensä	33 499 254,76	34 799 173,36

44) Luottamushenkilön palkkoista perityt ja tilitettyt luottamushenkilömaksut		
	2024	2023
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	10 099,00	9 087,39
Suomen Keskusta	10 816,66	9 949,32
Perussuomalaiset	3 444,71	3 262,66
Vasemmistoliitto	6 422,41	5 349,68
Kansallinen Kokoomus	4 174,39	3 241,20
Suomen Kristillisdemokraatit	893,25	856,47
Vihreä liitto	1 516,04	1 273,82
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	37 366,46	33 020,54

45) Tilintarkastajien palkkiot		
	2024	2023
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	16 313,14	17 602,86
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0,00	1 690,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	5 319,20	5 493,01
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	21 632,34	24 785,87

46) Sidonnaisuusilmoitukset

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

4.8 Muut eriytetyt laskelmat

4.8.1 Tilavuokraus

Tuloslaskelma 31.12.2024	2024
Liikevaihto	6 248 835,20
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 309 707,99
Palvelujen ostot	-975 575,73
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Henkilösivukulut	
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 189 937,61
Muut kulut	-175 062,38
Keskitetyt palvelut (vyörytys)	-137 755,65
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 460 795,84
Rahoitustuotot- ja kulut	
Korkotuotot- ja kulut	
Tilikauden yli-/alijäämä	1 460 795,84

Kaupungin taselainoja ei ole kohdennettu toimintokohtaisesti. Lisäksi korkokuluja ei ole huomioitu laskelmassa. Keskitettyjen palvelujen vyörytykset sisältävät tukipalveluiden kustannukset ja hallinnolliset kulut.

5 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2024 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpito kirjjoja:

Päiväkirja		Kassajärjestelmä	
Pääkirja		Käyttöomaisuuskirjanpito	
Ostoreskontra			
Myyntireskontra			
Laskutus			
Palkkakirjanpito			
Lainakirjanpito			
Tositelajit:			
009	Käyttöomaisuusviennit	406	Ostoreskontra, tekninen osasto
010	Avaussaldojen korjaus	408	Ostoreskontra, perusturva Äki
011	Tilinpäätös-simulointi	409	Ostoreskontra, perusturva Slh
015	Jaksotukset	410	Ostoreskontra, vesilaitos
017	Vyörytykset	415	Ostoreskontra, kiint.investoinnit
020	Muistiotositteet	441	EU-projekti Kapeenkoski
030	Tiliotetositteet	442	Ketään ei jätetä -projekti
035	Asio -verkkomaksut	445	Ylioppilastutkintomaksut
040	CPU-kassatositteet	455	Koulutoimen laskutus
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	500	Elatusturva
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset	501	Pro Consona sosiaalityö, siirto kirjanpitoon
060	Ostoreskontran palauteaineisto	510	Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
		515	Musiikkiopiston oppilasmaksut
101	Eri toimialojen laskutukset	525	Työpajalaskutus
105	Yleishallinnon laskutus	530	Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
110	Antolainat		
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	532	Voimailusalimaksut
		535	Uimahallilaskutus
120	Ruokapalvelulaskutus	540	Kirjastotoimen laskutus
310	Palkat	550	Asio -tilavaraukslaskutus
315	Sosiaalisen luoton laskutus	701	Työlaskutus
320	Sosiaalitoimen laskutus	705	Venepaikkalaskutus
325	Päihdeklinikan laskutus	710	Toimitilavuokralaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	715	Jätehuoltomaksut
335	Perhetukikeskuksen laskutus	720	Hulevesilaskutus
340	Perheneuvolan laskutus	725	Työkonelaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksusuudet	727	Puistotyölaskutus / sisäinen
		728	Tilapalvelu / sisäinen
350	Opiskelijaohjauspalkkiolaskutus	730	Tontinvuokralaskutus
354	Päivähoitolaskutus	735	Viljelypalstalaskutus
355	Perusturvan yleislaskutus	740	Rakennustarkastusmaksut
360	Hoitopäivämaksut / tk	741	Sisäinen vesilaskutus
365	Hammashuoltomaksut / tk	742	Vesi- ja jätevesilaskutus
370	Terveyskeskusmaksut / tk	743	Vesilaitoksen työlaskutus
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	745	Teknisen osaston laskutus
380	Kunta- ja yritys laskutus / tk	750	Ympäristötoimen laskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	755	Siivoustoimen laskutus
385	Fysioterapiamaksut / tk	901	Keskusvarasto / tk
390	Kotihoitomaksut / kotisairaanhoido	991	Vanhat saatavat / Slh
401	Ostoreskontra 1	992	Vanhat saatavat / Äki
402	Ostoreskontra 2	993	Vanhat saatavat / tk
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	999	Liitetietositteet / tilinpäätös

-----

6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Äänekoski 31.3.2025

Äänekosken kaupunginhallitus

Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

Anna-Riitta Pentinpuro

Matti Virtanen

Marjatta Huhta

Joni Kotilainen

Tommi Lunttila

Sirpa Martins

Marke Tuominen

Johanna Vertainen

Matti Tuononen, kaupunginjohtaja

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilitarkastuskertomuksen.

Äänekoski _____.____.2025

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Joni Mäkitalo

JHT, HT